

Verder transformeren

Jaarverslag 2015

> Colofon

© 2016, Nederlands Jeugdinstituut

Tekst Yolanda van Empel

Fotografie Martine Hoving

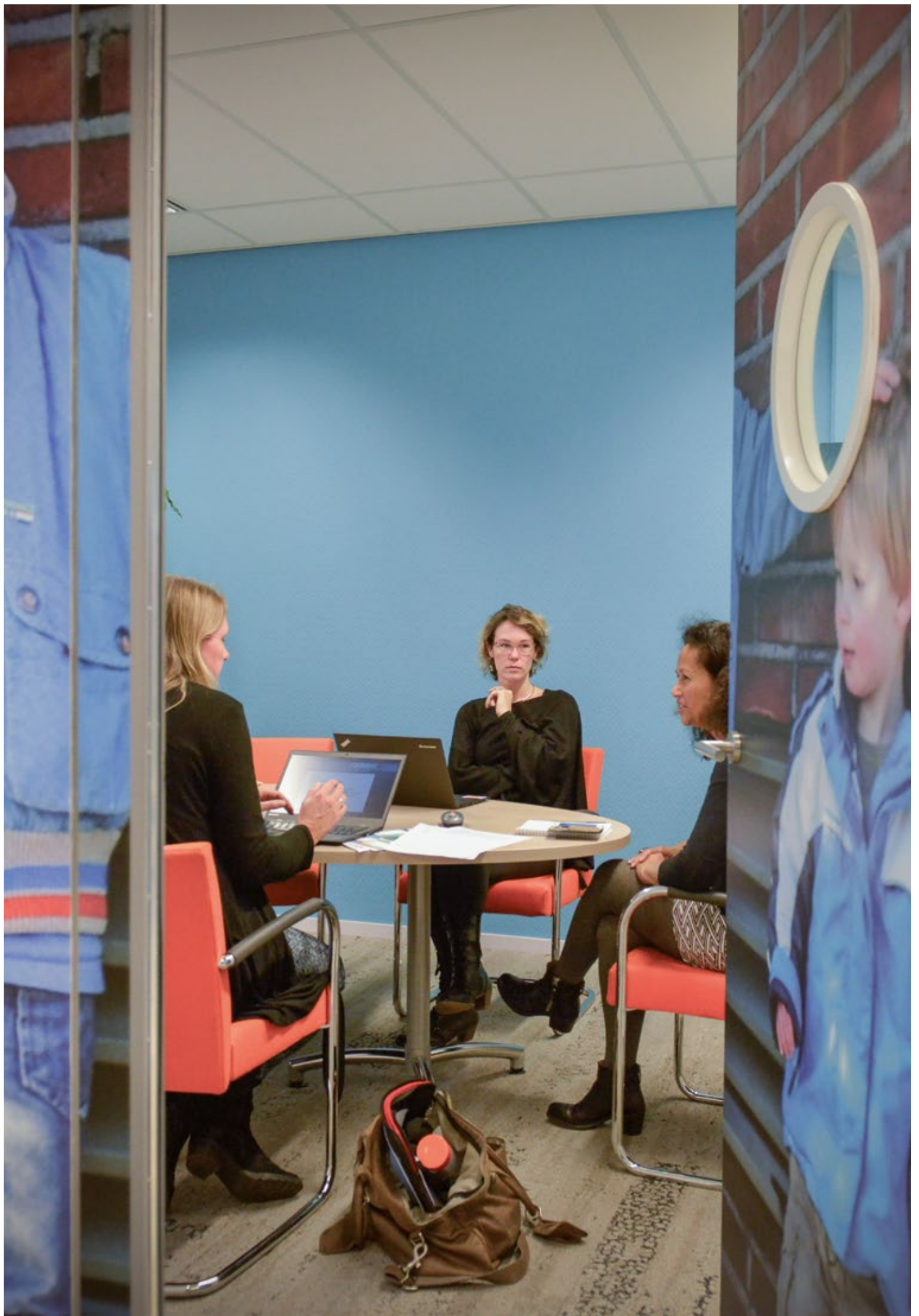
Redactie Nederlands Jeugdinstituut

Vormgeving Punt Grafisch Ontwerp, Utrecht

Het jaarverslag, de jaarrekening en het productenoverzicht van het Nederlands Jeugdinstituut worden ook gepubliceerd op www.nji.nl/jaarverslag.

Inhoud

Woord vooraf	7
1 Verder transformeren	9
Ondersteuning van het transformatieproces	9
Monitoring en sturing van de transformatie	10
2 Een sterke basis	13
Sterke basis jeugd – algemeen	13
Versterken kwaliteit basisvoorzieningen	14
Participatie (kwetsbare) jeugd, ouders en cliënten	15
Opvoedsteun algemeen en specifiek	15
Opvoedsteun in de wijk	16
3 Passend onderwijs en jeugdhulp	19
Verbinding onderwijs-wijk	19
Passend en dekkend aanbod onderwijs-zorg voor specifieke ondersteuningsvragen	20
Arbeidstoeleiding kwetsbare jeugd	21
Sturen op samenhang	21
4 Veilig opgroeien	25
Aanpak kindermishandeling in het gezin	25
Jeugdbescherming nieuwe stijl	25
Multidisciplinaire aanpak huiselijk geweld, seksueel geweld en kindermishandeling	26
Verbinding aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	26
Overige projecten	27
5 Kwaliteit, effectiviteit en vakmanschap	29
Vakmanschap	29
Integrale jeugdhulp	30
Effectieve interventies: (kosten)effectiviteit	31

6 Kennis delen	35
Opbouwen van infrastructuur kennis-praktijkuitwisseling	35
Vernieuwing kennisbestand en website	35
Nieuwsbrief Jeugd	36
Relatiemagazine	36
Kennisnet Jeugd	36
Social media en vraagbeantwoording	36
Samenwerking kennisinstituten	37
Lezingen	37
Alle cijfers op een rijtje	38
7 Personeel en organisatie	41
8 Financiën	45
Bijlagen	49
Financiers	50
Jaarrekening 2015	51
Productenoverzicht	71

Woord vooraf

2015 was een spannend maar ook inspirerend jaar. Op 1 januari 2015 ging de nieuwe Jeugdwet van kracht en was de decentralisatie van de zorg voor jeugd een feit. Gemeenten zijn nu verantwoordelijk voor de zorg voor de jeugd. Overal in het land werkten en werken gemeenten, aanbieders van zorg en dienstverlening, professionals en kennisinstituten aan de verdere transformatie van de zorg voor jeugd. Met als ambitie: een nieuw jeugdstelsel dat kinderen, jeugdigen en hun ouders de hulp en ondersteuning biedt waaraan zij behoefte hebben. Een stelsel dat bovendien meer samenhangend, effectiever en efficiënter functioneert.

Over de voortgang van de transformatie lopen de meningen uiteen. Gemeenten kijken daar over het algemeen positiever tegenaan dan cliënten en zorgaanbieders, zo blijkt uit een *quick scan* van het Nederlands Jeugdinstituut. Wel is iedereen het er over eens dat de transformatie nog in de kinderschoenen staat en er nog een lange ontwikkelweg te gaan is.

Het valt niet te ontkennen dat er in 2015 belangrijke stappen zijn gezet in die transformatie. Maar ook dat nog veel vraagstukken en knelpunten moeten worden aangepakt. Door alle hectiek is er te weinig tijd en ruimte voor reflectie, om van elkaar te leren en systematisch en collectief vraagstukken aan te pakken. Het Nederlands Jeugdinstituut wil graag zijn expertise inzetten om dit te veranderen en een systematische leer- en verbeterbeweging op gang brengen. Wij zijn ervan overtuigd dat we op die manier de kwaliteit en effectiviteit van de sector steeds weer op een hoger plan brengen.

Transitie en transformatie hebben natuurlijk ook hun effect op het Nederlands Jeugdinstituut en zijn programmering. De decentralisatie zorgt ervoor dat we te maken krijgen met meer partijen en vaak complexe onderlinge verhoudingen. Over de rol en functie van de kennisinfrastructuur lopen de meningen dan ook nogal uiteen. Keer op keer ziet men echter een belangrijke rol weggelegd voor kennis bij het verder brengen van een aantal belangrijke thema's waarmee de jeugdsector – en daarmee onze samenleving – worstelt. Dat blijkt uit gesprekken met stakeholders. Voor het Nederlands Jeugdinstituut zijn die thema's leidend in zijn programmering. In dit jaarverslag kunt u lezen hoe wij daar in 2015 aan hebben gewerkt.

Drs. Kees Bakker

Voorzitter Raad van Bestuur

1 Verder transformeren

1 januari 2015 trad de nieuwe Jeugdwet in werking en werd de decentralisatie van de zorg voor jeugd een feit. Daarmee kregen gemeenten de verantwoordelijkheid voor de zorg voor jeugd. In de jaren hieraan voorafgaand ondersteunde het Nederlands Jeugdinstituut instellingen in de jeugdsector en gemeenten bij de voorbereidingen op deze transitie. In het jaar 2015 zelf was de aandacht waar mogelijk gericht op de transformatie – de inhoudelijke verandering van het jeugdstelsel.

Nabij, minder versnipperd en minder duur, dat zijn de doelen achter de transformatie van de zorg voor jeugd. ‘Eén gezin, één plan’, dat is het uitgangspunt. En bureau-cratische rompslomp is taboe.

2015 was dan ook een complex jaar. Aan de ene kant werd er nog steeds veel aandacht aan de transitie besteed. Die aandacht was zeker terecht. Zo’n decentralisatieproces heeft veel voeten in de aarde en moet goed geborgd worden. Tegelijkertijd betekende dit dat er minder oog was voor de duurzame inhoudelijke verandering van het jeugdstelsel, de transformatie.

Het Nederlands Jeugdinstituut focuste in 2015 enerzijds op de ondersteuning van het transformatieproces. Anderzijds lag de aandacht bij monitoring en sturing van de transformatie. Wij trokken daarbij samen op met gemeenten, professionals en aanbieders van jeugdhulp en opvoedondersteuning en diverse relevante kennisinstituten. Inzet was en is: cocreatie van kennis. Ofwel: samen met gemeenten en andere relevante organisaties kennis opbouwen over doeltreffend transformeren.

Ondersteuning van het transformatieproces

Het Nederlands Jeugdinstituut reikte gemeenten in 2015 zoveel mogelijk bouwstenen aan bij het vormgeven van hun eigen transformatieproces.

Transformatieberaad

Zomer 2015 – een jaar nadat de Denktank Transformatie Jeugdstelsel zijn advies *Beter met minder. Bouwstenen voor de transformatie jeugdstelsel* uitbracht – nam het Nederlands Jeugdinstituut het initiatief om een transformatieberaad te organiseren, onder voorzitterschap van oud-politicus Job Cohen. Voorafgaand aan dit transformatieberaad vond een interviewronde plaats

met de diverse deelnemers. De uitkomsten vormden het vertrekpunt van het transformatieberaad waar bestuurders van gemeenten, jeugdinstanties en cliënten informatie uitwisselden over kansen maar ook knelpunten in de transformatie.

Samen om het kind: transformeren in de praktijk

Diverse gemeenten gingen al enthousiast aan de slag met de transformatie. Om die inspirerende praktijkvoorbeelden te delen met een breder publiek ontwikkelt het Nederlands Jeugdinstituut de reeks publicaties *Samen om het kind*.

De reeks geeft een impressie van een sector in beweging. Daarbij passeren vragen de revue als: wat doen gemeenten en instanties om de beoogde transformatie te bewerkstelligen? Lukt het om de mogelijkheden van ouders, kinderen, jongeren, medeopvoeders en professionals beter te benutten?

In 2015 verschenen de eerste drie delen van de reeks. *Een sterke basis* laat zien hoe er in de praktijk gewerkt wordt aan het versterken van de basisvoorzieningen. *In de wijk* gaat over integraal werken in de wijk voor jeugd en gezin en *Op school, thuis en in de wijk* over de nieuwe manieren waarop scholen, samenwerkingsverbanden, gemeenten en instanties uit de zorg voor jeugd samenwerken.

In 2016 volgen in deze reeks publicaties over de nieuwe jeugdbescherming en aanvullende zorg.

Ondersteuning van gemeenten

Net als in eerdere jaren stelden gemeenten in 2015 vragen aan het Nederlands Jeugdinstituut over de transitie en transformatie. Wij gaven daarop antwoord via de mail en ook via het digitale platform *Kennisnet Jeugd*, waarvan het Nederlands Jeugdinstituut initiatiefnemer en facilitator is. Daarnaast ondersteunden wij gemeenten

bij de transformatie via diverse workshops en congressen. Zo organiseerden wij 5 oktober 2015 in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) de *Voor de Jeugd Dag*. In 2015 trok deze dag 1350 bezoekers. Komend jaar zal deze dag weer plaatsvinden. Er ligt een kans om die dag beter te verbinden aan landelijke trajecten en strategische projecten.

Regionale ondersteuning

Op verzoek van gemeenten ondersteunde het Nederlands Jeugdinstituut de transformatie ook ter plekke – daar waar het allemaal moet gebeuren. Zo begeleidden wij van oktober 2014 tot en met december 2015 het *Transformatieproces Jeugd* in de regio Zuidoost Brabant. Dat deden wij door procesbegeleiding en het brengen van kennis over voor de regio relevante transformatiethema's.

In die hoedanigheid bekleedde het Nederlands Jeugdinstituut het voorzitterschap van de Regionale Coördinatiegroep Transformatie Jeugd. Daarnaast organiseerden wij – in samenwerking met K2 – drie conferenties met 150 à 200 deelnemers.

Onder neutraal voorzitterschap van het Nederlands Jeugdinstituut konden de inhoudelijke regionale transformatiethema's bepaald en ontwikkeld worden. Denk hierbij aan de afstemming van de lokale toegang en aanbieders, de optimalisering van de zorgketen van de ambulante (deeltijd)behandeling, de inzet van e-health en de aansluiting van zorg voor jongeren boven en onder de achttien jaar.

Overgang 18-/18+ en wetgeving

Een belangrijk aandachtspunt in 2015 was de zorg en ondersteuning aan jongeren ouder dan 18 jaar. Gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 via de Jeugdwet verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning aan jongeren tot 18 jaar. Om de continuïteit van hun zorg en ondersteuning voor deze jongeren ook na hun achttiende te waarborgen, is het belangrijk dat gemeenten en samenwerkingspartners elkaar goed weten te vinden en afspraken maken. Het Nederlands Jeugdinstituut ontwikkelde in 2015 diverse initiatieven om dit proces in goede banen te leiden.

Publicaties, filmpje en factsheets

Zo verscheen in 2015 de factsheet *Wegwijs in de wetten van het jeugdstelsel* waarin kort de kern van de zes wetten – de Jeugdwet, de Wet passend onderwijs, de Participatiewet, de Wet langdurige zorg, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Zorgverzekeringswet – wordt beschreven. Daarnaast publiceerde het Nederlands Jeugdinstituut de factsheet *18+ en dan? Overgang van jongere naar volwassene?* Hoe groot is de groep met kwetsbare jongeren? En met welke problemen hebben deze jongeren dan te maken?

Samenwerking met gemeenten op het gebied van 18+

Op het gebied van '18+' heeft het Nederlands Jeugdinstituut een werkgroep met de VNG en een aantal gemeenten opgezet en ondersteund. Doel is in kaart brengen welke signalen er zijn – beleidsmatig en uitvoerend – over mogelijke hindernissen in de sluitende aanpak. De werkgroep wil lokale oplossingen zoeken en daarmee tot een handreiking komen voor andere gemeenten. Een eerste bijeenkomst vond in 2015 plaats met de gemeenten Utrecht en Amsterdam.

Over de grens

Ook in 2015 was het Nederlands Jeugdinstituut internationaal actief. Zo organiseerden we van 16 tot en met 18 november 2015 samen met de VNG en met medewerking van KL – de Deense 'Vereniging van Nederlandse Gemeenten' – een werkbezoek aan Denemarken voor Nederlandse wethouders verantwoordelijk voor jeugd en directeuren en afdelingshoofden jeugd/sociaal domein van gemeenten.

Doel was om met Deense collega's kennis en ervaringen uit te wisselen over de sturing van effectieve zorg voor jeugd en gezin, met name wanneer er bovenlokale samenwerking nodig is. Hoe geven we sturing aan de transformatie? Wat betekent dit voor de gemeentelijke samenwerking? En: wat draagt bij aan de kwaliteit en maatschappelijke effecten?

Monitoring en sturing van de transformatie

Naast het ondersteunen van gemeenten bij de transformatie, focuste het Nederlands Jeugdinstituut zich in 2015 op monitoring en sturing van de transformatie. Wij verzamelden en ontwikkelden kennis over mogelijkheden om lokaal en regionaal de transformatie te sturen. Wat zijn de belangrijkste prestatie-indicatoren? Hoe kan (beter) gebruik gemaakt worden van beschikbare data over jeugd, zorgvraag en aanbod? Hoe zorg je voor een meet- en verbeteringsystematiek gericht op de transformatie?

Transformatiemonitor en evaluatie Jeugdwet

In dat licht werkte het Nederlands Jeugdinstituut het idee voor een transformatiemonitor uit. Veel gemeenten verzamelen informatie die hen moet helpen zicht te krijgen op de ontwikkeling van het jeugdstelsel. Daarnaast zijn er verschillende landelijke monitors beschikbaar die aan dit beeld bijdragen. Probleem hierbij is dat:

- elke monitor een stukje van dat beeld levert,
- niet helder is of er 'witte vlekken' in dat beeld bestaan,
- niet duidelijk is of de monitors de juiste sturingsinformatie bieden.

Het zou goed zijn om een overkoepelend kader te hebben dat ontwikkelde of in ontwikkeling zijnde monitors positioneert als onderdelen van een bredere transformatie-

monitor. Dat overkoepelende kader is er nog niet; ook is nog geen consensus over de indicatoren die daarin een rol moeten spelen.

Een bredere, meerjarige transformatie-monitor – zo stelt het NJi – geeft gemeenten meer zicht op de voortgang van de transformatie. Het voedt de verbeterbeweging in de sector meer structureel met sturingsinformatie voor beleid en praktijk. Alles draait daarbij om de vraag: hoe gaat het met de transformatie van het jeugdstelsel in het land?

Doel van de transformatie-monitor is om betrouwbare informatie op basis van feiten en cijfers te verzamelen over het verloop van de transformatie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van veel bestaande monitors die op een slimme manier worden gecombineerd en aangevuld met kwalitatief materiaal. Op deze manier ontstaat eveneens een landelijk gemeenschappelijk beeld over het succes van de transformatie. Ook biedt de monitor mogelijkheden om aanpakken met elkaar te vergelijken en van elkaar te leren.

Kwaliteitsmodel Jeugdstelsel

Naast de transformatie-monitor, ontwikkelde het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 verschillende manieren om de transformatie te monitoren en sturen. Het *Kwaliteitsmodel Jeugdstelsel* helpt gemeenten om de gewenste resultaten op een systematische en effectieve manier te bereiken. Hoe kan een gemeente alle onderdelen van het stelsel versterken – van pedagogische basisvoorzieningen tot speciale scholen? Welke doelen moet de samenwerking met het onderwijs gaan dienen? In dit model hebben de monitoring van de staat van de jeugd, de inzet van jeugdvoorzieningen en de maatschappelijke resultaten van het jeugdbeleid een duidelijke plek gekregen. Ook worden er de kwaliteit van interventies, professionals en de uitkomsten van ondersteuning en hulp gepositioneerd. Het Nederlands Jeugdinstituut gebruikt het model in gesprekken met gemeenten. Inmiddels vormt het voor de kenniscentra Nederlands Jeugdinstituut, Movisie en Vilans het kader om naar hun eigen maatschappelijke uitkomsten te kijken.

Academische werkplaats Transformatie Jeugd

In het kader van monitoring en 'leren van elkaar' zette ZonMw (een organisatie die gezondheidsonderzoek en zorginnovatie stimuleert) in 2015 twaalf Academische werkplaatsen Jeugd op, verspreid over het land. In deze werkplaatsen gaan gemeenten, praktijkinstellingen, universiteiten en hogescholen samen met ouders en jongeren aan de slag met vraagstukken rondom de transformatie. Zo verbinden ze de kennisinfrastructuur uit de werelden van praktijk, beleid, onderzoek en onderwijs.

Die kennis is nodig voor de aanpak van regionale vraagstukken van beleid en praktijk bij de transformatie in de jeugdsector. De werkplaatsen leveren kennis op die gemeenten en praktijkorganisaties ondersteunen bij de transformatie. Deze kennis wordt ook geïntegreerd in diverse opleidingen in het jeugdveld. De nadruk in het programma ligt op de toepassing, vertaling en doorontwikkeling van bestaande kennis.

September 2015 gingen de eerste werkplaatsen van start. Het Nederlands Jeugdinstituut levert een actieve bijdrage aan minimaal 6 van de 12 werkplaatsen. Deze bijdrage is verschillend: in sommige werkplaatsen dragen wij bij aan de uitvoering van de onderzoeksprojecten. In andere werkplaatsen hebben wij de rol van adviseur of leveren wij een bijdrage aan de implementatie en verspreiding van de resultaten en kennis. Daarnaast denkt het Nederlands Jeugdinstituut mee over de verspreiding van de resultaten in de werkgroep *Kennis voor gemeenten*.

Kennisnetwerk Jeugdmonitoring

In 2015 investeerde het Nederlands Jeugdinstituut in het *Kennisnetwerk Jeugdmonitoring*. Dit netwerk bestaat nu uit 113 leden, epidemiologen en jeugdonderzoekers. Zij zijn vijf keer bij elkaar geweest om kennis uit te wisselen over inhoudelijke en methodologische thema's. De thema's van 2015 waren datavisualisatie, transitie en transformatie, positieve indicatoren, monitoring in wijkteams, en 'e-datateammethode'.

Kennisontsluiting

Tevens droeg het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 bij aan de kennisontsluiting van de *Staat van de Volksgezondheid en Zorg*, die in 2016 gepubliceerd wordt. Hierin zorgen het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Trimbos-instituut, Zorginstituut Nederland, Sociaal Cultureel Planbureau (SCP), Nivel, NZa (Nederlandse Zorgautoriteit) voor een stabiel cijferoverzicht over de zorg in Nederland. Het Nederlands Jeugdinstituut is medeverantwoordelijk voor de jeugdparagraaf.

2 Een sterke basis

Gezond en veilig opgroeien zorgt ervoor dat kinderen en jongeren zo normaal mogelijk kunnen leven – ook als ze ondersteuning nodig hebben. Het Nederlands Jeugdinstituut droeg in 2015 op verschillende manieren bij aan ‘een sterke basis’. Zo zetten wij in op betere basisvoorzieningen zoals kinderopvang, peuterspeelzalen en kinder- en jongerenwerk. Andere speerpunten waren cliëntparticipatie, opvoedsteun aan kwetsbare groepen en mediaopvoeding. Ook de wijkteams rond jeugd en gezin kregen in 2015 ruim aandacht.

Een sterke basis staat voor een veelzijdige opvoed- en opgroeiomgeving, waarin alle kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Het voorkomt dat gewone, alledaagse opgroei- en opvoedproblemen uitgroeien tot ernstige problemen. Basisvoorzieningen zijn bijvoorbeeld instellingen voor jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, welzijn, onderwijs, sport en cultuur.

Een sterke basis vereist een stevige rol van gemeenten. De Jeugdwet stelt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het versterken van het opvoedkundig klimaat in gezinnen, wijken, buurten, scholen en kinderopvang. Effectieve interventies en programma's en een goed functionerende pedagogische *civil society* dragen bij aan een sterke basis. Dat betekent dat ouders, burens en buurtbewoners betrokken zijn bij (het oplossen van) vragen en problemen van jeugdigen. Professionals moeten op hun beurt kennis hebben om tijdig advies en ondersteuning van jeugdhulp te vragen.

Sterke basis jeugd – algemeen

Het Nederlands Jeugdinstituut droeg in 2015 op diverse wijzen bij aan het bevorderen van positief opvoeden, participatie en kansrijk en veilig opgroeien van jeugdigen – en daarmee het voorkomen of terugdringen van uitval of uitsluiting. Zo ondersteunden wij gemeenten en instellingen bij de ontwikkeling van hun aanbod en professionalisering. In een nieuw online dossier *Sterke basis voor de jeugd* is de kennis op dit thema gebundeld, vooral over de rol van gemeenten. Op *Kennisnet Jeugd* zijn ook diverse blogs over dit thema verschenen.

Pedagogische basisvoorzieningen

Een ander online kennisdossier dat het licht zag in 2015 was *Pedagogische basisvoorzieningen*. Dit dossier bevordert meer samenhang tussen diverse dossiers over basisvoorzieningen. In werkgroepen op *Kennisnet Jeugd* wisselt het Nederlands Jeugdinstituut bovendien kennis en praktijkervaringen uit over de vraag hoe betrokken partijen op een efficiënte en effectieve manier de positieve ontwikkeling van kinderen kunnen stimuleren.

Netwerk Pedagogische kracht in de wijk

Daarnaast startte het Nederlands Jeugdinstituut – naar aanleiding van vragen van gemeenten – met het netwerk *Pedagogische kracht in de wijk (weer) op de kaart*. Tijdens drie bijeenkomsten komt aan bod hoe de pedagogische kracht in de wijk versterkt kan worden en wat ieders rol daarbij is.

Delen van best practices...

Natuurlijk deelde het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 ook best practices. Hoe maakt bijvoorbeeld de gemeente Almere haar ambities waar op het gebied van een sterke basis in de praktijk? Dat beschrijft het Nederlands Jeugdinstituut in de brochure *Gezond, veilig en kansrijk opgroeien in Almere. Eén huishouden, één plan, één aanpak, ook op school en in de kinderopvang*. Ook de *best practice* Boxtel legde het Nederlands Jeugdinstituut vast in de brochure *Alles uit de kast voor VVE in Boxtel*.

...en meedenken over beleidsplannen en lokale participatie-activiteiten

Ook dachten wij in 2015 met gemeenten mee over hun beleidsplannen, lokale participatie-activiteiten en visie op het gebied van een sterke basis. Zo hielpen wij diverse gemeenten bij het beantwoorden van de vraag:

hoe kunnen wij de beschermende factoren bij opvoeden en opgroeien optimaal benutten? Daarbij ging het vooral over de vraag hoe gemeenten hun beleidsplannen en visie op dit gebied omzetten naar uitvoering. Daarnaast stimuleerden wij gemeenten om burgers, cliënten en aanbieders van jeugdhulp te laten meedenken over gemeentelijke beleidsplannen.

Versterken kwaliteit basisvoorzieningen

Ook de kwaliteit van de basisvoorzieningen was onderwerp van aandacht in 2015. Professionals moeten zo goed mogelijk worden toegerust om de brede ontwikkeling van jeugd te stimuleren en jeugdigen met speciale zorg- en ontwikkelingsbehoeften te ondersteunen.

Integrale samenwerking

Een andere voorwaarde voor een sterke basis, is integrale samenwerking. Ofwel: samenwerking tussen basisvoorzieningen onderling en tussen basisvoorzieningen, onderwijs en jeugdhulp. Via een digitaal platform op *Kennisnet Jeugd* en bijeenkomsten inventariseert het Nederlands Jeugdinstituut wat het werkveld wil bereiken op het gebied van basisvoorzieningen voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Daarbij gaat het om de vraag hoe betrokken partijen op een efficiënte en effectieve manier de positieve ontwikkeling van kinderen kunnen stimuleren.

Bijeenkomsten Samen sterker

Naast platforms en kennisdeling organiseerde het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 ook bijeenkomsten rond het thema 'een sterke basis'. Zoals de twee bijeenkomsten *Samen sterker – over de samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp*. De eerste bijeenkomst op 26 januari 2015 ging over het versterken van de professional. De tweede bijeenkomst op 17 november 2015 in Almere werd georganiseerd met het Landelijk Steunpunt Brede School, en ging over het versterken van de basis voor een positieve ontwikkeling van kinderen.

Oog voor interactie

Nieuw in ons aanbod zijn de train-de-trainer-trainingen *Oog voor Interactie*, georganiseerd in samenwerking met het roc van Amsterdam. Deze trainingen zijn bedoeld voor staf en licentiehouders. *Oog voor interactie* richt zich op het verbeteren van de beheersing van de Nederlandse taal in combinatie met de interactievaardigheden van beroepskrachten en gastouders.

Voor pedagogisch medewerkers ontwikkelde het Nederlands Jeugdinstituut bovendien de *Basistraining voor- en vroegschoolse educatie*. Dat deden wij in opdracht van de gemeente Amsterdam en in samenwerking met Cito (expert in het ontwikkelen en afnemen

van examens en toetsen), De Aktiviteit (landelijk centrum voor ontwikkelingsgericht onderwijs) en CED-Groep (organisatie die beslissers in onderwijs en kinderopvang adviseert).

Jongerenwerk in tijden van transitie

Ook op het gebied van jongerenwerk ontplooid het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 verschillende activiteiten om de kwaliteit te verbeteren. Zo publiceerden wij samen met jongerenwerk en landelijke stakeholders de brochure *Jongerenwerk in beeld*. Voor partners in de wijk. Deze brochure is vooral bedoeld om de kracht van het jongerenwerk te profileren en jongerenwerk te positioneren in het transformerende jeugd- en sociale stelsel. En dan vooral richting wijkteams.

Samen met de MOgroep (brancheorganisatie voor Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening/Sociaal Werk) organiseerde het Nederlands Jeugdinstituut bovendien twee bijeenkomsten van het Platform Jongerenwerk. De eerste bijeenkomst op 14 april 2015 – georganiseerd in samenwerking met Jongerenwerk Utrecht (JOU) en de gemeente Utrecht – ging over jongerenwerk in tijden van transitie. Tijdens de bijeenkomst op 8 december 2015 – georganiseerd in samenwerking met Welzijn en Vakcollege Amersfoort – stond het jongerenwerk in en rond school centraal.

Platform Jeugd welzijn

Op het *Platform Jeugd welzijn op Kennisnet Jeugd* delen gemeenten, professionals en instellingen kennis over trends en ontwikkelingen in het Nederlandse sociaal werk voor jongeren.

PACT-proeftuinen

Een ander aandachtspunt in 2015 was de samenhang tussen onderwijs, kinderopvang en zorg – ook weer in het kader van kwaliteitsverbetering. Zo begeleidde het Nederlands Jeugdinstituut in opdracht van het Kinderopvangfonds in 2015 de zogenaamde PACT-proeftuinen. Het Kinderopvangfonds startte in 2014 met diverse partners met het landelijke initiatief: PACT. Daarmee wil het fonds een verbond (pact) smeden tussen de drie sectoren waar kinderen tot zes jaar mee te maken hebben: onderwijs, kinderopvang en zorg. Deze drie sectoren functioneren regelmatig als eilandjes op zich. PACT versterkt de kwaliteit van pedagogische professionals in deze drie sectoren en ondersteunt samenwerking. Het Nederlands Jeugdinstituut nam tevens deel aan het wetenschapsteam van PACT.

Participatie (kwetsbare) jeugd, ouders en cliënten

Versterken duurzame participatie jeugd en ouders
Voor effectieve jeugdhulp is het noodzakelijk om ouders en jeugdigen als partner te zien in de jeugdhulp: zij weten vaak wat er in de jeugdhulp werkt, en wat niet. Het is ook één van de doelen van de Jeugdwet om meer gebruik te maken van de eigen kracht van jeugdigen, ouders en hun sociale netwerk. Maar hoe doe je dat als gemeente? Het Nederlands Jeugdinstituut ontplooidde in 2015 diverse activiteiten op dit gebied.

Zo startten wij in samenwerking met Movisie een landelijk Kennisnetwerk jeugd en ouders als partners. In dit netwerk zijn jeugdigen, ouders en cliënten en hun organisaties vertegenwoordigd. Het netwerk publiceerde in 2015 een handreiking voor gemeenten: *Samen met jeugd en ouders*. In de handreiking staat beschreven waarom duurzame cliëntenparticipatie voor cliënten en gemeenten van belang is en wat daarbij succesfactoren zijn. Daarnaast ondersteunden wij gemeenten op verschillende manieren bij het vormgeven en uitvoeren van lokale participatie-activiteiten. Wij deden bijvoorbeeld regelmatig suggesties voor werkvormen. Denk hierbij aan een pedagogische buurtschouw of inzet van de dialoog-methode.

Erasmus+ jeugd

Het Nederlands Jeugdinstituut verzorgt het Nationaal Agentschap van het Europees subsidieprogramma *Erasmus+ jeugd*. Dat biedt subsidiemogelijkheden in Europa aan jongeren, jongerenwerk en -organisaties en gemeenten.

Vergeleken met 2014 heeft het programma in 2015 veel meer aanvragen ontvangen en toegekend gekregen. In 2015 is begonnen met een strategie om meer gemeenten bij het programma te betrekken. Het Nederlands Jeugdinstituut is in samenwerking met Youthspot gestart met het RAY-onderzoek om de resultaten en impact van de Erasmus+ jeugdactiviteiten te meten.

Ook voerden we meer dan zestig (inter)nationale trainingen uit. Daarbij waren wij als Nationaal Agentschap aangesloten bij twee- tot driejarige strategische projecten over de kwaliteit van het jongerenwerk en inclusie van jongeren met minder mogelijkheden (NEETS).

Dossier radicalisering: de pedagogische mismatch bij moslimjongeren

In 2015 besteedde het Nederlands Jeugdinstituut veel aandacht aan radicalisering en dreigende sociale uitsluiting van moslimjongeren. Een belangrijke voedingsbodemp voor radicalisering is de 'pedagogische mismatch' tussen de drie belangrijkste leefgebieden van jongeren: thuis, school en straat.

Deze pedagogische mismatch staat centraal in ons dossier *Radicalisering*. Dit dossier geeft een overzicht van wat beroepskrachten in het onderwijs, jongerenwerk en de hulpverlening kunnen doen als het gaat om preventie, signalering en aanpak van radicalisering. Samen met kennis- en adviescentrum Nuansa stelden wij bovendien werkbladen op over radicalisering.

Opvoedsteun algemeen en specifiek

Preventieve en laagdrempelige opvoedsteun is een speerpunt in het beleid van veel gemeenten. Behoud en doorontwikkeling van kennis, methodieken en cursussen die zich bewezen hebben, is van belang. Het Nederlands Jeugdinstituut ontplooidde in 2015 verschillende activiteiten op het gebied van opvoedsteun.

Toolbox mediaopvoeding

Zo introduceerden wij een toolbox voor mediaopvoeding. Televisie, internet en andere media spelen een steeds grotere rol in de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Media kunnen het leren ondersteunen, maar brengen ook risico's met zich mee. Daarom ontwikkelde het Nederlands Jeugdinstituut een *Toolbox mediaopvoeding: Media? Gewoon opvoeden* met speciale aandacht voor jeugd met een licht verstandelijke beperking. De toolbox is op een miniconferentie gepresenteerd.

Week van de opvoeding

De *Week van de Opvoeding* had dit jaar als motto: *Geef me de vijf!* Want voor een groot deel gaat het goed met kinderen in Nederland. En dat is vooral te danken aan ouders en opvoeders. Het Nederlands Jeugdinstituut was verantwoordelijk voor de (landelijke) promotie en coördinatie van de week naar de professionals en (via hen) ouders en opvoeders.

De *Week van de Opvoeding* leeft in Nederland. Vooral lokale organisaties zoals consultatiebureaus en gemeenten zijn zeer betrokken. Ruim 800 activiteiten hebben door heel het land plaatsgevonden. De website www.weekvandeopvoeding.nl trok bovendien 5 procent meer bezoekers dan het jaar daarvoor. Bij de start van de week op maandag waren er 1.816 bezoekers. Via een webinar en de *high five*-campagne zijn naast professionals ook ouders en opvoeders direct bereikt.

Ondersteuning ouders zorgintensieve kinderen

Het Nederlands Jeugdinstituut besteedde in 2015 ook aandacht aan de opvoedsteun voor ouders met zorg-intensieve kinderen. Die steun is vaak onderbelicht, zo blijkt. In 2015 vertaalden wij om die reden de uitkomst van een *quick scan* onder ouders van zorgintensieve kinderen in twee projecten. *Ieders zorg* (1) onderzoekt de mogelijkheden van vrijwillige inzet in zorgintensieve gezinnen door het ontwikkelen van een zoekboek met

informatie over zorgintensieve gezinnen voor vrijwilligers. Het Nederlands Jeugdinstituut publiceerde het onderzoeksrapport eind 2015.

Daarnaast nam het Nederlands Jeugdinstituut het initiatief om *Het Ouderkompas* (2) te realiseren – dat verder ontwikkeld is door het Academisch Medisch Centrum (AMC) en het Emma Kinderziekenhuis. De website fungeert als wegwijzer voor ouders die door de zorg voor hun kind regelmatig in het ziekenhuis komen. Op de website komen onder meer thema's aan bod als de impact op het gezin, werk en vrije tijd. De website is maart 2016 online gegaan.

Ondersteuningsbehoefte 'brussen' zorgkinderen

Ook de ondersteuningsbehoefte van broers en zussen ('brussen') van zorgkinderen en volwassenen was onderwerp van aandacht in 2015. April 2015 publiceerde het Nederlands Jeugdinstituut de resultaten van een *quick scan* over dit onderwerp. De *quick scan* gaat in op ervaringen en de noodzaak om 'brussen' goed te ondersteunen.

Dit genereerde veel media-aandacht, evenals aandacht in de Tweede Kamer. Staatssecretaris Van Rijn nam alle aanbevelingen die het Nederlands Jeugdinstituut deed in het rapport over. Het ministerie van VWS wil samen met de VNG en het Nederlands Jeugdinstituut een bijeenkomst organiseren om *best practices* met gemeenten te delen. Ook wil het ministerie tijdens de bijeenkomsten de aanbevelingen van het Nederlands Jeugdinstituut doornemen op mogelijkheden voor toepassing in de praktijk.

Opvoedsteun in de wijk

Ook het thema 'opvoedsteun in de wijk' mocht in 2015 op ruime aandacht van het Nederlands Jeugdinstituut rekenen.

Visitatie stadsdeel Zuidoost Amsterdam

Zo voerden wij in stadsdeel Zuidoost Amsterdam een visitatie uit. De visitatie bestond uit een presentatie van de uitkomsten van een *quick scan* onder ouders van zorgintensieve kinderen. En ook wat dit betekent voor de gemeente, uitvoerende organisaties en ouders en gezinnen. De presentatie was onderdeel van een middag waarin ook andere organisaties hun ideeën en kennis deelden met aanwezige zorgouders. Daarnaast organiseerde het Nederlands Jeugdinstituut een interactieve bijeenkomst met een groep zorgmoeders, uitvoerende zorginstellingen en vertegenwoordigers van Amsterdam Zuidoost met onder andere de wethouder Jeugd. Wij bereidden met de vertegenwoordiger van het burgerinitiatief de discussie voor en begeleidden deze.

Werkconferentie Samen om het kind in de wijk

Daarnaast organiseerde het Nederlands Jeugdinstituut op 27 november 2015 de werkconferentie Samen om het kind in de wijk. Dat gebeurde op initiatief van het Nederlands Jeugdinstituut en de gemeente Utrecht, met medewerking van Lokalis, de organisatie van buurtteams jeugd en gezin in Utrecht.

Centraal stond de vraag hoe huishoudens met kinderen dicht bij huis optimale en integrale ondersteuning kunnen krijgen. Hoe vertalen gemeenten dat in hun beleid en op welke wijze geven zij daaraan sturing? Maar ook: hoe brengen professionals dat in de praktijk? En wat leren we van de ervaringen die de Utrechtse buurtteams Jeugd en Gezin de afgelopen jaren hiermee hebben opgedaan?

Toolbox wijkteams bundelt kennis over hulp aan jeugd

Tevens lanceerde het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 de toolbox *Wijkteams werken met jeugd* voor jeugdprofessionals in wijkteams. De toolbox biedt een overzicht van kennis voor professionals die in een wijkteam werken met kinderen, opvoeders en gezinnen.

Ook bundelt het kennis die in de afgelopen jaren is ontwikkeld per onderwerp, zoals veiligheid thuis en op school, problematisch gedrag en ouderschap. De toolbox is sinds 19 januari 2016 online, en is een samenwerking van het Nederlands Jeugdinstituut met de kennisinstellingen Movisie, VanMontfoort, PI Research en Praktikon.

Toegang

Met de VNG werkte het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 samen op het thema 'toegang' tot jeugdhulp. Na een startbijeenkomst in juni werd een verdieping georganiseerd tijdens een meerdaagse bij de Kluut; een onbewoond eiland op het Veluwemeer. Aandacht voor de professional, preventie en transformatie waren centrale thema's. Vervolgens hebben wij een aantal *learn and share*-bijeenkomsten georganiseerd rond de thema's 'zorgvuldig beslissen' en 'veiligheid'.

Integraal werken in de wijk

De VNG en het ministerie van VWS hebben de vijf kenniscentra verzocht een gezamenlijk plan op te stellen waarin zij hun activiteiten en expertise op het thema 'integraal werken in de wijk' bundelen. In 2015 is hiervoor een plan gemaakt dat deel uit maakt van de afzonderlijke werkprogramma's van de kenniscentra in 2016. Door samen te werken en de inhoud van hun werkprogramma's op onderdelen met elkaar te verbinden, willen de vijf kenniscentra en de Wmo-werkplaatsen – samen met de VNG en het ministerie van VWS – beter inspelen op de behoeften van burgers en de organisaties die hen ondersteunen.

3 Passend onderwijs en jeugdhulp

2014 markeerde de start van passend onderwijs, terwijl in 2015 de zorg voor jeugd is overgeheveld naar de gemeenten. Ook in 2015 spande het Nederlands Jeugd­instituut zich in om onderwijs en jeugdhulp te verbinden binnen de context van passend onderwijs en de transitie en transformatie van het jeugdstelsel.

Sinds de start van passend onderwijs in 2014 zijn gemeenten verantwoordelijk voor extra ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. Tegelijkertijd zijn ze sinds 2015 dus verantwoordelijk voor jeugdhulp. In deze grote veranderprocessen zijn bestaande verbindingen en werkprocessen doorbroken. Beide transities vinden elkaar in een gemeenschappelijke ambitie: jeugdigen groeien gezond en veilig op, ontwikkelen hun talenten op school, thuis en in hun vrije tijd en participeren naar vermogen.

In 2015 focusten gemeenten zich vooral op het op orde krijgen van de primaire processen. Er werd gezocht naar effectieve verbindingen tussen onderwijs, gemeentelijke en jeugdhulppartners. Het accent ligt daarbij op een stevige basis, betere preventie en vroeghulp. Onderwijs en gemeenten moeten hun beleid over en weer afstemmen. Het Nederlands Jeugd­instituut ondersteunde hen daarbij op vier hoofdthema's: verbinding onderwijs-wijk, passend en dekkend aanbod onderwijs-zorg voor specifieke ondersteuningsvragen, arbeidstoeleiding van kwetsbare jeugd en sturen op samenhang.

Verbinding onderwijs-wijk

Evident is: voor een goede verbinding tussen de zorg­structuur in het onderwijs en in de (vaak vanuit de wijk georganiseerde) jeugdhulp is samenwerking nodig. Zowel tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten als in de uitvoering. Vertalen van beleidsplannen voor passend onderwijs en jeugdhulp naar de praktijk is ingewikkeld. Er zijn veel partijen betrokken en de school en gemeente hebben ieder hun eigen werkterrein. Hoe richt je het proces van samenwerken goed in? Hoe kom je tot een goede verbinding tussen school en wijk?

Het Nederlands Jeugd­instituut ondersteunde betrokken partijen op verschillende manieren bij het beantwoorden van deze vragen. Zo publiceerden wij *Tips voor een samenhangende aanpak thuis, op school en in de wijk*. Veel gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn al gestart met een samenhangende aanpak. Vaak zetten

zij hiervoor wijkteams of buurt- of jeugdteams in die aansluiten op de ondersteuningsstructuur in het onderwijs. In het boekje *Samen om het kind, Thuis, op school en in de wijk* geven wij daarvan inspirerende voorbeelden.

Bijeenkomst over learn and share onderwijs-wijk

Het Nederlands Jeugd­instituut organiseerde najaar 2015 tevens een bijeenkomst over learn and share-onderwijs-wijk. Er waren ruim veertig deelnemers aanwezig. Rond deze samenwerking hebben uitwisseling van ervaringen en knelpunten plaatsgevonden, onder andere binnen de werkgroep op *Kennisnet Jeugd*. Geconstateerde knelpunten worden meegenomen naar de werkagenda onderwijs-jeugd.

Veilige en zorgzame leeromgeving

Een samenhangende aanpak tussen jeugdhulp en onderwijs vraagt veel van onderwijs- en jeugdhulp­professionals. Het Nederlands Jeugd­instituut ondersteunde hen daarbij met verschillende bijeenkomsten, handreikingen, onderzoeken en publicaties.

Zo maakten wij op verzoek van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) in 2015 de handreiking *Beter omgaan met lastig gedrag in de klas*. Deze is bedoeld voor intern begeleiders (ib'ers) en zorgcoördinatoren. Aanleiding was een rapport van de gezondheidsraad over ADHD en demedicalisering. De handreiking is eind 2015 gepresenteerd in bijeenkomsten aan ruim 300 ib'ers, 60 zorgcoördinatoren en ketenpartners. Tevens is deze via eigen en andere kanalen verspreid.

Meldcode huiselijk geweld

Het Nederlands Jeugd­instituut actualiseerde in 2015 de inpassing van de *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling* binnen de ondersteuningsstructuur van passend onderwijs en voortgezet onderwijs. Sinds 1 juli 2013 zijn beroepskrachten verplicht de meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring.

De meldcode biedt professionals houvast wat te doen bij vermoedens van kindermishandeling. Deze meldcode is vervolgens breed onder de aandacht gebracht.

In dit verband verschenen ook de brochures *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in het voortgezet onderwijs* en *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in het primair onderwijs*. Eerstgenoemde brochure laat zien dat er voor het implementeren van de meldcode in het voortgezet onderwijs geen nieuwe structuren of procedures nodig zijn. Ook worden voor het onderwijs specifieke aandachtspunten toegelicht, zoals preventie, signaleren, communiceren met ouders en melden bij Veilig Thuis.

Infographics

In 2015 ontwikkelde het Nederlands Jeugdinstituut infographics over manieren waarop binnen het mbo de verbinding met ketenpartners vormgegeven kan worden. Deze infographics worden benut in de kenniskringen over passend onderwijs en de uitwisseling van expertise voor schoolmaatschappelijk werk in het mbo. De infographics zijn binnen een conferentie – die het Nederlands Jeugdinstituut samen met de VNG en MBO Raad op 5 november 2015 organiseerde – gepresenteerd.

Inventarisatie verbinding wijk–onderwijs

Daarnaast was er in 2015 ruim aandacht voor de verbinding tussen wijk en onderwijs. Zo deed het Nederlands Jeugdinstituut een inventariserend onderzoek naar de verbinding wijk–onderwijs in het voortgezet onderwijs. Ook is hierover een factsheet gemaakt en verspreid via de conferentie van alle samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs in oktober 2015.

Daarnaast maakten wij in 2015 verschillende publicaties en deden wij evaluaties rond de samenwerking van onderwijs, jeugdhulp en wijkteam. Zoals de *Handreiking Zorg op school voor SWT* – een richtlijn voor het sociaal wijkteam voor zorg op school (swt). De publicatie bevat onder meer een wettenschema, stappenplan, informatie over de rol van het sociaal wijkteam bij onderwijs–zorgarrangementen en handige linkjes. Daarnaast evalueerde het Nederlands Jeugdinstituut de aanpak *Koplopers in West-Friesland* over de verbinding tussen passend onderwijs en jeugdzorg.

Over het verbinden van school en wijk verscheen in 2015 tevens een rapport: *Wetenschappelijke reflectie: ontdek de do's en dont's in het verbinden van school en wijk*. Ook verscheen het filmpje *Schoolcoach Bergen op Zoom en Roosendaal* over samenwerken rondom voortgezet onderwijs in Noord-Kennemerland. Zomer 2015 verscheen ten slotte de factsheet Samenwerking onderwijs en

gemeenten in ontwikkeling. Dit naar aanleiding van vragenlijsten van het Nederlands Jeugdinstituut onder directeurs van samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs.

Verbinding schoolmaatschappelijk werk en jeugd–gezondheidszorg

Het Nederlands Jeugdinstituut verrichtte in 2015 tevens een onderzoek naar passend onderwijs in relatie tot de inzet van jeugdgezondheidszorg en schoolmaatschappelijk werk. Dat deden wij samen met het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) en de MOgroep naar aanleiding van vragen uit het veld over 'haperende verbindingen'. De eerste opbrengsten zijn gedeeld met de werkgroep en betrokken branches. Nadere verdieping vindt in 2016 plaats. Ontwikkelde materialen over dit onderwerp zijn te vinden op de vernieuwde website www.ouderwijsjeugd.nl. Met deze website willen de VNG, PO–Raad (de sectororganisatie voor het primair onderwijs) en VO–Raad (de sectororganisatie voor het voortgezet onderwijs), gemeenten en onderwijsinstellingen concrete bouwstenen bieden voor de verbinding en afstemming tussen onderwijs en jeugd.

Passend en dekkend aanbod onderwijs–zorg voor specifieke ondersteuningsvragen

Het Nederlands Jeugdinstituut verspreidde in 2015 via bijeenkomsten en *Kennisnet Jeugd* kennis over passend en dekkend aanbod tussen onderwijs en zorg. Dat gebeurde samen met professionals uit de specialistische jeugdhulp, het speciaal onderwijs, de VOBC (Vereniging Orthopedagogische Behandelcentra), LECSO (Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs) en vertegenwoordigers van gemeenten en samenwerkingsverbanden. Dit leidde onder meer tot een methodiekbeschrijving over samenwerken door onderwijs– en zorgprofessionals binnen onderwijs–zorgarrangementen voor zeer moeilijk lerende en opvoedbare kinderen (zmolk).

Het Nederlands Jeugdinstituut ontwikkelde ook een filmpje over de bijeenkomst van onderwijs– en zorgprofessionals samen met LESCO.

Vanuit dit programma voor zeer moeilijk opvoedbare en lerende kinderen is bovendien een breed professioneel netwerk ontstaan waarin het Nederlands Jeugdinstituut in cocreatie nieuwe kennis ontwikkelt en verspreidt. Zo zijn er bredere thema's geagendeerd en uitgewerkt. Bijvoorbeeld kennis over bejegeningkaders in onderwijs en jeugdhulp – voorwaarden in bestuur en beleid om tot effectieve samenwerking te komen. Er is een combinatie gebruikt van themabijeenkomsten met participanten uit jeugdhulp, onderwijs en gemeenten en effectieve inzet van een werkgroep op *Kennisnet Jeugd*. Daarnaast participeerden wij in de landelijke werkgroep

oza's (onderwijs-zorgarrangementen) van de werkagenda. Op deze website dragen wij bij aan de landelijke kennisontwikkeling en -circulatie.

Toolkit thuiszitters

Een belangrijk doel van passend onderwijs is om het thuiszitten van leerlingen verder terug te dringen. Want er zitten nog steeds te veel jongeren thuis. Samen met de werkagenda *Passend onderwijs-jeugdhulp* en het ministerie van OCW werkte het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 aan de *Toolkit thuiszitters*. Deze toolkit is online te downloaden en landelijk breed onder de aandacht gebracht. Samen met Samenwerkend Toezicht Jeugd heeft het Nederlands Jeugdinstituut op dit thema tevens een online en goedbezocht webinar voor professionals en ouders verzorgd. Met dit webinar deelde het NJi haar kennis op actieve wijze met de buitenwereld.

Arbeidstoeleiding kwetsbare jeugd

Voor veel jongeren in een kwetsbare positie is toetreding tot de arbeidsmarkt niet vanzelfsprekend. Hiervoor is een gezamenlijke aanpak van onderwijs, gemeenten en werkgevers nodig. In 2015 startte het Nederlands Jeugdinstituut samen met Kwaliteitsaanpak Basisonderwijs Amsterdam (KBA) met de voorbereiding van een monitor over de arbeidstoeleiding van kwetsbare jeugd. Er zijn inmiddels zes ontwikkelregio's aangehaakt. Ook hebben wij verkennende gesprekken met de MBO Raad, VNG en het ministerie van OCW gevoerd over dit onderwerp.

In 2015 participeerde het Nederlands Jeugdinstituut tevens in een aantal regionale netwerken rond dit thema. Samen met de MBO Raad en de VNG is november 2015 een landelijke conferentie georganiseerd over de verbinding tussen het mbo en gemeenten, met specifiek aandacht voor jongeren in kwetsbare posities.

Op de conferentie presenteerde het Nederlands Jeugdinstituut de publicatie *Aansluiting van kwetsbare jongeren op de arbeidsmarkt*. Daarin staan *good practices*, succesfactoren en aanbevelingen over de gezamenlijke aanpak van mbo's en gemeenten bij de aansluiting van kwetsbare jongeren op de arbeidsmarkt.

Sturen op samenhang

Het Nederlands Jeugdinstituut ontplooidde in 2015 verschillende activiteiten op het gebied van sturen op samenhang. Ofwel: meer verbindingen tussen passend onderwijs en jeugdzorg.

Wegwijzer oog

Gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn verplicht hun plannen af te stemmen in een op overeenstemming gericht overleg (oogo). Dit versterkt de verbinding tussen passend onderwijs en jeugdhulp. *De Wegwijzer oogo* – die wij samen maakten met Oberon – gaat over de

meerwaarde van samenwerking en biedt informatie over de inhoudelijke thema's voor samenwerking. Ook bevat de wegwijzer tips voor de inrichting van het proces en mogelijkheden voor ondersteuning op maat.

In 2015 herzag het Nederlands Jeugdinstituut tevens de website rond de oogo's passend onderwijs en jeugdhulp samen met Oberon. Dat gebeurde in opdracht van de PO-Raad, VO-Raad en de VNG. De impact hiervan is groot, omdat de website het landelijke kanaal is om informatie te verspreiden en kwaliteit te bevorderen. Inmiddels is dit ook de site die de activiteiten van de werkagenda onderwijs-jeugd in beeld brengt en ondersteunt.

Lees meer! www.onderwijsjeugd.nl.

Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp

Om beter te kunnen sturen op samenhang heeft het Nederlands Jeugdinstituut in 2014 een monitorinstrument voor de samenwerking onderwijs-jeugd ontwikkeld: *de AOJ Monitor*. Dat doen wij samen met drie regio's van samenwerkingsverbanden en gemeenten. In 2015 is met subsidie van de ministeries van OCW en VWS dit instrument uitgetest in tien regio's.

De Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp bestaat uit contextgegevens en informatie over samenwerking en tevredenheid. De monitor brengt relevante contextcijfers uit landelijke bestanden bij elkaar. Het gaat om informatie als de combinatie van jeugdhulpgebruik en deelname aan het speciaal onderwijs. De monitor presenteert cijfers per gemeente en samenwerkingsverband en geeft ook landelijke gegevens over onder meer bevolkingsprognose, schoolgaande jeugd en jeugdwerkloosheid.

In de tweede helft van 2015 is hard gewerkt aan het (door) ontwikkelen van de vragenlijsten en de dashboard-omgeving, met als vertrekpunt de evaluatie van de pilot met negen regio's. De vragenlijsten zijn vastgesteld en er is een procedure ontwikkeld voor keuzemogelijkheden in de regio. Ook is de digitale omgeving gevuld met informatie en is de lay-out en inhoud klantvriendelijker gemaakt.

Het Nederlands Jeugdinstituut heeft inmiddels contact met 29 regio's, waarvan er 8 gestart zijn of gaan starten met de monitor. Dit is het resultaat van meerdere pr-activiteiten uitgevoerd door de projectgroep. De monitor vormt daarnaast het fundament van de nieuwe werkagenda onderwijs-jeugd, waar het Nederlands Jeugdinstituut een sturende rol in gaat krijgen in 2016.

Conferenties vo en mbo

Ook in 2015 heeft het Nederlands Jeugdinstituut een groot aandeel gehad in de voorbereiden van conferenties voor het voortgezet onderwijs en mbo. Zo droegen wij onder andere bij aan de PO Conferentie.

Ondersteuningsplan voortgezet onderwijs Nijmegen

Ook lokaal ondersteunde het Nederlands Jeugdinstituut bij het verbinden van onderwijs en jeugdhulp. Wij hielpen bijvoorbeeld het samenwerkingsverband *Nijmegen VO en omstreken* bij het ondersteuningsplan passend onderwijs. Daarnaast organiseerden wij de coördinatie van de contacten van het samenwerkingsverband (swv) met gemeenten. Deze activiteit loopt voorspoedig. Vanuit gemeenten en beide swv's is de vraag gekomen of het Nederlands Jeugdinstituut als onafhankelijke partij de procesbegeleiding van de overleggen op zich neemt in 2016.

4 Veilig opgroeien

Het programma *Veilig opgroeien* van het Nederlands Jeugdinstituut draagt bij aan een veilige opvoed- en opgroeiomgeving voor jeugdigen – thuis, buitenshuis en op school. Daarbij richtten wij ons in 2015 met name op het in samenhang en multidisciplinair aanpakken van de problematiek rond veilig opgroeien en de ontwikkeling van de nieuwe jeugdbescherming.

Aanpak kindermishandeling in het gezin

Om zoveel mogelijk kinderen kansrijk, gezond en veilig te laten opgroeien, is ‘versterking van het dagelijkse leven’ belangrijk. Zeker als er in het gezin risicofactoren aanwezig zijn voor kindermishandeling. Daarmee doelen wij op een veilige opvoed- en opgroeiomgeving voor jeugdigen – thuis, buitenshuis en op school. Een effectieve aanpak van risicogezinnen begint bij vroegtijdige signalering en preventieve interventies.

Preventie van kindermishandeling in drie stappen

Daarom maakte het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 een tipsheet voor gemeenten over beleidsmaatregelen op het gebied van preventie en signalering van kindermishandeling: *Preventie van kindermishandeling in drie stappen*. De tipsheet helpt gemeenten om risicofactoren en -groepen in beeld te brengen. En ook welke effectieve preventieve acties zij kunnen inzetten. Ook aan bod komen: de samenwerking tussen voorzieningen in de wijk, vormen van scholing op het gebied van signalering en implementatie van de *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*.

Signaleren, triage en besluitvorming

Binnen het thema signaleren en triage zetten wij in 2015 in op toerusting van professionals, met een accent op basis- en eerstelijnszorg. Zo verscheen de tipsheet *Een lastig gesprek – praten met ouders en kinderen over kindermishandeling*. Deze is bedoeld voor professionals in de eerste lijn en wijkteams die te maken hebben met gesprekken over veilig opgroeien en kindermishandeling en het beoordelen van (on)veiligheid.

Ook beantwoordde het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 vragen van professionals rond signalering van onveiligheid. Er kwamen vooral veel vragen over de toepassing van het risicotaxatie-instrument LIRIK. Samen met praktijkinstellingen en de Radboud Universiteit werden betrouwbaarheid en validiteit van de LIRIK onderzocht.

Monitor Aanpak Kindermishandeling

Voor de ontwikkeling en verspreiding van de *Monitor Aanpak Kindermishandeling* werkte het Nederlands Jeugdinstituut samen met de Kinderombudsman en de Taskforce Kindermishandeling.

De *Monitor Aanpak Kindermishandeling* is een sturingsinstrument waarmee gemeenten hun beleid rond de aanpak van kindermishandeling kunnen vormgeven en bijsturen. De monitor biedt gemeenten de mogelijkheid (anoniem) kennis te delen en te vergelijken met anderen. Het Nederlands Jeugdinstituut onderhoudt de monitor en voegt de eigen wetenschappelijke kennis in de monitor samen met de praktijkgegevens van de gemeenten. Eind 2015 maakten circa 200 gemeenten gebruik van de monitor. Het instrument is in 2015 uitgebreid met het thema huiselijk geweld. In overleg met het Nederlands Jeugdinstituut hebben grotere gemeenten sinds 2015 ook de mogelijkheid om de monitor op wijkniveau in te zetten.

Jeugdbescherming nieuwe stijl

Bij de transitie van de jeugdzorg naar gemeenten doet de term ‘nieuwe jeugdbescherming’ zijn intrede. Uitgangspunt daarbij is dat de veiligheid van jeugdigen en hun omgeving een verantwoordelijkheid is van alle professionals, ongeacht het kader waarbinnen de hulp verleend wordt. Gemeenten en gecertificeerde instellingen gaan de komende jaren de jeugdbescherming en jeugdreclassering verder versterken en ontwikkelen. Zij krijgen daarbij ondersteuning van de VNG en het Nederlands Jeugdinstituut. Dit moet ertoe leiden dat meer jeugdigen veilig kunnen opgroeien. Het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ) stelt hiervoor extra middelen ter beschikking.

SWING

Binnen dit verband ging in 2015 het zogenoemde SWING-programma van start. SWING is geen afkorting, maar staat voor een beweging, een versnelling. SWING geeft het werk

van jeugdbeschermers en jeugdreclasseringswerkers een impuls. Bijvoorbeeld door beter met cliënten en ketenpartners samen te werken.

Het Nederlands Jeugdinstituut bevordert met het stimuleringsprogramma SWING verbeteringen en vernieuwingen in de jeugdbescherming en jeugd-reclassering. Dit gebeurt door subsidiëring van veelbelovende projecten die duurzame verbeteringen van de jeugdbescherming en jeugdreclassering nastreven. Daarnaast bevorderden wij in 2015 online en offline kennisontwikkeling. Ook organiseerde het Nederlands Jeugdinstituut twee bijeenkomsten over dit onderwerp. Eind 2015 lanceerde het Nederlands Jeugdinstituut www.denieuwejeugdbescherming.nl, over de vernieuwingen van jeugdbescherming en jeugd-reclassering.

Multidisciplinaire aanpak huiselijk geweld, seksueel geweld en kindermishandeling

De aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld is bij uitstek een domeinoverstijgend vraagstuk. Vaak komt mishandeling voor als uiting van complexe, meervoudige problematiek met een intergenerationeel karakter. Hulp die zich richt op één aspect van de problematiek leidt zelden tot directe en duurzame veiligheid. Effectieve en efficiënte zorg vraagt dus om een samenhangende aanpak. Jeugd- en volwassenenzorg, (speciaal) onderwijs, (jeugd)gezondheidszorg, (jeugd-)ggz, politie, Veilig Thuis en jeugdbescherming werken daarbij nauw samen.

Landelijk dekkende infrastructuur

Het is echter geen gemakkelijke opgave om één gezin, één plan, één regisseur intersectoraal te realiseren, zo leert de ervaring. Gemeenten hebben afgesproken dat er in 2018 een landelijk dekkende infrastructuur komt voor multidisciplinaire aanpak van complexe geweldsproblematiek. Het VNG-programma *Doorontwikkeling Veilig Thuis* ondersteunt de voorbereiding daarvan, in samenwerking met het Nederlands Jeugdinstituut.

Er is een notitie geschreven over hoe de multidisciplinaire aanpak eruit kan zien voor acute en structureel onveilige situaties. Movisie en het Nederlands Jeugdinstituut werkten daaraan mee, onder meer door het inbrengen van input van professionals over dit onderwerp. Daarnaast ondersteunden Movisie en het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 een werkgroep met voorlopers van multidisciplinaire aanpakken voor kindermishandeling en huiselijk geweld. Doel is kennis delen over wat werkt in de ontwikkeling van zo'n aanpak en op grond hiervan kwaliteitsstandaarden ontwikkelen.

Aanpak slachtoffers loverboys

Vroegtijdige signalering en samenwerking is eveneens het adagium bij de aanpak van slachtoffers van loverboys. In 2015 werkten wij mee aan het realiseren van het *Actieplan Hun verleden is niet hun toekomst. Aanpak meisjesslachtoffers loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd* dat de Commissie Azough in 2014 opstelde. Het Nederlands Jeugdinstituut deed het programmasecretariaat. Dat resulteerde in een aantal producten voor jeugdzorgorganisaties om de hulp aan slachtoffers te verbeteren. Het gaat om producten ter ondersteuning van:

- signalering van (vermoedelijke) slachtoffers van loverboys en mensenhandel: werken met het risicotaxatie-instrument (RIS-L) en het stappenplan;
- samenwerking met politie en justitie;
- melden van (vermoedelijke) slachtoffers van loverboys en mensenhandel bij CoMensha.

Daarnaast heeft het Nederlands Jeugdinstituut een kwaliteitskader voor gespecialiseerde opvang en hulp aan slachtoffers van loverboys en mensenhandel samengesteld. Ook organiseerden wij drie regionale bijeenkomsten en één landelijke bijeenkomst rond de aanpak van meisjesslachtoffers van loverboys en mensenhandel. Kijk voor meer informatie in het dossier *Slachtoffers loverboys*. Tevens is het *Risicotaxatie-instrument voor Seksueel grensoverschrijdend gedrag* (RiS) aangevuld met informatie over meisjesslachtoffers van loverboys.

Verbinding aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Gemeenten zijn vanaf 2015 verantwoordelijk voor de aanpak van kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel geweld. Ook kindermishandeling en huiselijk geweld moeten bij voorkeur in samenhang worden aangepakt, zo is de overtuiging. Daarom willen gemeenten en instellingen meer verbindingen leggen tussen de aanpak van huiselijk geweld (partnergeweld, ouderenmishandeling) en kindermishandeling.

Denktank aanpak huiselijk geweld: Kring van Veiligheid

In dit verband organiseerde het Nederlands Jeugdinstituut samen met Movisie in 2015 een denktank van prominente vertegenwoordigers uit het veld, onder leiding van Jacques Wallage. De denktank bracht knelpunten en oplossingsrichtingen in beeld voor een betere en integrale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. De denktank – *de Kring van Veiligheid* – kwam in 2015 vijf maal bijeen. De deelnemers werken aan een manifest dat de noodzaak van een effectieve aanpak schetst en oproept tot een integrale aanpak. Het manifest dient als een nationale aanjager, en verschijnt in 2016.

Aanpak huiselijk geweld: gemeenteniveau

Ook op gemeenteniveau bood het Nederlands Jeugd-
instituut in 2015 ondersteuning bij een meer integrale
aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
Bevorderen van de samenhang tussen Veilig Thuis en
sociale teams bleek een dringende vraag van gemeenten.
Beide zijn nieuwe organisaties. Doordat er veel energie
gestoken werd in de interne organisatieontwikkeling en
het inrichten van werkprocessen, was er echter minder
aandacht voor externe samenwerking.
Het Nederlands Jeugdinstituut heeft in 2015 onder-
steuningstrajecten verzorgd in twee gemeenten. In
meerderde bijeenkomsten met medewerkers, leiding-
gevenden en beleidsmedewerkers is in beeld gebracht op
welke onderdelen de samenwerking verbeterd kan worden.
Op basis daarvan zijn concrete voorstellen geformuleerd.

Overige projecten

Aanpak pesten

Pesten komt het meest voor op school, maar ook digitaal
pesten komt steeds vaker voor. Ruim 11 procent van de
scholieren op de basisschool wordt regelmatig gepest. Wat
kun je doen als er in een groep gepest wordt? Op welke
leeftijd wordt het meest gepest? Wat zijn de gevolgen voor de
slachtoffers? Het Nederlands Jeugdinstituut beantwoordde
ook in 2015 veel vragen van beroepskrachten op dit gebied.
In 2015 financierde het ministerie van OCW het Nederlands
Jeugdinstituut om onderzoek te doen naar 13 kansrijke
programma's om pesten tegen te gaan. Het onderzoek
loopt tot 2017. Kijk voor meer informatie in het dossier
Pesten op www.nji.nl.

Vechtscheiding

Het thema vechtscheiding heeft ook in 2015 veel
aandacht gehad. Het Nederlands Jeugdinstituut heeft als
spreker deelgenomen aan congressen en inhoudelijke
bijdragen geleverd aan expertmeetings over vecht-
scheidingen. Bijvoorbeeld aan de werkgroep preventie en
vroegsignalering van de Taskforce Kindermishandeling en
seksueel misbruik. ZonMw heeft een call gemeentelijke
pilots vechtscheidingen uitgezet, waarin wij als werk-
groep lid de projectvoorstellen mede beoordeelden.
Aan een aantal beroepsverenigingen zoals het HBO-
netwerk en jeugdartsen gaven wij scholing over de aanpak
van (v)echtscheidingen en het werken met de richtlijn
Scheiding en problemen van jeugdigen.
Aan studenten van Universiteit Utrecht (Maatschappelijke
Opvoedvraagstukken en Jeugdstudies) gaf het Nederlands
Jeugdinstituut een masterclass over dit onderwerp. Op
uitnodiging van een aantal gemeenten is bovendien een
reflectie gegeven op een jeugdnota en het aanbod over
relatieondersteuning en vechtscheiding. Ook verscheen de
brochure voor gemeenten *Van gekibbel tot vechtscheiding*.

5 Kwaliteit, effectiviteit en vakmanschap

Het nieuwe jeugdstelsel kan pas duurzaam effect hebben als professionals vakman of vakvrouw zijn: zij weten wat werkt en hebben de juiste instrumenten om kinderen en gezinnen optimaal te ondersteunen. Met het programma *Effectieve jeugdhulp* richtte het Nederlands Jeugdinstituut zich in 2015 op kwaliteit, effectiviteit en vakmanschap van de beroepspraktijk in de jeugdsector. Op verzoek van gemeenten was er veel aandacht voor de kosteneffectiviteit van jeugdhulp. Een ander speerpunt was de ontwikkeling van richtlijnen voor professionals.

Interventies in de jeugdsector – zoals stimuleringsprogramma's, trainingen en behandelingen – worden steeds vaker getoetst op hun effectiviteit. Zeker in deze tijden van transformatie – met een aanzienlijke bezuinigingsopgave – is (kosten)effectiviteit een belangrijk aandachtspunt. Het bevordert ook de professionaliteit. Als beroepskrachten beschikken over kennis over wat het beste werkt in welke situatie, kunnen zij hun handelen daarop baseren. Het gaat dan om professionals in het onderwijs, de opvoedingsondersteuning, preventie en jeugdhulp.

Maar hoe verbeter je de (kosten)effectiviteit en samenhang van met name de eerstelijns- en gespecialiseerde jeugdhulp en onderwijs? Het Nederlands Jeugdinstituut ondersteunt gemeenten en professionals in de brede jeugdsector bij het beantwoorden van die vraag. Daarbij ligt de focus op kennis over effectiviteit van interventies, instrumenten, richtlijnen, bij- en nascholing, evenals op methoden en instrumenten voor 'meten en verbeteren'. Tevens verzorgt het Nederlands Jeugdinstituut (sturings) informatie in de vorm van kengetallen, monitors en benchmarks voor het (lokale) beleid en de praktijk.

Vakmanschap

Belangrijke thema's in 2015 waren de professionalisering van de jeugdhulp en jeugdbescherming en richtlijnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming. Ook de implementatie in het jeugddomein en (de toolbox) wijkteams werken met jeugd (zie Hoofdstuk 2) mochten op veel aandacht rekenen.

Programma Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming

Zo was het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 op verschillende wijzen betrokken bij het meerjarenprogramma *Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming* – gefinancierd door het ministerie van VWS. Daarbij zijn gemeenten, initieel onderwijs, brancheorganisaties en beroepsverenigingen betrokken. Het programma loopt tot 2018, en wordt uitgevoerd door een groot aantal partners die betrokken zijn bij het jeugddomein. Onder het programma valt onder meer het vormgeven van de beroepsregistratie van professionals op hbo- en wo-functies.

Het Nederlands Jeugdinstituut nam het subsidiebeheer van het programma voor zijn rekening. Tevens maakten wij deel uit van het programmasecretariaat en namen wij de rol van projectleider op ons. Voorts zette het Nederlands Jeugdinstituut zijn expertise in rond implementatie, kennisbeheer en -verspreiding. Meer informatie is te vinden op www.professionaliseringjeugdhulp.nl.

Competentieoverzicht generalistisch werken met jeugd en gezin

Met de transformatie van het sociale domein is een nieuwe professional geboren, de zogeheten generalist. Dit is een professional die van alle markten thuis moet zijn. Het Nederlands Jeugdinstituut maakte in 2015 een inventarisatie van wat de praktijk verstaat onder de 'jeugd- en gezinsgeneralist'. Deze staat voor een werkwijze die meerdere functionarissen met meerdere specialismen binnen een generalistisch team uitvoeren, zo bleek uit de inventarisatie. De generalist wordt door de ogen van de praktijk dus vooral gezien als

‘een verzameling van competenties’ waarover een wijk- of jeugdteam moet beschikken, en niet zozeer als één specifieke professional. Het overzicht verschijnt in 2016.

Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

Richtlijnen geven professionals concrete aanbevelingen over het handelen in specifieke situaties op grond van kennis uit wetenschap, praktijk en cliëntvoorkeuren. Tussen 2011 en 2015 zijn er veertien richtlijnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming ontwikkeld. Dat gebeurde in opdracht van de Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW), het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) en de Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen (NVO) en vanuit het programma *Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming* waaraan het Nederlands Jeugdinstituut uitvoering geeft.

In de eerste plaats doen we dat door het ontwikkelingsproces van de richtlijnen te coördineren. Daarbij werken wij samen met beroepsverenigingen, kennisinstituten, onderzoekers, professionals en cliënten. De samenwerking met cliënten vond plaats in de zogeheten *Cliëntentafel*, een vaste werkgroep van (ouders) van cliënten die advies geeft.

Ten tweede coördineerde het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 de invoering en implementatie van richtlijnen in de jeugdhulp en jeugdbescherming. Dat doen wij met behulp van het *Netwerk Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*, waarvan circa 65 organisaties en 120 deelnemers lid zijn. Daarnaast is gewerkt met een leernetwerk. Daarbij formuleerden vijf organisaties – na een traject met scholing, interactieve werksessies en advisering – een antwoord op de vraag hoe je het beste een richtlijn implementeert binnen een organisatie of wijkteam.

In 2015 publiceerden wij over de richtlijnen en ontwikkelden wij tools en producten over (de invoering) van richtlijnen, evenals een korte animatiefilm. Daarnaast organiseerde het Nederlands Jeugdinstituut bijeenkomsten voor het *Netwerk Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming* en een slotsymposium waar 120 professionals op af kwamen. Kijk voor meer informatie op www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Implementatie in het jeugddomein

Het Nederlands Jeugdinstituut verspreidt en verrijkt nationaal en internationaal kennis over implementatie in de het jeugddomein. Dit doen we bijvoorbeeld door scholing te verzorgen over implementatiekennis. Maar ook door bijeenkomsten te organiseren om kennis uit wetenschap en praktijk uit te wisselen. Daarnaast coördineerden wij in 2015 het *Nederlands Implementatie Collectief* en namen er actief aan deel. Tevens wisselden

wij kennis uit te wisselen met het Europees (EIC) en Internationaal Implementatie Collectief (GIC). Nieuwe kennis en instrumenten die de implementatie in het jeugddomein bevorderen, kregen en krijgen een plek in het dossier *Implementatie*.

Dossier Professionalisering

Het professionaliseringsproces van de jeugdhulp en jeugdbescherming is al een tijd aan de gang en is recent verankerd in de Jeugdwet (2015). Professionalisering is gericht op het continu verbeteren van de hulp aan kinderen en hun ouders door vakbekwame professionals. Belangrijke thema’s daarbij zijn onder andere gebruik maken van vakkennis, een leven lang leren, reflecteren op handelen en beroepsregistratie. In 2015 ontwikkelde het Nederlands Jeugdinstituut het nieuwe dossier *Professionalisering jeugdhulp en jeugdbescherming* om actuele ontwikkelingen en belangrijke thema’s over professionalisering binnen handbereik te hebben. In het dossier staat kennis over beroepsontwikkeling, beroepsregistratie, professionele standaarden, competenties van professionals en reflectie op de werkvloer. Het dossier legt ook de verbinding tussen verschillende programma’s op dit thema en de databanken die wij beheren.

Kennisnetwerk HBO-docenten

Het *HBO Kennisnetwerk* is opgericht zodat hbo-docenten op de hoogte kunnen blijven van theoretische en praktijkkennis uit de jeugdsector. De kennis die zij in het netwerk opdoen gebruiken zij vervolgens om hun curriculum actueel te houden.

Integrale jeugdhulp

Integrale jeugdhulp is jeugdhulp die passend en samenhangend is. Passende jeugdhulp is hulp die zo licht en ‘normaal’ als mogelijk is, maar ook direct intensief waar nodig. Dit veronderstelt een goede verbinding en snel schakelen tussen generalistische basiszorg en specialistische jeugdhulp (verticale integratie).

Samenhangende jeugdhulp is hulp vanuit het principe één gezin, één plan, waarbij de specialistische deskundigheid vanuit verschillende sectoren beter benut en in samenhang wordt aangeboden. Dit vraagt een intensievere samenwerking van specialisten vanuit verschillende sectoren (horizontale integratie). In 2015 richtte het Nederlands Jeugdinstituut zich op het ophalen van wetenschappelijke en praktijkkennis over integrale jeugdhulp. Dit om jeugdhulp te bevorderen die vraaggericht is en zo dicht mogelijk bij de jeugdige en zijn gezin staat.

Integrale specialistische jeugdhulp

Zo deden wij een verkenning naar voorbeelden van integrale specialistische jeugdhulp. Kinderen en gezinnen met ernstige meervoudige problemen hebben baat bij integrale hulp vanuit meerdere specialismen, zoals jeugd- en opvoedhulp, jeugd-ggz, jeugd-lvb, verslavingszorg en speciaal onderwijs. Het Nederlands Jeugdinstituut beschreef negen praktijkvoorbeelden op dit gebied. Ook hielden wij interviews met medewerkers en cliënten. Deze praktijkkennis is gebundeld in de brochure *Integrale specialistische jeugdhulp*. De brochure schetst de belangrijkste lessen uit die verkenning, geeft een korte beschrijving van de voorbeelden en laat betrokken professionals en cliënten aan het woord.

Wat werkt bij integrale jeugdhulp?

Wat werkt bij integrale jeugdhulp? Die vraag staat centraal in de publicatie met de gelijknamige titel die verscheen in 2015. Effectieve integrale jeugdhulp wordt gekenmerkt door continuïteit van zorg en het opbouwen van een langdurige samenwerkingsrelatie met gezinsleden. De regie ligt bij de ouders of opvoeders. Professionals en het gezin maken een probleemanalyse en stellen samen doelen en aanpak vast. Deze en andere wetenschappelijke kennis heeft het Nederlands Jeugdinstituut verzameld door literatuurstudie en gebundeld in deze publicatie. In opdracht van een gefuseerde instelling voor jeugd- en opvoedhulp en jeugd-ggz heeft het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 tevens een modulebeschrijving ontwikkeld voor de inhoudelijke vormgeving van integrale ambulante specialistische jeugdhulp.

Integrale triage

Om het thema integrale jeugdhulp ook binnen de landelijke kennisfunctie te verbinden, intensiverde het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 de samenwerking met het Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie, het Kenniscentrum Licht Verstandelijke Beperking (LVB) en het Trimbos-instituut. Samen met de VNG organiseerden deze kennisinstituten in 2015 een conferentie rond het thema 'integrale triage'. Ofwel: het in samenhang beoordelen van slachtoffers van kindermishandeling. Ook ontwikkelden ze het werkdocument *Staalkaart triage*.

Effectieve interventies: (kosten)effectiviteit

Eén van de doelen van het programma *Effectieve jeugdhulp* is bijdragen aan een (kosten)effectief aanbod voor de belangrijkste problemen en opvoedvragen. Dat doet het Nederlands jeugdinstituut door jaarlijks meer en actuele kennis beschikbaar te stellen voor professionals rond de inzet van effectieve interventies, richtlijnen en na- en bijscholing. Daarbij werken wij zoveel mogelijk samen met andere organisaties en (kennis)instituten.

Nieuwe partners in erkenningstraject voor interventies

Zo breidden wij het samenwerkingsconvenant voor het erkenningstraject voor interventies in 2015 uit tot de huidige zeven partners in het traject: Nederlands Jeugdinstituut, RIVM Centrum Gezond Leven, Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ), Movisie, Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB), Vilans en het Trimbos-instituut. Voor kinderen en jongeren betekent dit gelijke en eenduidige beoordeling van interventies in de jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg, gezondheidsbevordering, het sociale domein, sport, gehandicaptenzorg en de langdurende ggz. De afspraken van de convenantpartners over de beoordelingssystematiek en criteria werden definitief vastgelegd in een notitie.

Effectieve interventies

Het Nederlands Jeugdinstituut verzamelde in 2015 op verschillende manieren kennis over effectieve interventies. Voor de databank *Effectieve Jeugdinterventies* werden 52 interventies beoordeeld door de *Erkenningscommissie Interventies*. Ruim honderd interventie-eigenaren ondersteunden wij bij het beschrijven, onderbouwen en (waar nodig) verder ontwikkelen van hun programma. Om relevante kennis te blijven bieden binnen de kaders van een getransformeerde jeugdhulp, werd de inhoud van de databank verbreed naar (zeer) lichte preventie, inclusief pedagogische methodieken. Hiermee bestrijkt de databank *Effectieve Jeugdinterventies* de doorgaande lijn van jeugdhulp – van positief opvoeden tot zware, specialistische hulp. Specifiek voor de ontwikkeling van effectieve hulp vanaf basisvoorzieningen tot aan specialistische hulp ontwikkelde het Nederlands Jeugdinstituut bovendien acht brochures met een overzicht van werkzame elementen en interventies voor veel voorkomende opgroei- en opvoedproblemen. Hiervoor werd kennis uit de databanken *Wat werkt* en *Effectieve Jeugdinterventies* ingezet.

Werkzame elementen

In samenwerking met verschillende partners maakte het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 een begin met het verzamelen en verspreiden van kennis over werkzame elementen in effectieve interventies. Het gaat daarbij om de vraag welke (combinaties van) elementen daadwerkelijk verantwoordelijk zijn voor de effectiviteit van interventies. De belangstelling voor dit thema is de afgelopen twee jaar in een stroomversnelling geraakt. Dit komt door de toenemende behoefte aan meer flexibiliteit in de uitvoering van jeugdhulp.

Met ZonMw realiseerden wij een eenheid in definities en aanpak in de lopende studies naar werkzame elementen in interventies. Dat gebeurde rond bepaalde thema's in de

databank *Effectieve Jeugdinterventies*, met het oog op de implementeerbaarheid van de resultaten van deze studies. In een gezamenlijke expertmeeting werden de gemene delers en de mogelijkheden verkend van het werken met werkzame elementen met behoud van effectiviteit. Doel is om in 2016 kennis over dit onderwerp te verspreiden in dossiers en de databank *Wat werkt*.

Werken aan kosteneffectieve jeugdhulp:

beter met minder

Ook de kosteneffectiviteit van jeugdhulp was een belangrijk thema in 2015. Een kosteneffectieve zorg voor kinderen en gezinnen is nodig om binnen het beschikbare budget zoveel mogelijk kinderen te helpen. En ook om te voorkomen dat wachtlijsten oplopen. Over kosteneffectiviteit in de zorg voor jeugd is echter nog niet veel bekend. In verschillende gemeenten experimenteren jeugdhulpinstellingen met het verbeteren van zorg bij een reductie van kosten. Het Nederlands Jeugdinstituut organiseerde in 2015 twee bijeenkomsten over kosteneffectiviteit. Het rapport *Werken aan kosteneffectieve jeugdhulp: beter met minder* beschrijft de conclusies van de twee bijeenkomsten.

Outcome in zicht

Sturen op resultaten in de jeugdhulp (outcome) mag natuurlijk niet ontbreken als het gaat om (kosten) effectiviteit. Daarom startte het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 met diverse gemeenten trajecten op dit gebied. Dat is nodig, want tot dusver kopen gemeenten jeugdhulp vooral in op basis van aantallen (output). Het Nederlands Jeugdinstituut bood ondersteuning bij trajecten waarin gemeenten en jeugdhulpaanbieders zich over deze sturingsverandering bogen. Dat deden wij door bijvoorbeeld lezingen te verzorgen of onderzoek te doen – vaak in combinatie met workshops over outcome-sturing. Met de VNG startten wij in 2015 bovendien een soortgelijk harmonisatietraject over de indicatoren uitval, tevredenheid en doelrealisatie.

Deen	en	is	Maar	Zaar
Zaen	Zen	is	veer	Zaar
Zen	Zeen	vaas	vee	maer
Zes	heet	Zass	vel	
Zass	moet	Zen	met	
vaas	met	Zes	zet	

6 Kennis delen

Kennis is de basis van het Nederlands Jeugdinstituut. De kennis die wij verzamelen, valideren en analyseren moet optimaal vindbaar, doorzoekbaar en bruikbaar zijn. Voor professionals en gemeenten, maar ook voor andere geïnteresseerden. Onze kennis moet daarnaast uitnodigen tot nog meer verbinding en kennisdeling.

Opbouwen van infrastructuur kennis-praktijkuitwisseling

Het Nederlands Jeugdinstituut werkte in 2015 op verschillende manieren aan kennisuitwisseling met en in de praktijk. Daarbij streven wij naar zoveel mogelijk coproductie en cocreatie van kennis.

In 2015 deden wij dat onder andere door kenniskringen, kennisnetwerken of werkplaatsen te organiseren over actuele onderwerpen, zoals in de vorige hoofdstukken uitgebreid beschreven is. Daarnaast intensiverden wij de samenwerking met bestaande regionale werkplaatsen en samenwerkingsverbanden.

Kennisnet jeugd

Veel uitwisseling vond ook plaats via het interactieve platform *Kennisnet Jeugd* waar rond diverse thema's werkgroepen opgezet en gefaciliteerd werden. Ervoor zorgen dat beleidsmaker of jeugdprofessionals hun werk nog beter kunnen doen, dat is het doel van *Kennisnet Jeugd*. Professionals in de jeugdhulp, gemeenten en organisaties op het gebied van jeugdhulp delen op dit platform ervaringen, succesverhalen en praktische tips met collega's door het hele land. Zodat ook zij kinderen die het moeilijk hebben, zo goed mogelijk kunnen ondersteunen. Op deze manier ondersteunt *Kennisnet Jeugd* hen bij het realiseren van de transformatie van de jeugdhulp.

Verbindingen tussen de regionale en lokale praktijk

Daarnaast investeerde het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 in het leggen van verbindingen tussen de lokale en regionale praktijk en beleid. In dit kader werd onder andere de reeks *Samen om het kind* ontwikkeld over hoe het transformatieproces in de praktijk vorm krijgt (zie Hoofdstuk 1). Medewerkers van het Nederlands Jeugdinstituut onderhielden bovendien contacten met de verschillende regio's en boden gemeenten ondersteuning bij het transformatieproces.

Bijzondere leerstoelen

Met het oog op samenwerking en het verspreiden van kennis bekleedden medewerkers van het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 ook twee bijzondere leerstoelen: het bijzonder hoogleraarschap *Monitoring en innovatie zorg voor jeugd* aan Rijksuniversiteit Groningen en het bijzonder hoogleraarschap *Mediaopvoeding* aan de Erasmus School of History, Culture and Communication.

Vernieuwing kennisbestand en website

Online kennisbestand

Het online kennisbestand van het Nederlands Jeugdinstituut – te vinden op www.nji.nl – heeft in 2015 een transformatie ondergaan. Er is hard gewerkt aan een nieuwe website, die sinds begin 2016 online is. Heel 2015 is gewijd aan concept, detailuitwerking en implementatie van een nieuw design. Daarnaast zijn er keuzes gemaakt over welke dossiers en welke databanken wij blijven onderhouden. Onze nieuwe website heeft bovendien een 'responsive design', en speelt daarmee goed in op toenemende bezoeken vanaf smartphones en tablets.

Bezoekcijfers algemeen

De meeste bezoeken aan ons kennisbestand op www.nji.nl leiden naar:

- onze uitgebreide kennisdossiers over ruim veertig onderwerpen;
- de databanken, waarin instrumenten, interventies en richtlijnen te vinden zijn;
- nieuwsberichten en agenda.

Bezoeken 2015	1.724.619	(in 2014: 1.748.639)
Bezoekers 2015	1.029.497	(in 2014: 1.065.038)
Bezoekers per dag	2.821	(in 2014: 2.918 per dag)

Kijk voor een overzicht van meestbezochte dossiers en databanken in de paragraaf *Alle cijfers op een rijtje* verderop in dit hoofdstuk.

De bezoekersaantallen laten ten opzichte van 2014 een lichte daling zien. Dat is niet heel raar, aangezien wij het aantal dossiers hebben ingedikt. Ook zijn wij gestopt met enkele databanken.

Opgeheven databanken

Eind 2015 zijn de volgende databanken opgeheven:

- *Databank Nederlands Onderzoek Jeugd en Opvoeding* (NOJO);
- *Databank Methodieken Pedagogische Kwaliteit* (DMPK). Deze is geïntegreerd in de *Databank Effectieve Interventies* (DEI).

Op aanraden van professionals en samenwerkingspartners is de databank *Na- en bijscholing* (DANS) overgedragen aan Stichting Kwaliteitsregister Jeugd en deels geïntegreerd in het dossier *Professionalisering*. Verder is kennis over richtlijnen losgekoppeld van de databank *Instrumenten* en ondergebracht in een afzonderlijke databank.

Populaire, nieuwe en vernieuwde dossiers

Al jaren biedt www.nji.nl de sector betrouwbare en actuele kennis. Transformatievraagstukken, effectief werken en jeugdproblemen blijven een populair onderwerp. In 2015 zijn het vernieuwde dossier *Transformatie jeugdhulp* en het dossier *Radicalisering* en de themapagina *18-/18+* online gegaan. Daarnaast zijn de dossiers over monitoring, passend onderwijs en jeugdhulp en arbeids-toeleiding geactualiseerd.

In ontwikkeling is het dossier *Jeugd in het sociaal domein* – over de raak- en breukvlakken van het jeugdbeleid met andere thema's in het sociaal domein. In 2016 pakten wij de kans om op dit onderwerp – breder dan het breukvlak *18-/18+* en onderwijs-jeugd – activiteiten te ontplooiën. Er zijn veel vragen van gemeenten over de samenhang in het jeugdstelsel. Wij kunnen gemeenten helpen bij die zoektocht.

Nieuwsbrief Jeugd

De *Nieuwsbrief Jeugd* met onafhankelijke berichtgeving over actualiteiten in de jeugdsector blijft populair en gewaardeerd. Na een daling van het aantal abonnees van de nieuwsbrief in 2014 (16.371) door opschoning van het bestand, liet 2015 weer een stijging van het aantal abonnees zien (19.349).

Trendstudie

In 2015 verscheen de trendstudie *Die jeugd van tegenwoordig*. Daarin schetsen de auteurs een kleurrijk overzicht van de onderwerpen op het gebied van opvoeden en opgroeien, waarmee de Nederlandse jeugd, hun ouders en deskundigen worstelen.

Relatiemagazine

Eind 2015 verscheen het eerste nummer van het relatie-magazine *NJij?* (oplage 2.000) waarin we onze kennis delen, verschillende doelgroepen aan het woord laten en inspirerende praktijkvoorbeelden belichten.

Kennisnet Jeugd

De online community voor de jeugdsector www.kennisnetjeugd.nl is in 2015 gegroeid naar 4.720 deelnemers. Vooral blogs zijn een populaire rubriek – spraakmakend ook.

Blogs

Zo werd de blog *Wanneer zijn wijkteams voor jeugd een succes?* van Peter Dijkshoorn door staatssecretaris Van Rijn aangehaald in het algemeen overleg van de Tweede Kamer. Dit was ook meteen de best gelezen blog van 2015. De blog *Waar blijft de empathie in eigen kracht?* van Marjan de Lange staat op de tweede plaats van best gelezen blogs in 2015. En op de derde plaats – wederom – Peter Dijkshoorn met zijn blog *Jeugdwet via bureaucratisme naar topjeugdhulp*. De blog *Verplichte anticonceptie werkt beter dan genezen* van Renée Middel was in 2015 het meest besproken. Ook *Wie zijn de verdwenen kinderen?* van Merel Steinweg maakte veel tongen los.

Bezoekersaantallen Kennisnet Jeugd 2015 versus 2014

Bezoeken 2015	172.101	(2014: 137.770)
Bezoekers 2015	105.840	
Bezoekers per dag	290	

Social media en vraagbeantwoording

2015 was er wederom een groei in gebruik en bezoek van social media te signaleren. Via LinkedIn weten wij een steeds grotere groep te bereiken. Ook het aantal volgers op Twitter is gestegen van 16.752 in 2014 naar 20.014 in 2015. Het Nederlands Jeugdinstituut draagt niet alleen actief bij aan deze kanalen, maar monitort ook actief wat er gebeurt. Ook zorgen wij ervoor dat vragen die binnenkomen via social media zoveel mogelijk worden beantwoord. Daarnaast blijven wij mensen uiteraard te woord staan via telefoon en e-mail.

Samenwerking kennisinstellingen

Net als voorgaande jaren is gewerkt aan afstemming en samenwerking binnen de kennisinfrastructuur, met name met Movisie, Vilans, NCJ, ZonMw, TNO, RIVM, Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Kenniscentrum LVB, Opvoeden.nl en GGD Nederland. De effecten hiervan zijn terug te zien in de verschillende programma's met als output onder andere databanken en lezingen.

Lezingen

Opvoeden en opgroeien tussen wetenschap en praktijk

Bij de lezingencyclus *Opvoeden en opgroeien tussen wetenschap en praktijk* heeft het Nederlands Jeugdinstituut de samenwerking met Universiteit Utrecht uitgebreid naar de Kenniscentra Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Vereniging Orthopedagogische Behandelcentra (VOBC), LVB, Nederlandse Vereniging van Pedagogogen en Onderwijskundigen (NVO) en Trimbos-instituut. Hierdoor komen de verschillende perspectieven – beleid, ouders en kinderen, professional en wetenschap – veel beter tot hun recht in lezingen en debat. En dat heeft ook zijn weerslag op de populariteit van de lezingencyclus. Bij de laatste bijeenkomst hadden we zelfs een wachtlijst. De thema's in 2015 waren: 'Hoe goed gaat het eigenlijk met de Nederlandse jeugd?', 'De implicaties van transformatie en passend onderwijs voor de werkvloer' en 'Depressie: pillen, praten, opvoeden of laten?'

Mulock Houwer-lezing

De Mulock Houwer-lezing is in 2015 verzorgd door Micha de Winter, hoogleraar Pedagogiek aan Universiteit Utrecht. Met zijn lezing *Mulock Houwer en het MaagdenHuis. Over de opvoeding en vorming van competente rebellen* breekt hij een lans voor 'competente rebellen' die een alternatief bieden voor vastgeroeste dogma's en opkomen voor wat waardevol en weerloos is. Bij de organisatie van deze lezing was behalve Defence for Children dit jaar voor het eerst Hogeschool Leiden betrokken.

Alle cijfers op een rijtje

	www.nji.nl	www.kennisnetjeugd.nl
Bezoekersaantallen 2015		
Bezoeken	1.724.619	172.101
Bezoekers	1.029.497	105.840
Bezoekers per dag	2.821	290
Bezoekersloyaliteit		
bezoekt de site meer dan één keer	43%	41%
Hoe komt de bezoeker op de site?		
via Google of andere zoekmachine	68%	33%
tikt de url in, via favoriet of e-mail	14%	27%
vanaf een andere site	5%	9%
via sociale media*	3%	31%
* waarvan via Twitter	46%	65%
* waarvan via Facebook	27%	15%
* waarvan via LinkedIn	25%	20%
Hoe bekijken bezoekers de site?		
Desktop	74%	57%
Mobiel	17%	29%
Tablet	9%	14%

Top 10 dossiers in 2015	Bezoeken	Bezoekers	Bezoekers per dag
Kindermishandeling	84.496	58.265	160
Tranformatie jeugdhulp	58.594	32.509	89
Kinderopvang	45.698	27.341	75
Hechting en hechtingsproblemen	35.804	22.487	62
Effectiviteit van jeugdinterventies	35.610	22.374	61
Pesten	32.178	20.693	57
Scheiding	30.789	19.916	55
Implementatie	20.714	15.541	43
Opvoedingsondersteuning	29.270	15.447	42
Voor- en vroegschoolse educatie (vve)	24.872	13.885	38

Databanken	Bezoeken	Bezoekers	Bezoekers per dag
Cijfers	141.535	112.442	308
Effectieve jeugdinterventies	174.716	119.428	327
Instrumenten	198.083	135.127	370
CAP-J	56.542	39.152	107
Wat werkt?	70.926	57.475	157

www.nji.nl

Downloads 110.184 x

Nieuwsbrief Jeugd

Abonnees 19.349

Kennisnet Jeugd

Leden *Kennisnet Jeugd* 4.737 deelnemers

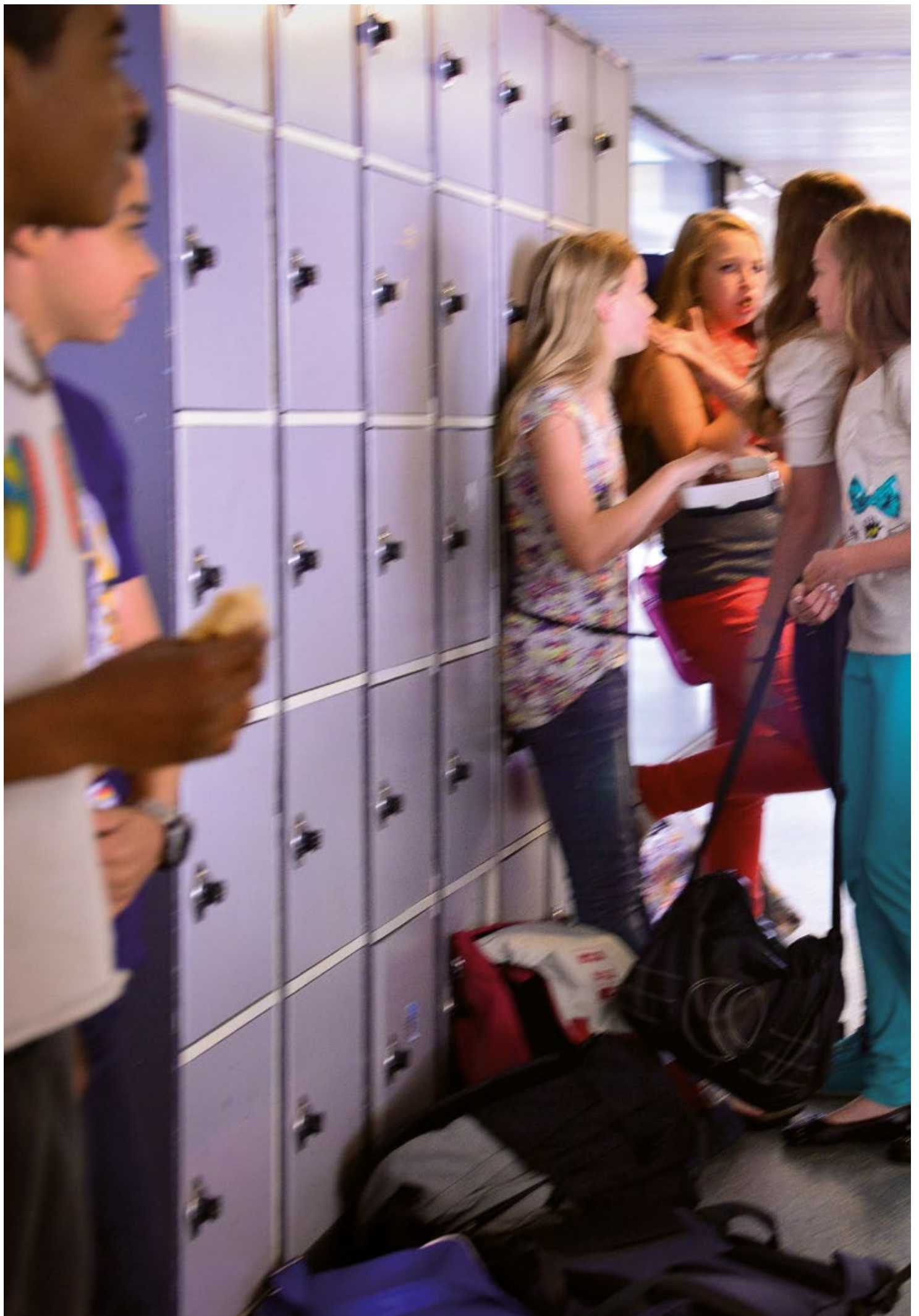
Werkgroepen op *Kennisnet Jeugd* 36

Social media

Twitter @HetNji 19.821 volgers

LinkedIn 7.171 volgers

Overige sites in beheer Nederlands Jeugdinstituut	Bezoeken	Bezoekers	Bezoekers per dag
www.youthpolicy.nl	13.505	10.587	37
www.kindermishandeling.nl	55.887	47.978	131
www.weekvandeopvoeding.nl	30.817	22.210	61
www.zat.nl	26.948	22.906	63
www.alert4you.nl	4.467	3.602	10
www.richtlijnenjeugdhulp.nl	105.458	75.423	206
www.erasmusplus.nl	110.781	66.060	171
www.nieuwejeugdbescherming.nl (online sinds 20 nov.)	3.256	2.631	64

7 Personeel en organisatie

De organisatie-ontwikkeling die het Nederlands Jeugdinstituut in 2014 inzette, werd vervolgd in 2015. In de wandelgangen spraken wij over het 'Nji 3.0'. Daarmee doelen wij op het verder uitbouwen en verstevigen van onze positie op het gebied van kennis rond jeugd- en opvoedingsvraagstukken. Het Nederlands Jeugdinstituut wil vernieuwend zijn in kennisoverdracht en -benutting. Ook willen wij nog meer een rol spelen in het maatschappelijk debat over de jeugdsector en de duiding van gegevens.

De organisatie-ontwikkeling van het Nederlands Jeugdinstituut vraagt om een omslag van onze mensen. Op sommige plekken in onze organisatie zijn professionals nodig met een zwaarder inhoudelijk-strategisch profiel. Deze expertise hebben wij in 2015 van buiten gehaald door twee nieuwe directeuren aan te stellen, Rutger Hageraats als directeur Transformatie en Wim Gorissen als directeur Effectiviteit en Vakmanschap. Het hield ook in dat wij afscheid namen van drie managers. Daarnaast stelde het Nederlands Jeugdinstituut programmaleiders aan die de beoogde programma-ontwikkeling een impuls geven. Deze programmaleiders zijn gerecruteerd uit onze medewerkers.

Strategisch Human Resource (HR)- en formatiebeleid

Een nieuw strategisch Human Resource-beleid zag in 2015 dus het licht. Dit beleid is gebaseerd op onze visie op een moderne kennisorganisatie. Daarin staan het realiseren van meer maatschappelijke outcome en samen ontwikkelen van kernbegrippen voorop, evenals werken met een gedeeld eigenaarschap. Kortom, het 'Nji 3.0' vraagt deels om andere expertise, maar vooral om ander gedrag van medewerkers. De scheidslijnen tussen buiten en binnen worden vloeiender en flexibeler. We geven hier op diverse manieren vorm aan. Door te werken met detacheringen vanuit en naar het Nji, met tijdelijke contracten, uitwisselingen en de inzet van ZZP'ers. Tegelijkertijd willen wij continuïteit bieden. Wij zoeken daarbij naar een goede balans tussen flexibiliteit en continuïteit.

Loopbaanontwikkeling

Op basis van het strategisch HR-beleid en de nieuwe cao zijn wij in 2015 begonnen met het formuleren van loopbaandoelstellingen, opstellen van loopbaanplannen en opnemen of reserveren van loopbaanbudgetten. Meer vanuit een langere termijn visie kijken naar je loopbaan is nieuw binnen het Nederlands Jeugdinstituut. Het vraagt om een andere manier van kijken en handelen. In 2016 gaan wij hier verder aandacht aan besteden door de introductie van het ontwikkelgesprek voor iedere medewerker. Zo'n twintig Nji'ers namen in 2015 al deel aan twee programma's *Duurzaam succesvol*. In deze programma's stonden zij op een gestructureerde wijze stil bij hun ontwikkeling en verdere loopbaan.

Verzuim en arbobeleid

Het verzuim is in 2015 op 2 procent uitgekomen. Hier heeft iedere Nji'er hard aan bijgedragen. Middellang en lang verzuim zijn bijna niet voorgekomen, doordat wij meer doen met signalen. Hoewel wij al langere tijd goed op weg zijn, beseffen wij dat voorkomen van verzuim een permanent punt van aandacht is. Ofwel: het op peil houden van het werkvermogen van iedere Nji'er staat hoog op de agenda. Om die reden zijn wij per 1 januari 2016 in zee gegaan met Arbodienst de Arbobotler. Hoe het staat met ons werkvermogen onderzoeken wij in 2016 verder, onder meer door het uitvoeren van de zogenoemde werkvermogenscan.

Personeel in feiten en cijfers

De personele omvang van het Nederlands Jeugdinstituut bleef stabiel in 2015 en bestond eind december uit 116 medewerkers (96,76 fte). In 2015 waren bovendien 12 werknemers in dienst op basis van een arbeids-overeenkomst met uitgestelde prestatieplicht. Verder werden 8 stageplaatsen en 2 werkervaringsplekken ingevuld. Eind 2015 was de verhouding tussen tijdelijk en vast personeel respectievelijk 35 procent en 65 procent. 17 procent van de medewerkers was man, en 83 procent vrouw. In de loop van het jaar zijn twintig vacatures opengesteld. Daarop stroomden 16 nieuwe medewerkers in. De uitstroom in 2015 bedroeg 22 medewerkers.

ISO

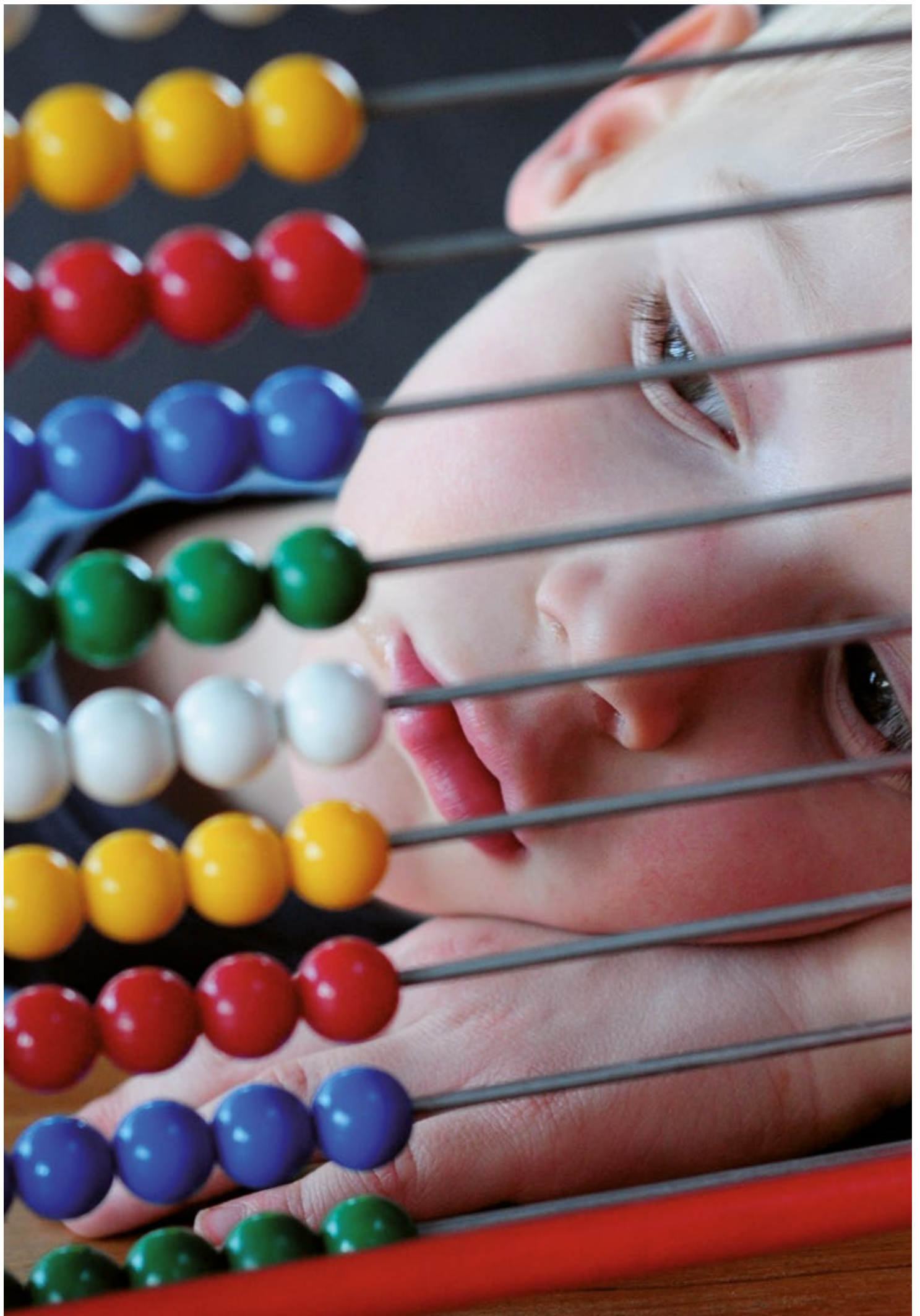
Ook in 2015 werd het ISO9001 certificaat verlengd. Het is voor medewerkers steeds vanzelfsprekender om volgens de afgesproken procedures te werken. Onze bedrijfsprocessen zijn op orde. De evaluatie van projecten blijft een aandachtspunt, evenals beter leren van elkaar. Volgens onze externe auditor kunnen wij nog beter monitoren. Daarnaast startte het Nederlands Jeugdinstituut in 2015 met de voorbereiding van de nieuwe ISO-norm. Daar gaan we in 2016 mee verder.

AFAS

In de zomer van 2015 is gekozen voor AFAS als nieuw, integraal HRM- en financieel systeem. In de maanden daarna is hard gewerkt aan de inrichting ervan. Medewerkers beschikken voortaan over alle eigen informatie zoals persoonlijke basisgegevens, verlof- en verzuimgegevens en digitale salarisstroom. Ook kunnen zij digitaal declaraties indienen, tijdschrijven en facturen goedkeuren.

Het nieuwe werken

Veel Nji'ers willen meer flexibiliteit bij het werken. Ook bleek het aantal werkplekken op de Catharijnesingel erg krap, zeker op de dinsdagen en donderdagen. Daarom is in 2015 besloten tot een verbouwing die voorziet in concentratieplekken en ruimten voor diverse communicatiemogelijkheden zoals (informeel) overleg en samenwerking in projecten. Daarbij gaat het niet alleen om interne samenwerking, maar ook om samenwerking met externe organisaties. Op deze manier faciliteert ook onze werkruimte het 'Nji 3.0'. In de zomervakantie van 2015 creëerden wij de 'communicatievleugel', en de 'concentratievleugel' verrees in de kerstvakantie. Ook onze pc's en telefoons waren bovendien aan vervanging toe. Iedere medewerker is in 2015 voorzien van een laptop en mobiele telefoon. Daarmee faciliteren wij het nieuwe werken.

8 Financiën

In 2015 behaalde het Nederlands Jeugdinstituut een positief resultaat van € 718.113. Ons eigen vermogen per 31 december 2015 bedraagt € 4.179.375.

In dit hoofdstuk wordt de verkorte winst- en verliesrekening en balans weergegeven. Voor de volledige jaarrekening 2015 verwijzen we naar de bijlage.

Verkorte winst- en verliesrekening 2015

(bedragen x € 1.000)	2015	2014
Opbrengsten		
Projectopbrengsten	14.311	14.265
Niet-projectgebonden opbrengsten	234	62
Totaal opbrengsten	14.545	14.327
Kosten		
Personele kosten en organisatiekosten	8.960	9.447
Projectkosten	4.934	4.597
Totaal kosten	13.894	14.044
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	651	283
Financieel resultaat	67	72
Bedrijfsresultaat	718	355

Toelichting

De opbrengsten 2015 zijn (afgerond) als volgt samengesteld:

- 35 procent instellingssubsidie van het ministerie van VWS;
- 50 procent opbrengsten ministeries, subsidies van fondsen en overige subsidie- en opdrachtgevers;
- 10 procent opbrengsten trainingen, congressen en verkopen;
- 5 procent overige projectopbrengsten en niet-projectgebonden opbrengsten.

In de projectopbrengsten is een bedrag inbegrepen van € 1,3 miljoen dat niet bestemd is voor het Nederlands Jeugdinstituut, maar betrekking heeft op aan derden door te betalen gelden (2014: € 1,4 miljoen).

De organisatiekosten betreffen onder meer kosten voor huisvesting, facilitaire diensten, bureaustkosten, administratie (personele en financiële) en ict. De projectkosten bestaan uit materiële projectkosten en inhuur van derden. Ook in de projectkosten is het hierboven genoemde door te betalen bedrag van € 1,3 miljoen opgenomen.

Het resultaat uit gewone bedrijfsvoering bedraagt € 650.537. Samen met het financiële resultaat ad € 67.576 (rente-inkomsten) komt het totale resultaat uit op € 718.113. Het resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door bijzondere baten en overige, meest eenmalige, meevallers.

Verkorte balans per 31 december 2015

(bedragen x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
Activa		
Materiële vaste activa	458	69
Vlottende activa	14.523	16.638
Totaal activa	14.981	16.707
Passiva		
Eigen vermogen	4.179	3.461
Kort- en langlopende schulden	10.802	13.246
Totaal passiva	14.981	16.707

Toelichting

De vlottende activa bestaan uit de vorderingen op korte termijn en de liquide middelen. De liquide middelen van ruim € 12 miljoen zijn relatief hoog, met name ten gevolge van ontvangen subsidievoorschotten van onder andere de Europese Commissie. In lijn hiermee bestaan de kortlopende schulden voor een belangrijk deel uit deze vooruitontvangen subsidies.

Na toevoeging van het resultaat 2015 aan het eigen vermogen, bedraagt het eigen vermogen per 31 december 2015 € 4,2 miljoen. Het eigen vermogen is opgebouwd uit een algemeen reserve van (afgerond) € 4,1 miljoen en een egalisatie-reserve instellingssubsidie van € 0,1 miljoen.

Bijlagen

Financiers – Jaarrekening 2015 – Productenoverzicht

Financiers

In 2015 hebben de volgende subsidiegevers en fondsen één of meerdere projecten gefinancierd:

- Bernard van Leer Foundation
- Ditzo
- European Commission, Directorate General for Education and Culture
- Fonds Psychische Gezondheid
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Oranje Fonds
- Stichting Benevolentia
- Stichting Het Kinderopvangfonds
- Stichting Kinderpostzegels Nederland
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- ZonMw
- Diverse gemeenten en provincies
- Overige financiers

Bovendien werden er een aantal projecten op indirecte wijze door fondsen en subsidiegevers gefinancierd. Het gaat om projecten die in samenwerking met andere instituten uitgevoerd zijn, maar waarvan de partner de penvoerder was.

Jaarrekening 2015

Balans per 31 december 2015 (na resultaatverdeling)

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	458.025	69.251
Totaal	458.025	69.251
Vlottende activa		
Vorderingen op korte termijn	2.350.456	2.961.246
Liquide middelen	12.172.188	13.676.829
Totaal	14.522.644	16.638.075
Totaal activa	14.980.669	16.707.326
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	4.129.181	3.413.974
Egalisatiereserve instellingssubsidie	50.194	47.288
Totaal	4.179.375	3.461.262
Voorzieningen	0	296.839
Langlopende schulden	70.346	87.444
Kortlopende schulden	10.730.948	12.861.781
Totaal passiva	14.980.669	16.707.326

Winst- en verliesrekening 2015

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Opbrengsten			
Instellingssubsidie	5.120.690	5.117.400	5.236.728
Projectsubsidies ¹⁾	6.173.998	4.675.900	5.262.380
Opdrachten derden	1.526.329	1.913.600	2.219.688
Overige projectopbrengsten	1.490.070	1.402.500	1.546.101
Niet-projectgebonden opbrengsten	233.982	0	62.355
Totale opbrengsten	14.545.069	13.109.400	14.327.252
Kosten			
Personele kosten	7.064.734	7.492.500	7.670.813
Materiële projectkosten ¹⁾	4.933.940	3.790.600	4.597.427
Niet-projectgebonden materiële kosten	1.895.858	1.856.300	1.775.883
Totale kosten	13.894.532	13.139.400	14.044.123
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	650.537	-30.000	283.129
Financieel resultaat	67.576	30.000	72.397
Bedrijfsresultaat	718.113	0	355.526

¹⁾ inclusief gelden bestemd voor projectpartners Programma professionalisering jeugdhulp, Richtlijnen en SWING (realisatie € 1,3 miljoen; begroting € 0,6 miljoen; 2014 € 1,4 miljoen)

Kasstroomoverzicht 2015 (volgens de indirecte methode)

	2015		2014
	€	€	€
Resultaat	718.113		355.526
Afschrijvingen	47.811		44.778
		765.924	400.304
Afname voorzieningen		-296.839	296.839
Mutaties werkkapitaal:			
Vorderingen korte termijn	610.790		-290.998
Kortlopende schulden	-2.130.834		3.347.738
		-1.520.044	3.056.740
Kasstroom uit operationele activiteiten		-1.050.959	3.753.883
Investerings in materiële vaste activa	-436.584		-2.927
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0		0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-436.584	-2.927
Langlopende schulden	-17.098		48.078
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-17.098	48.078
Netto kasstroom		-1.504.641	3.799.034
Liquide middelen:			
Stand per 31 december 2014	13.676.829		9.877.795
Stand per 31 december 2015	12.172.188		13.676.829
Mutatie liquide middelen		-1.504.641	3.799.034

Toelichting jaarrekening

Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van de Stichting Nederlands Jeugdinstituut bestaan uit het verzamelen, verrijken, valideren en verspreiden van kennis; praktijkontwikkeling, –ondersteuning en –onderzoek, opleiding en training. De activiteiten worden hoofdzakelijk in Nederland uitgeoefend. Het NJi is statutair en feitelijk gevestigd op de Catharijnesingel 47 te Utrecht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen in een andere partij, dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van de andere partij. Zo kan sprake zijn van een dergelijke invloed indien: de ene partij in het bestuur dan wel in een vergelijkbaar gezaghebbend orgaan van de andere partij vertegenwoordigd is; de ene partij betrokken is bij de bepaling van het beleid van de andere partij; met die andere partij materiële transacties worden aangegaan. Hierdoor is Stichting Sekondant een verbonden partij.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de Raad van Bestuur zich over verschillende zaken een oordeel vormt en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Bij het opstellen van deze jaarrekening is uitgegaan van de continuïteitsveronderstelling.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Ministerie van VWS en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving, specifiek RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

Activa en passiva (met uitzondering van het vermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigings-prijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd t.o.v. het voorgaande jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte gebruiksduur. Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden. De afschrijvingspercentages bedragen: Verbouwing 10% (maximaal de lengte van het huurcontract), Hard- en software 20 – 33%, Inrichting en overige 20%.

Op balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Ultimo boekjaar 2015 is er geen noodzaak tot het doorvoeren van een bijzondere waardevermindering.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het vermogen wordt bepaald op basis van historische prijzen. Een gerealiseerd overschot of tekort op het totaal van projecten gefinancierd met instellingssubsidie, wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de egaliseringsreserve instellingssubsidie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen. De voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar.

Subsidies

Subsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer zich een gesubsidieerd exploitatietekort heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de condities voor ontvangst aangetoond kunnen worden.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Het Nji heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij PFZW. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten, zijn ondergebracht bij het bedrijfspensioenfonds Zorg en Welzijn. Het Nji betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds dit toelaat. Het pensioenfonds dient een dekkingsgraad van tenminste 105% te hebben. De stand van de dekkingsgraad ultimo december 2015 is 97%. Het Nji heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Het Nji heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en -lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Toelichting balans

Het voor Verbouwing gehanteerde afschrijvingspercentage is gekoppeld aan de duur van het huurcontract en bedraagt momenteel 20%. Voor Inrichting en Hard- en software bedraagt de afschrijvingstermijn 20%, met uitzondering van smartphones (33%) en laptops (25%).

Vaste activa

Materiële vaste activa	Verbouwing	Inrichting	Hard- en software	31-12-2015 Totaal	31-12-2014 Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari:					
Aanschafwaarde	0	0	225.353	225.353	222.425
Cumulatieve afschrijvingen	0	0	-156.102	-156.102	-111.323
Boekwaarde	0	0	69.251	69.251	111.102
Mutaties:					
Investeringen	91.922	174.225	170.438	436.585	2.927
Afschrijvingen	-1.680	-2.002	-44.129	-47.811	-44.778
Desinvesteringen	0	0	-55.620	-55.620	0
Afschrijvingen op desinvesteringen	0	0	55.620	55.620	0
	90.242	172.223	126.309	388.774	-41.851
Stand per 31 december:					
Aanschafwaarde	91.922	174.225	340.171	606.318	225.352
Cumulatieve afschrijvingen	-1.680	-2.002	-144.611	-148.293	-156.101
Boekwaarde	90.242	172.223	195.560	458.025	69.251

Vlottende activa

Vorderingen op korte termijn	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Debiteuren	494.751	711.960
Rekeningen-courant	732.875	966.702
Te ontvangen (project-)subsidies	628.430	945.183
Te ontvangen opdrachten derden	222.830	166.402
Overige vorderingen	206.280	104.637
Overlopende activa	65.290	66.362
Totaal vorderingen op korte termijn	2.350.456	2.961.246
Liquide middelen		
Kas en bankrekeningen	201.581	299.818
Deposito's	11.970.607	13.377.011
Totaal liquide middelen	12.172.188	13.676.829
Totaal vlottende activa	14.522.644	16.638.075

<i>Debiteuren</i>	2015	2014
Stand per 31 december	641.499	781.301
Voorziening dubieuze debiteuren	-146.748	-69.341
Totaal	494.751	711.960

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2015	2014
Stand per 1 januari	69.341	70.927
Ontvangen/afgeboekt	-10.794	-39.396
Dotatie ten laste van resultaat	88.201	37.810
Stand per 31 december	146.748	69.341

Rekeningen-courant

De rekening-courant ad € 732.875 (2014 € 966.702) betreft de rekening-courant met Sekondant.

De rekening-courant is (formeel) direct opeisbaar.

Te ontvangen (project-)subsidies en te ontvangen opdrachten derden

De te ontvangen (project-)subsidies ad € 628.430 (2014 € 945.183) en opdrachten derden ad € 222.830 (2014 € 166.402) betreffen subsidies en opbrengsten uit opdrachten die gerealiseerd zijn in 2015, maar die nog niet (helemaal) zijn ontvangen.

Overige vorderingen	2015	2014
Te ontvangen rente	39.331	37.530
Te ontvangen baten projecten	120.305	67.107
Te ontvangen detacheringsgelden	46.644	0
Totaal	206.280	104.637

Overlopende activa	2015	2014
Vooruitbetaald OV/NS-jaarkaarten	51.608	43.524
Overige vooruitbetaalde kosten	13.682	22.838
Totaal	65.290	66.362

Liquide middelen

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Eigen vermogen

Algemene reserve	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Stand per 1 januari	3.413.974	3.098.218
Reclassificatie	144	-282
Resultaat boekjaar	715.063	316.038
Stand per 31 december	4.129.181	3.413.974

Egalisatiereserve instellingssubsidie		
Stand per 1 januari	47.288	7.518
Reclassificatie	-144	282
Dotatie resultaat huidig boekjaar	3.050	39.488
Stand per 31 december	50.194	47.288
Totaal eigen vermogen	4.179.375	3.461.262

Voorzieningen

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Stand per 1 januari	296.839	0
Uitgaven ten laste van voorziening	-256.928	0
Vrijval ten gunste van resultaat	-39.911	0
Reclassificatie	0	0
Stand per 31 december	0	0
Toevoeging ten laste van resultaat	0	296.839
Stand per 31 december	0	296.839

De ultimo 2014 gevormde voorziening ad € 296.839 had betrekking op de kosten verband houdend met een reorganisatie die eind 2014 in gang was gezet. De afwikkeling van deze reorganisatie heeft volledig plaatsgevonden.

Langlopende schulden

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Stand per 1 januari	87.444	39.366
Reclassificatie naar kortlopende schulden	-18.878	-14.363
Dotatie ten laste van resultaat	1.780	62.441
Stand per 31 december	70.346	87.444

De schuld ultimo 2015 heeft betrekking op meerjarige betalingsverplichtingen aan medewerkers die in het kader van een reorganisatie zijn uitgestroomd.

Kortlopende schulden

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Vooruitontvangen (project-)subsidies	3.647.213	3.333.053
Vooruitontvangen opdrachten derden	481.271	563.787
Vooruitontvangen gelden Youth in Action en Erasmus+	3.750.343	4.937.774
Crediteuren	1.058.316	882.651
Contractuele projectverplichtingen	825.821	1.992.958
Belastingen en sociale verzekeringen	480.656	409.505
Overige schulden en overlopende passiva	487.328	742.053
Totaal kortlopende schulden	10.730.948	12.861.781

Vooruitontvangen (project-)subsidies en vooruit ontvangen opdrachten derden

De vooruitontvangen subsidies en opdrachten derden betreffen bedragen die in 2015 of eerder zijn ontvangen, maar bestemd zijn voor 2016.

Vooruitontvangen gelden Youth in Action en Erasmus+

De vooruitontvangen gelden Youth in Action en Erasmus+ hebben betrekking op de subsidiegelden die het Nederlands Jeugdinstituut in het kader van het internationale subsidieprogramma's Youth in Action en (de opvolger) Erasmus+ heeft ontvangen van de Europese Commissie, maar die in 2015 (nog) niet zijn aan de deelnemende organisaties zijn betaald.

Contractuele projectverplichtingen

De contractuele projectverplichtingen zijn de verplichtingen die in 2015 of eerder voor de lopende projecten zijn aangegaan. De afwikkeling van deze verplichtingen vindt in 2016 plaats.

Belastingen en sociale verzekeringen	2015	2014
Afdracht Belastingdienst loonheffing	414.710	381.889
Afdracht Pensioenfonds Zorg en Welzijn	22.299	8.595
Afdracht BTW	43.647	19.021
Totaal	480.656	409.505

Overige schulden en overlopende passiva	2015	2014
Opgebouwde vakantietoeslag	222.391	220.318
Opgebouwde vakantiedagen en jubileum-uitkering (2014)	104.662	114.028
Opgebouwd loopbaanbudget en transitie-vergoedingen	61.353	0
Te betalen afvloeiingskosten	19.881	304.274
Te betalen diensten derden	58.382	71.543
Overige te betalen kosten	20.659	29.390
Vooruitontvangen baten	0	2.500
Totaal	487.328	742.053

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Het Nji is meerjarige financiële verplichtingen aangegaan met betrekking tot inhuur van diensten van derden voor een bedrag van € 310.959 (2014 € 327.583). Dit bedrag heeft volledig betrekking op aangegane verplichtingen ten behoeve van de uitvoering van projecten. De maximale looptijd van de verplichtingen is één jaar.

Het Nji heeft een overeenkomst met Sekondant afgesloten voor ICT dienstverlening, huisvesting en facilitaire dienstverlening. De begrote kosten voor 2016 voor de basisdienstverlening bedragen € 933.569. Het Nji draagt samen met de kennisinstututen MOVISIE en Vilans het risico voor het resultaat van Sekondant.

Toelichting winst- en verliesrekening

Opbrengsten

Instellingsubsidie

De instellingsubsidie wordt jaarlijks door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport toegekend ten behoeve van de uitvoering van projecten en activiteiten binnen het Kenniscentrum Jeugd.

De subsidie is als volgt samengesteld:

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Instellingsubsidie 2014	5.236.728		5.115.313
Toevoegingen/kortingen:			
tijdelijke uitbreidingen	-41.383		41.383
korting 1,5%	-77.930		80.032
loonbijstelling (OVA)	3.275		
Totaal	5.120.690	5.117.400	5.236.728

De basissubsidie is ten opzichte van 2014 met 1,5% gekort, de laatste tranche van een efficiencybezuiniging over de jaren 2012 t/m 2015. Het ministerie heeft opnieuw een korting doorgevoerd van 10% met ingang van 1 januari 2016.

Projectsubsidies

De projectsubsidies ad € 6.173.998 (2014 € 5.262.380) hebben betrekking op niet-structurele, specifiek voor bepaalde projecten toegekende subsidiegelden. De subsidies worden verstrekt door ministeries (OC&W, VWS, V&J, Sociale Zaken, Buitenlandse Zaken), decentrale overheden, fondsen en Europese instellingen en programma's.

In de projectsubsidies is een bedrag begrepen van ongeveer € 1,3 miljoen (2014 € 1,4; begroting € 0,6) bestemd voor de samenwerkingspartners binnen drie projecten waar het NJi penvoerder van is. Laten we deze gelden buiten beschouwing dan zijn de subsidie-opbrengsten zowel ten opzichte van 2014 als ten opzichte van de begroting (€ 4.675.900) aanzienlijk hoger: respectievelijk € 1,0 miljoen en € 0,8 miljoen.

Met name de projectsubsidies afkomstig van de ministeries zijn gestegen.

Oprachten derden

De opdrachten derden ad € 1.526.329 (2014: € 2.219.688) betreffen de opbrengsten uit opdrachten en zijn ten opzichte van het voorgaande jaar bijna € 7 ton lager. In de begroting (€ 1.913.600) waren we reeds van een daling uitgegaan, maar de opbrengsten zijn sterker gedaald dan verwacht.

Overige projectopbrengsten

De overige projectopbrengsten zijn als volgt te specificeren:

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Opbrengst producten	1.308.442	1.242.800	1.388.001
Overige opbrengsten	181.628	159.700	158.100
Totaal	1.490.070	1.402.500	1.546.101

Opbrengst producten

De productopbrengsten bestaan uit de opbrengsten voor trainingen (€ 935.536), congressen (€ 60.696) en publicaties (€ 312.210).

De opbrengsten trainingen hebben voor ongeveer € 6 ton betrekking op trainingen van het programma Triple P. Met ingang van 1 januari 2016 zijn de Triple P trainingen overgedragen aan de Stichting Families Foundation.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bestaan uit opbrengsten voor lezingen, vacatiegelden en bijdragen in projectkosten.

Niet-projectgebonden opbrengsten

In de niet-projectgebonden opbrengsten ad € 233.982 (2014: € 62.355) zijn incidentele baten opgenomen ten bedrage van € 200.535.

Dit betreft met name de vrijval van de volgende posten:

Vrijval reservering jubilea i.v.m. vervallen cao-regeling	€ 44.201
Teruggave Sekondant	€ 63.793
Vrijval voorziening reorganisatie	€ 39.911
Vrijval overige reserveringen inzake reorganisaties	€ 27.550

Kosten

Personele kosten

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Medewerkers in vaste dienst	5.114.184	5.304.300	5.405.303
Medewerkers in tijdelijke dienst	1.677.680	1.735.000	1.452.672
Detacheringen en uitzendkrachten	113.251	0	66.070
Opleidingskosten	116.857	209.700	135.067
Overige personele kosten	172.727	243.500	746.752
Opbrengst (personeelsgebonden)	-129.965	0	-135.051
Totaal	7.064.734	7.492.500	7.670.813

Medewerkers in vaste en tijdelijke dienst

Ten opzichte van 2014 en t.o.v. de begroting zijn de totale salariskosten (vaste/tijdelijke mw en detacheringen) nagenoeg gelijk gebleven. Het gemiddeld aantal fte's is met 92 fte gebleven (2014: idem).

De reguliere kostenstijging (cao, premies etc.) werd gecompenseerd door een daling van het gemiddelde brutosalaris per fte.

De verhouding vaste en tijdelijke medewerkers per 31 december 2015 is 65/35 (2014: 75/25). De gemiddelde contractduur van de tijdelijke medewerkers is toegenomen.

De sociale lasten bedragen € 803.491 (2014: € 821.255) en de pensioenlasten € 525.072 (2014: € 533.730)

De bezoldiging van de Raad van Bestuur, de Directie en de Raad van Toezicht, conform de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) bedraagt:

Raad van Bestuur

	2015	2014
drs. C. J. Bakker / 1,06 fte / 12 mnd		
Beloning	129.914	127.883
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	0	0
Beloning betaalbaar op termijn (werkgeversdeel pensioenpremie)	10.556	15.003
Totaal bezoldiging	140.470	142.886
WNT-norm	178.000	230.474

Directie

	2015	2014
drs. S.H.M. Janssen / 0,89 fte / 12 mnd		
Beloning	80.021	78.658
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	0	0
Beloning betaalbaar op termijn (werkgeversdeel pensioenpremie)	8.644	8.830
Totaal bezoldiging	88.665	87.488
WNT-norm	158.420	205.122
R.S. Haegeraats / 1,0 fte / m.i.v. 1-12-2015		
Beloning	8.213	0
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	0	0
Beloning betaalbaar op termijn (werkgeversdeel pensioenpremie)	924	0
Totaal bezoldiging	9.137	0
WNT-norm	14.833	0
Dr. W.H.M Gorissen / 1,0 fte / m.i.v. 1-12-2015		
Beloning	8.654	0
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	0	0
Beloning betaalbaar op termijn (werkgeversdeel pensioenpremie)	922	0
Totaal bezoldiging	9.576	0
WNT-norm	14.833	0

Raad van Toezicht

Naam	2015		2015	Norm	2014	Norm
	van	tot				
prof. dr. P.A.H. van Lieshout, voorzitter	01/01	31/12	5.040	26.700	2.520	8.643
drs. F. J. Nauta	01/01	31/12	2.520	17.800	2.520	11.524
prof. dr. H.P. Adriaansens	01/01	31/12	3.049	17.800	3.049	11.524
drs. S.R.P. Lissenberg-van Embden	01/01	31/12	3.049	17.800	3.049	11.524
drs. B.C. Maasdamme	01/01	31/12	3.049	17.800	3.049	11.524
mr. drs. I.K. van Engelshoven	01/01	31/12	0	17.800	nvt	nvt
ir. M.A. Verhoef	01/04	31/12	2.287	13.350	nvt	nvt
mr. J.H.C. van Zanen			nvt	nvt	2.795	10.564
Mr. N.A. Kalsbeek			nvt	nvt	3.049	8.643

Detacheringen en uitzendkrachten

De kosten voor detacheringen en uitzendkrachten hebben betrekking op ingehuurd menskracht, veelal ter vervanging bij ziekte en zwangerschap. De kosten worden niet begroot en worden gefinancierd met onder andere zwangerschapsgelden (zie opbrengst personeelsgebonden).

Overige personele kosten

De overige personele kosten hebben betrekking op kosten arbodienst, personeelsevenementen, outplacementkosten etc.

Opbrengst (personeelsgebonden)

De personeelsgebonden opbrengsten hebben betrekking op zwangerschapsgelden, WAO etc.

Materiële projectkosten

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Diensten derden	4.109.923	2.240.400	3.910.822
Overige materiële projectkosten	824.017	1.550.200	686.605
Totaal	4.933.940	3.790.600	4.597.427

In de diensten derden is de eerder genoemde doorbetaling aan onze projectpartners begrepen van € 1,3 miljoen, € 0,7 miljoen lager dan begroot.

Niet-projectgebonden materiële kosten

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Basisdiensten Sekondant	1.065.046	1.183.000	1.222.341
Diensten derden	260.358	135.500	112.959
Afschrijvingen	47.811	44.400	44.778
Public relations en marketing	92.362	102.000	54.355
Onderhoud en licenties ICT	164.981	130.000	116.213
Bureaunkosten	29.548	68.500	51.529
Overige materiële kosten	235.752	192.900	173.708
Totaal	1.895.858	1.856.300	1.775.883

Basisdiensten Sekondant

Deze kosten hebben betrekking op de diensten die Sekondant aan het NJi levert (ICT, salarisadministratie, huisvesting en facilitaire zaken). Ten opzichte van 2014 zijn de kosten € 1,5 ton lager, o.a. omdat in 2014 de financiële administratie nog een half jaar werd uitgevoerd door Sekondant.

Diensten derden

De post diensten derden bestaat uit de kosten voor organisatieadvies, fiscaal-juridische advies, ICT-advies, accountantscontrole etc. De kosten zijn zowel ten opzichte van de begroting als ten opzichte van 2014 hoger, ten gevolge van inhuur voor advies- en begeleiding bij de verbouwing en de selectie en implementatie van een nieuw HRM- en financieel systeem.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten hebben betrekking op de investeringen die niet via Sekondant lopen.

Public relations en marketing

De kosten zijn hoger dan in 2014, o.a. in verband met het nieuwe relatiemagazine dat in 2015 twee keer is verschenen.

Bureaunkosten

De bureaunkosten bestaan uit de kosten voor repro, porti, telefoon en kantoormiddelen. De bureaunkosten zijn in lijn met voorgaande jaren verder gedaald; bovendien is in de kosten een terugbetaling over de afgelopen jaren begrepen van € 17.547. Ten tijde van het opstellen van de begroting waren de gerealiseerde cijfers 2014 nog niet bekend, waardoor de bureaunkosten nog te hoog begroot waren.

Overige materiële kosten

Deze kosten omvatten alle niet eerder genoemde niet-projectgebonden kosten, waaronder kosten voor zaalhuur, reis- en verblijfkosten, verzekeringskosten en de kosten voor de OR en de Raad van Toezicht.

In de overige materiële kosten zijn incidentele lasten opgenomen ten bedrage van € 80.841 (2014: € 45.577). Dit bedrag heeft volledig betrekking op in 2015 voorziene dubieuze debiteuren.

Verbonden partijen

Het NJi is verbonden met de Stichting Sekondant, omdat de Raad van Bestuur van het NJi lid is van het bestuur van Stichting Sekondant. Het NJi heeft, samen met de kennisinstututen MOVISIE en Vilans, een overeenkomst afgesloten voor de administratieve dienstverlening, ICT dienstverlening, huisvesting en facilitaire dienstverlening. Deze overeenkomst loopt tot en met 31 december 2016.

De werkelijke kosten 2015 voor de basisdienstverlening van Sekondant bedragen € 1.069.149.

De jaarrekening is door de Raad van Bestuur vastgesteld op 15 maart 2016 en goedgekeurd door de Raad van Toezicht in de vergadering van 29 maart 2016.

drs. C.J. Bakker

Voorzitter Raad van Bestuur

Raad van Toezicht:

prof. dr. P.A.H. van Lieshout, voorzitter

drs. S.R.P. Lissenberg-van Embden

prof. dr. H.P.M. Adriaansens

drs. F. J. Nauta

mr. drs. I.K. van Engelshoven

ir. M.A. Verhoef

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen bijzondere gebeurtenissen na balansdatum te vermelden.

Bestemming resultaat

Het resultaat ad € 718.113 is als volgt toegevoegd aan het eigen vermogen:

	2015	2014
Algemene reserve	715.063	316.038
Egalisatiereserve instellingssubsidie	3.050	39.488
Totaal	718.113	355.526

In overeenstemming met de Kaderregeling VWS-subsidies wordt het deel van het resultaat dat samenhangt met de instellingssubsidie toegerekend aan de egalisatiereserve instellingssubsidie. De egalisatiereserve instellingssubsidie dient ter dekking van verliezen op met instellingssubsidie gefinancierde projecten. Conform de subsidieregeling wordt een gerealiseerd overschot of tekort op de projecten gefinancierd met instellingssubsidie toegevoegd danwel onttrokken aan de egalisatiereserve instellingssubsidie, waarbij het overschot/tekort wordt toegerekend naar rato van de instellingssubsidie en de begrote eigen bijdrage (in 2015: 0 % – 100 %).

Berekening:

	2015	2014
Resultaat projecten gefinancierd met instellingssubsidie	3.050	39.488
Waarvan aandeel instellingssubsidie	3.050	39.488
Percentage	100%	100%

Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen vanaf bladzijde 68.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Nederlands Jeugdinstituut

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nederlands Jeugdinstituut op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 640) en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Nederlands Jeugdinstituut te Utrecht ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2015;
- de winst-en-verliesrekening over 2015 ; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 640 en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nederlands Jeugdinstituut zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatior Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226388), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640 en de bepalingen bij en krachtens de WNT, en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 29 maart 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. H.A.B. de Coninck RA

Productenoverzicht 2015

Boeken, handleidingen, rapporten

Tenzij anders vermeld, is de uitgever Nederlands Jeugdinstituut te Utrecht.

- Abrahamse, S., Berger, M., Gort, A. (2015). *De aanpak van loverboy-/mensenhandel-problematiek in de jeugdzorg: ingrediënten voor samenwerking met politie en justitie*. Utrecht.
- Abrahamse, S., Berger, M., Gort, A. (2015). *Handreiking registratie van slachtoffers loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd*. Utrecht.
- Abrahamse, S., Moenandar, P. (2015). *Rapport Evaluatie proefinvoering Samen Beslissen over passende hulp*. Utrecht.
- Abrahamse, S., Moenandar, P. (2015). *Rapport Evaluatie Proefinvoer Residentiële Jeugdhulp*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut/Hogeschool van Amsterdam.
- Addink, A.M., Lange, M.I. de, Dijkshoorn, P. (2015). *Werken aan kosteneffectieve jeugdhulp: beter met minder*. Utrecht.
- Anthonijsz, I., Spruijt, E., Zwikker, N. (2015). *Richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Anthonijsz, I., Spruijt, E., Zwikker, N. (2015). *Onderbouwing bij de Richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Baat, M. de, Bergh, P. van der, Lange, M.I. de (2015). *Richtlijn Pleegzorg voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/ Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Baat, M. de, Lekkerkerker, L., Yperen, T.A. van, Meuwissen, I. (2015). *Het draait om het kind. Visie op monitoring in de opvoedingsvariant van pleegzorg*. Utrecht.
- Baat, M. de, Bergh, P. van den, Lange, M.I. de (2015). *Onderbouwing bij de Richtlijn Pleegzorg voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Bakker, C.J., Wilde, E.J. de, Kooijman, H. (2015). *Die jeugd van tegenwoordig. Over opvoeden en opgroeien in Nederland*. Utrecht.
- Bakker, H., Bosch, H.C. van den, Bakker, P.P., Deth, A. van, Groen, B. (2015). *Op Weg. Verkenning naar een landelijk dekkende infrastructuur aanpak kindermishandeling, huiselijk en seksueel geweld*. Utrecht.
- Bakker, P.P. (2015). *Rapport audit keurmerk Rotterdams Jongerenwerk 2015 Stichting Thuis op Straat*. Utrecht.
- Bakker, P.P. (2015). *Rapport audit keurmerk Jongerenwerk B&A groep CIVIC BV / PIT010 Bv, Jongerencoaches Rotterdam IJsselmonde/Beverwaard*. Utrecht.
- Bakker, P.P. (2015). *Rapport audit keurmerk Rotterdams Jongerenwerk 2015 WMO Radar, Jongerenwerk Rotterdam*. Utrecht.
- Bakker, P.P. (2015). *Learn2Work. Schakel tussen jongeren, maatschappij, opleiding en werk. Positie, werkwijze en betekenis voor gemeente en samenwerkingspartners*. Utrecht.
- Bartelink, C., Berge, I.J. ten, Vianen, R. van (2015). *Richtlijn Uithuisplaatsing voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Bartelink, C., Vianen, R. van, Mourits, E., Berge, I.J. ten, Meuwissen, I. (2015). *Richtlijn Crisisplaatsing voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Bartelink, C., Kwaadsteniet, L. de, Berge, I.J. ten, Witteman, C., Gastel, W. van (2015). *Betrouwbaarheid en validiteit van de LIRIK. Eindrapport LIRIK valideringsonderzoek*. Utrecht/Nijmegen: Nederlands Jeugdinstituut/Radboud Universiteit.
- Bartelink, C., Meuwissen, I., Eijgenraam, K. (2015). *Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.

- Bartelink, C., Meuwissen, I., Eijgenraam, K. (2015). *Onderbouwing bij de Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Bartelink, C., Berge, I.J. ten, Vianen, R. van (2015). *Onderbouwing bij de Richtlijn Uithuisplaatsing voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Bartelink, C., Vianen, R. van, Mourits, E., Berge, I.J. ten, Meuwissen, I. (2015). *Onderbouwing bij de Richtlijn Crisisplaatsing voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk, Nederlands Instituut van Psychologen, Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Berg, G. van den (2015). *Proeftuin Nieuwe Waterweg Noord. Rapport evaluatie*. Utrecht.
- Berg, G. van den, Bellaart, H., Yar, H. (2015). *Een betere match tussen vraag en aanbod. Eindrapport van een onderzoek naar de aansluiting tussen de vragen en behoeften van Turks-Nederlandse jeugdigen en gezinnen en het bestaande aanbod aan preventie, ondersteuning, hulp en zorg*. Utrecht.
- Berger, M.A., Vons, W. (2015). *Jeugdzorg versterkt door professionalisering en beroepsregistratie. Terugblik op een succesvolle kwaliteitsimpuls*. Utrecht.
- Berg-le Clercq, T., Hilverdink, P., Vink, C. (2015). *Preventie ingebed en verbonden. Lessen uit Scandinavië en Engeland*. Utrecht.
- Berns, J.M., Bommel, M. van, Kooijman, K. (2015). *Moeders Informeren Moeders. Handleiding coördinatoren*. Utrecht.
- Berns, J.M., Bommel, M. van, Kooijman, K. (2015). *Moeders Informeren Moeders. Handleiding vrijwilligers*. Utrecht.
- Berns, J.M., Kooijman, K. (2015). *Registratie 2014 Moeders Informeren Moeders*. Utrecht.
- Berns, J.M., Bommel, M. van, Kleijn, L. de, Nikken, P., Okma, K., Vergeer, M. (2015). *Media? Gewoon opvoeden! Toolbox Mediaopvoeding voor professionals*. Utrecht.
- Blokland, G. (2015). *Over opvoeden gesproken. Methodiekboek pedagogisch adviseren (geheel geactualiseerde druk)*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Bokhoven, I. van, Kooijman, K. (2015). *Resultaten praktijktest JGZ-Richtlijn Kindermishandeling*. Utrecht.
- Breg, A., Daamen, W. (2015). *Ontwikkeling landelijke pleegzorgmethodiek. Baseline meting als basis voor aanbevelingen en ontwikkeling landelijke pleegzorgmethodiek*. Duivendrecht/Utrecht: PI Research/Nederlands Jeugdinstituut.
- Daamen, W., Oudhof, M., Ince, D., Lekkerkerker, L. (2015). *Gebruikershandleiding CAP-J*. Utrecht.
- Daamen, W. (2015). *Wat werkt bij het implementeren van jeugdinterventies?* Utrecht.
- Drion, N., Bartelink, C. (2015). *In gesprek met ouders en kinderen. Een lastig gesprek? In het kader van stap 3 van de Meldcode*. Utrecht.
- Dronkers, F., Stals, K., As, A. van (2015). *Jaarverslag 2014 Richtlijnontwikkeling Jeugdzorg*. Utrecht.
- Eigenraam, K., Bartelink, C., Daru, S., Gastel, W. van, Kooijman, K., Holdorp, J.M., Janssens, K., Schalkenraad, W. (2015). *Risicotaxatie-instrument Seksueel grensoverschrijdend gedrag (RiS). Aangevuld met signalen en risico's meisjeslachtoffers loverboys (RiS-L)*. Utrecht.
- Emmen, M., Addink, A., Felten, H. (2015). *Jong & Anders. Onderzoek naar de aandacht voor lesbische, homo-, bi-jongeren, transgenderjongeren en jongeren met een intersekse conditie (LHBTi) in jeugdwelzijn, jeugdzorg en jeugd-(L)VB*. Utrecht.
- Foolen, N., Moenandar, P. (2015). *Rapport evaluatie proefinvoer richtlijn Kindermishandeling*. Utrecht.
- Grinsven, F. van, Holdorp, J.M. (2015). *Trauma-georiënteerde hulp voor kinderen met complex trauma in gezinsvervangende woonsituaties. Kennisdocument voor professionals in pleegzorg, gezinshuizen en residentiële woonvormen*. Utrecht.
- Hilverdink, P., Daamen, W., Vink, C. (2015). *Children and youth support and care in the Netherlands*. Utrecht.
- Hoogeboom, F., Messing, C., Zwijnenburg, M., Deen, C., Bosdriesz, M. (2015). *Veiligheid in verbinding. Onderwijs en de justitiële keten samen voor kind en jongere*. Utrecht.
- Ince, D., Kalthoff, H. (2015). *Beoordeling criteria voorschoolse educatie bij kinderdagverblijf Domino. In opdracht van de gemeente Boxtel*. Utrecht.
- Ince, D., Kalthoff, H. (2015). *Checklist VVE scan*. Utrecht.
- Kalthoff, H., Berns, J.M. (2015). *Door samenhang meer effect. Modelbeschrijving*. Utrecht.
- Kalthoff, H., Ince, D., Berns, J.M. (2015). *Handleiding Opstapje Model Ederveen Opstapje voor ouders in de gereformeerde gezindte*. Utrecht.
- Kalthoff, H. (2015). *Themaboek VVE Thuis Knuffels*. Utrecht.
- Kalthoff, H. (2015). *Spelen, Instapje+*. Utrecht.

- Kalthoff, H. (2015). *Themaboek VVE Thuis, Spelen*. Utrecht.
- Kalthoff, H. (2015). *Themaboek VVE Thuis, Zelf doen*. Utrecht.
- Kalthoff, H. (2015). *Themaboekje VVE Thuis Sint en Kerst*. Utrecht.
- Kalthoff, H., Kooijman, K. (2015). *Jij en je kind. Handleiding voor VoorZorgverpleegkundigen*. Alkmaar: Buro Extern.
- Kalthoff, H. (2015). *Welkom. Instapje+*. Alkmaar: Buro Extern.
- Kalthoff, H. (2015). *Jij en je kind. Spelletjes om samen te spelen en te leren. Voor ouders met kinderen tussen 9 maanden en twee jaar*. Alkmaar: Buro Extern.
- Kalthoff, H. (2015). *Adoptie. Invloed op een kind van opgroeien in een ander gezin*. Utrecht.
- Kalthoff, H. (2015). *Verstandelijk beperkte ouders. Wat betekent het voor een kind om verstandelijk beperkte ouders te hebben?* Utrecht.
- Kalthoff, H. (2015). *Zelf doen. Instapje+*. Alkmaar: Buro Extern.
- Kann, D., Wilde, E.J. de, Boven, J. van, Wilschut, M. (2015). *Vraag, aanbod en sturing in de jeugdhulp in Hoorn*. Utrecht.
- Kann, D., Wilde, E.J. de, Boven, J. van, Wilschut, M. (2015). *Vraag, aanbod en sturing in de jeugdhulp in Medemblik*. Utrecht.
- Kooijman, K., Holdorp, J.M., Janssens, K., Schakenraad, W., Gort, A. (2015). *Handreiking en stappenplan bij de signalering van meisjesslachtoffers van loverboys/mensenhandel*. Utrecht.
- Kooijman, K., Holdorp, J.M. (2015). *Preventie van kindermishandeling in drie stappen. Tips voor gemeenten*. Utrecht.
- Lange, M.I. de, Addink, A.M., Haspels, M., Geurts, E. (2015). *Richtlijn Residentiële jeugdhulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Lange, M.I. de, Addink, A.M., Haspels, M., Geurts, E. (2015). *Onderbouwing bij de Richtlijn Residentiële jeugdhulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Lange, M.I. de, Ruijter, A., Meer, J. van der, Verstegen, D., Graaf, I. de (2015). *Staalkaart triage Werkdocument. Onderlegger voor de conferentie Triage in de wijk*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut/Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie/Kenniscentrum LVB/Trimbos-instituut.
- Ligtermoet, I., Vergeer, M., Okma, K. (2015). *Steun voor weeskinderen. Handreikingen voor gemeenten, wijkteam / CJG en bondgenoot*. Utrecht.
- Nederlands Jeugdinstituut (2015). *Samen om het kind. Een sterke basis*. Utrecht.
- Nederlands Jeugdinstituut (2015). *Samen om het kind. In de wijk*. Utrecht.
- Nederlands Jeugdinstituut (2015). *Samen om het kind. Op school, thuis en in de wijk*. Utrecht.
- Nikken, P. (2015). *Onderzoek Iene Miene Media 2015: Een onderzoek naar media in gezinnen met kinderen jonger dan 9 jaar*. Utrecht.
- Nikken, P., Bommel, M. van, Berns, J.M. (2015). *Quickscan Mediaopvoeding: Een analyse van informatiemateriaal over media en opvoeding voor de Toolbox Mediaopvoeding*. Utrecht.
- Okma, K., Dijken, A. van, Vergeer, M., Naafs, L. (2015). *Quickscan naar de ondersteuningsbehoefte van zorgintensieve gezinnen. Visiedocument deel 2: Brussen*. Utrecht.
- Okma, K., Vergeer, M., Berns, J.M. (2015). *'Ieders zorg!'. Verkenning van de mogelijkheden voor vrijwillige inzet in zorgintensieve gezinnen*. Utrecht.
- Pijpers, R., Jacobsen, S., Nikken, P., Romondt Vis, P. (2015). *Monitor Jeugd en media 2015*. Zoetermeer: Kennisnet/Mediawijzer.net.
- Programma Professionalisering Jeugdhulp (2015). *Programma Professionalisering Jeugdhulp. Plan van aanpak 2015-2018*. Utrecht.
- Schonewille, J., Brandenbarg, N., Breebaart, D., Kruijff, S. de, Pompert, B., Berg, A. van den (2015). *Basistraining VVE voor vaste medewerkers – Trainershandleiding. Jij speelt de hoofdrol*. Amsterdam: Gemeente Amsterdam.
- Schram, J.M., Steen, M.A. van der, Yperen, T.A. van, Twist, M.J.W. van (2015). *Vormgeven aan verantwoordenden. Publieke verantwoording in de Jeugdhulp: een handboek voor praktisch houvast*. Den Haag: Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB).
- Spanjaard, H., Veerman, J.W., Yperen, T.A. van (2015). *Elementen die ertoe doen! Werkdocument voor een taxonomie van werkzame elementen in de zorg voor jeugd*. Den Haag: ZonMw.
- Stals, K., As, A. van (2015). *Rapport Korte praktijktoets Richtlijn ADHD voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht.
- Steege, M. van der, Zoon, M. (2015). *Richtlijn Multiprobleemgezinnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/ Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.

- Steege, M. van der, Zoon, M. (2015). *Onderbouwing bij de Richtlijn Multiprobleemgezinnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht: Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk/Nederlands Instituut van Psychologen/Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
- Transformatieberaad (2015). *Transformatiejournaal. Stand van zaken transformatie*. Utrecht.
- Valkestijn, M., Bakker, P.P., Hilverdink, P., Metz, J. (2015). *Jongerenwerk in beeld. Voor partners in de wijk*. Utrecht.
- Vergeer, M., Nikken, P. (2015). *Media en kinderen met een LVB: Een analyse van wat er al is en wat nog nodig is om kinderen met een LVB te includeren bij mediawijsheid. Projectrapportage voor Mediawijzer.net*. Utrecht.
- Verweij-Kwok, S., Drion, N., Bakker, P.P. (2015). *Notitie Veilig opgroeien in en om school en opvang. Samenwerking rond meldcode en Veilig Thuis*. Utrecht.
- Welling, M. (2015). *Samen met jeugd en ouders. Duurzame participatie voor effectieve jeugdhulp: een handreiking voor gemeenten*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut/Movisie.
- Wienke, D., Bakker, P.P. (2015). *Tussentijdse resultaten (her-)audits pedagogische klimaat. Kwaliteit van de schoolveiligheid en de leerlingenzorg bij scholen in VO Amsterdam*. Utrecht.
- Wienke, D., Bakker, P.P., Looman, J., Cordfunke, I., Prins, D. (2015). *Samenvattend overzicht van de (her-)audits bij VO-scholen in Amsterdam 2012-2015. Kwaliteit van de veilige en zorgzame leeromgeving (schoolveiligheid & leerlingenzorg)*. Utrecht.
- Yperen, T.A. van, Wilde, E.J. de, Wilschut, M., Keuzenkamp, S., Jager, M. de (2015). *Outcome-sturing in de jeugdhulp. Tien tips voor gemeenten en aanbieders*. Utrecht.
- Yperen, T.A. van (2015). *Weg van de regelreflex. Omgaan met incidenten in de jeugdhulp*. Utrecht/Amsterdam: Nederlands Jeugdinstituut/DMO Amsterdam.
- Yperen, T.A. van, Veerman, J.W., Berg, G. van den (2015). *Overzicht van begrippen over werkzame elementen en een voorstel voor een indeling*. Den Haag/Utrecht: ZonMw/Nederlands Jeugdinstituut.
- Zoon, M., Lange, M.I. de (2015). *Integraal werken. Handreiking voor ambulante multifocale jeugdhulpteams*. Utrecht.
- Zoon, M., Lange, M.I. de (2015). *Samenwerken of integraal werken? Verkenning en ontwikkeling van specialistische ambulante multifocale jeugdhulp. Een procesevaluatie*. Utrecht.
- Zwikker, M., Dale, D. van, Rooijen, S. van, Willemsse, G., Rensen, P., Dunnink, T. (2015). *Erkenning van interventies. Criteria voor gezamenlijke kwaliteitsbeoordeling 2015-2018*. Utrecht/Bilthoven/Ede: Nederlands Jeugdinstituut/RIVM/Movisie/Trimbos-instituut/Vilans/NCJ/NISB.

Artikelen

- Anthonijsz, I., Gravesteijn, C., Aartsma, M. (2015). Beter ouderschap door hulp bij de partnerrelatie. In: Gravesteijn, C., Aartsma, M. (reds.), *Meer dan opvoeden. Perspectieven op het werken met ouders* (pp. 133-151). Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Bartelink, C., Yperen, T.A. van, Berge, I.J. ten (2015). Deciding on child maltreatment: A literature review on methods that improve decision-making. *Child Abuse and Neglect* (41), juli 2015.
- Bosch, H.C. van den (2015). De visie van Adri van Montfoort en Wim Slot. www.nieuwejeugdbescherming.nl.
- Busch, V., Leeuw, J.R.J. de, Zuithoff, N.P.A., Yperen, T.A. van, Schrijvers, A.J.P. (2015). A Controlled Health Promoting School Study in the Netherlands. Effects after 1 and 2 years of intervention. *Health Promotion Practice*, 16 (4), 592-600.
- Busch, V., Laninga-Wijnen, L., Yperen, T.A. van, Schrijvers, A.J.P., Leeuw, J.R.J. de (2015). Bidirectional longitudinal associations of perpetration and victimization of peer bullying with psychosocial problems in adolescents: A cross-lagged panel study. *School Psychology International* (36), 532-549.
- Darwish, A.A. (2015). Quality tool improves assessment of pedagogical quality in child care centres. *Youth Policy*, www.youthpolicy.nl, april 2015.
- Dronkers, F., Dijkstra, I.C. (2015). Richtlijnen in de jeugdhulp en jeugdbescherming. *De Psycholoog*, 50 (12), 34-41.
- Emmen, M., Felten, H., Addink, A., Bakker, P.P., Boote, M., Keuzenkamp, S. (2015). Jong en Anders. Onderzoek naar de aandacht voor lesbische, homo, bi-jongeren en transgenderjongeren en jongeren met een intersekse conditie in de jeugdsector. *Journal of Social Intervention: Theory and practice*, 3 (24), 21-42. Utrecht: Utrecht University of Applied Sciences, Research Centre for Social Innovation/Utrecht University Library Open Access Journals.
- Goense, P., Boendermaker, L., Yperen, T.A. van (2015). Support systems for treatment integrity. *Research on Social Work Practice*, 26 (1), 69-73.
- Hoex, J.A.M. (2015). De inspectiepet past ons allemaal! De ontwikkeling van het veldinstrument observatie pedagogisch domein. *BBMP* 8, 03/2015, 16-18. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Hoex, J.A.M. (2015). Partnerschap in opvangen en opvoeden. Het werkveld kinderopvang. In: Janssen, H., (red.), *Samen opvoeden. Oriëntatie op pedagogische werkvelden* (pp. 86-109). Bussum: Uitgeverij Coutinho.

- Kesselring, M., Winter, M. de, Yperen, T.A. van, Horjus, B. (2015). De pedagogische civil society in praktijk: Een studie naar de effecten van de activiteiten binnen het programma Allemaal Opvoeders. *Pedagogiek*, 35 (3), 263-284.
- Metselaar, J., Yperen, T.A. van, Bergh, P.M. van den, Knorth, E.J. (2015). Needs-led child and youth care: Main characteristics and evidence on outcomes. *Children and Youth Services Review*, 58 (9), 60-70.
- Nikken, P., Haan, J. de (2015). Guiding young children's internet usage at home: Problems that parents experience in their parental mediation and the need for parenting support. *Cyberpsychology, Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 9 (1), 1-14. Brno: Masaryk University, Faculty of Social Studies.
- Nikken, P., Schols, M. (2015). How and why parents guide the media use of young children. *Journal of Child and Family Studies*, 24 (11), 3423-3435. New York: Springer.
- Peters, P. (2015). Interview met Tom van Yperen: Weet je echt dat je het goed doet? *Zorg en Welzijn*, 21 (3).
- Rodermans, I. (2015). Interview met Tom van Yperen: 'Ik begrijp de klaagzang niet'. De Jeugdhulp als proeftuin. *Right! Tijdschrift voor de rechten van het kind*, 25 (3), 16-20.
- Spanjaard, H., Veerman, J.W., Yperen, T.A. van (2015). De kern van effectieve jeugdhulp. Van erkende interventies naar werkzame elementen. *Orthopedagogiek: Onderzoek en Praktijk*, 54 (10), 441-455.
- Vink, C. (2015). Transforming together, de buitenlandse bijdrage aan ons jeugdbeleid. In: Clarijs, R., *Om de jeugd. Perspectief voor beleid en praktijk* (pp. 123-134). Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Vries, D. de, Peter, J., Graaf, H. de, Nikken, P. (2015). Adolescents' social network site use, peer appearance-related feedback, and body dissatisfaction: Testing a mediation model. *Journal of Youth and Adolescence*, 45 (1), 211-224. New York: Springer.
- Yperen, T.A. van, Ince, D., Valkestijn, M., Gravesteyn, C., Aartsma, M. (2015). Effectieve interventies voor de beroepsopvoeder. In: Gravesteyn, C., Aartsma, M. (reds.), *Meer dan opvoeden. Perspectieven op het werken met ouders* (pp. 169-181). Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Yperen, T.A. van, Metselaar, J. (2015). De nieuwe orthopedagoog: 'change agent en scientist practitioner'. In: Huyghen, A.M.N., Janssen, H.J.M., Knot-Dickscheit, J., Post, W.J., Haakma, I., Grietens, H. (reds.), *Orthopedagogiek maakt verschil! Profiel en toekomst van een discipline in beweging* (pp. 215-225). Leuven: Uitgeverij Acco.
- Yperen, T.A. van, Wilde, E.J. de, Winden, P. de, Mooren, F. van der, Dirven, H. (2015). De gemeente aan zet. Blik op de discrepantie tussen de raming en het daadwerkelijke zorggebruik. In: *Jaarrapport 2015 Landelijke Jeugdmonitor* (pp. 102-107). Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Yperen, T.A. van (2015). Grip op het sociaal domein: sturen op outcome bij wijkteams. www.socialevraagstukken.nl.

Blogs

- Bakker, P.P. (2015). **Trekken aan de bovenkant.** www.zorgwelzijn.nl, 6 augustus 2015.
- Bakker, P.P. (2015). **Is het jongerenwerk in beeld?** www.zorgwelzijn.nl, 6 mei 2015.
- Bakker, P.P. (2015). **Contact met Veilig Thuis is nog geen melding.** www.zorgwelzijn.nl, 10 februari 2015.
- Balledux, M. (2015). **Alleen samen creëren we een sterke basis!** www.kennisnetjeugd.nl, 4 december 2015.
- Bartelink, C. (2015). **Vijf tips om weloverwogen te beslissen over hulp.** www.kennisnetjeugd.nl, 24 februari 2015.
- Daamen, W. (2015). **Kwetsbaar kind betaalt de rekening voor passend onderwijs.** www.kennisnetjeugd.nl, 16 juni 2015.
- Daamen, W. (2015). **Breng naast hulpvraag ook aanbod goed in kaart.** www.kennisnetjeugd.nl, 15 oktober 2015.
- Darwish, L. (2015). **Geef jongeren de kans op unieke buitenlandervaring.** www.kennisnetjeugd.nl, 18 juni 2015.
- Dijkshoorn, P. (2015). **Informatie delen zorgt voor veiligheid. Of juist niet?** www.kennisnetjeugd.nl, 16 januari 2015.
- Dijkshoorn, P. (2015). **Jeugdwet: via bureaucratisme naar topjeugdhulp?** www.kennisnetjeugd.nl, 6 maart 2015.
- Dijkshoorn, P. (2015). **Wanneer zijn wijkteams voor jeugd een succes?** www.kennisnetjeugd.nl, 17 april 2015.
- Drion, N. (2015). **Bloemen voor Veilig Thuis.** www.kennisnetjeugd.nl, 13 januari 2015.
- Drion, N. (2015). **De kinderwens van mensen met een verstandelijke beperking.** www.kennisnetjeugd.nl, 12 februari 2015.
- Drion, N. (2015). **Wat 'veilig genoeg' is bepalen we samen, in de praktijk.** www.kennisnetjeugd.nl, 9 april 2015.
- Drion, N. (2015). **Aanpak radicalisering moet in alle leefgebieden.** www.kennisnetjeugd.nl, 9 juni 2015.
- Drion, N. (2015). **Vastgelopen zaak met zorgen over veiligheid. Wat nu?** www.kennisnetjeugd.nl, 14 juli 2015.
- Drion, N. (2015). **De risicomijdende samenleving: een gevaar voor kinderen.** www.kennisnetjeugd.nl, 14 augustus 2015.
- Drion, N. (2015). **Inconsistent beleid frustrert samenwerking Veilig Thuis en wijkteam.** www.kennisnetjeugd.nl, 8 september 2015.
- Drion, N. (2015). **Basisinkomen voor ouders is goed voor kinderen.** www.kennisnetjeugd.nl, 1 oktober 2015.
- Drion, N. (2015). **Het belang van kinderen gaat vóór regels en geld.** www.kennisnetjeugd.nl, 29 oktober 2015.

- Drion, N. (2015). Een lastig gesprek: ‘Zijn de kinderen veilig?’ www.kennisnetjeugd.nl, 16 november 2015.
- Drion, N. (2015). Veilig Thuis onder vuur. www.kennisnetjeugd.nl, 10 december 2015.
- Drion, N. (2015). De gemiste kinderen van Veilig Thuis. www.kennisnetjeugd.nl, 29 december 2015.
- Dronkers, F. (2015). Beter bejegenen. www.binnenlandsbestuur.nl, 25 juni 2015.
- Dronkers, F. (2015). Met richtlijnen juist wel het goede doen. www.kennisnetjeugd.nl, 17 september 2015.
- Fafieanie, V. (2015). Kwetsbare jongeren aan het werk: gewoon doen! www.kennisnetjeugd.nl, 2 april 2015.
- Fafieanie, V. (2015). “We hebben je nodig”. www.kennisnetjeugd.nl, 15 december 2015.
- Hageraats, R. (2015). Transformeren: wat is dat eigenlijk? www.kennisnetjeugd.nl, 22 december 2015.
- Haxe, I. (2015). Van vechtscheiding naar conflictscheiding. www.kennisnetjeugd.nl, 7 mei 2015.
- Haxe, I. (2015). Als Veilig Thuis informatie over je cliënt vraagt... www.kennisnetjeugd.nl, 28 mei 2015.
- Hoex, J.A.M. (2015). Boxtels Model: kennis delen over 0- tot 6-jarigen. www.kennisnetjeugd.nl, 5 augustus 2015.
- Lange, M.I. de (2015). Waar blijft de empathie in eigen kracht? www.kennisnetjeugd.nl, 2 juli 2015.
- Lange, M.I. de (2015). Eigen bijdrage? Het kostenplaatje van een kwetsbaar kind. www.kennisnetjeugd.nl, 20 januari 2016.
- Lange, M.I. de (2015). Aantal breakdowns in de pleegzorg moet en kan omlaag. www.kennisnetjeugd.nl, 22 september 2015.
- Lekkerkerker, L. (2015). Hulpverleners zijn enthousiast over feedbackvragenlijst. www.kennisnetjeugd.nl, 5 februari 2015.
- Nikken, P. (2015). Mediawijsheid: ook voor de lokale professional. www.kennisnetjeugd.nl, 27 november 2015.
- Oudhof, M. (2015). Samenwerken is simpel: gewoon doen. www.kennisnetjeugd.nl, 2 juni 2015.
- Schonewille, J. (2015). VVE en effectiviteit: een andere blik. www.kaleidoscoop.nl, 17 november 2015.
- Stals, K. (2015). Professionele ruimte: voed ook het gemeentebestuur op. www.kennisnetjeugd.nl, 2 september 2015.
- Steinweg, M. (2015). Wie zijn de verdwenen kinderen? www.kennisnetjeugd.nl, 22 juli 2015.
- Valkestijn, M. (2015). Transformatie: begin met een sterke basis. www.kennisnetjeugd.nl, 23 januari 2015.
- Vergeer, M. (2015). Transformeren op een onbewoond eiland. www.kennisnetjeugd.nl, 12 november 2015.
- Vergeer, M. (2015). Een bondgenoot voor weeskinderen. www.kennisnetjeugd.nl, 24 maart 2015.
- Verheijden, E. (2015). Gemeenten: vergeet onafhankelijke belangenbehartiging van jongeren niet. www.kennisnetjeugd.nl, 1 december 2015.
- Verweij, S. (2015). Kinderopvang hoort bij lokaal jeugdbeleid. www.kennisnetjeugd.nl, 31 maart 2015.
- Vink, C. (2015). Halfvol of halfleeg? Een half jaar werken in de wijk. www.kennisnetjeugd.nl, 10 juli 2015.
- Wienke, D. (2015). De transities en getransformeerde kwaliteit. www.kennisnetjeugd.nl, 27 januari 2015.
- Wienke, D. (2015). Een keurmerk maakt nog geen veilige school. www.kennisnetjeugd.nl, 26 februari 2015.
- Wijnen, B. (2015). Aansluiting onderwijs en jeugdhulp: weet wat je doet! www.kennisnetjeugd.nl, 16 april 2015.
- Wilde, E.J. de (2015). Kreunen onder de administratieve druk. www.kennisnetjeugd.nl, 27 juli 2015.
- Zwikker, N. (2015). Geen gemeentelijke zorg zonder e-hulpbeleid. www.kennisnetjeugd.nl, 17 maart 2015.

Video's

- Daamen, W., Prins, D. (regisseurs) (2015). Schoolcoach – Bergen op Zoom / Roosendaal. www.nji.nl [video].
- Jong, J. de, Balledux, M. (regisseur) (2015). Samen sterker. www.kennisnetjeugd.nl [video].
- Prakken, J., Kooijman, K. (regisseur) (2015). Moeders Informeren Moeders. www.nji.nl [video].
- Raad, M. de, Marijnis, H.M. (regisseur) (2015). Strategische Partnerschappen. www.erasmusplus.nl [video].
- Raad, M. de, Marijnis, H.M. (regisseur) (2015). Strategische Partnerschappen, wat zijn dat eigenlijk? www.erasmusplus.nl [video].
- Raad, M. de, Marijnis, H.M. (regisseur) (2015). Uitgewisseld. www.erasmusplus.nl [video].
- Smittenberg, H., Stals, K. (regisseur) (2015). Impressies Netwerk Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming 28 april en 3 september 2015. www.richtlijnenjeugdhulp.nl [video].
- Spohr, A., As, A. van (regisseur) (2015). Impressie Slotsymposium Programma Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming, 30 november 2015. www.richtlijnenjeugdhulp.nl [video].
- Vons, W., Berger, M.A., Abrahamse, S. (regisseurs) (2015). Presentatie Handreikingen Aanpak slachtoffers loverboys 05.11.2015. www.nji.nl [video].
- 60seconds, Dronkers, F., Stals, K. (regisseurs) (2015). De richtlijnen in anderhalve minuut... www.richtlijnenjeugdhulp.nl [video].

Brochures, factsheets, folders

- Abrahamse, S., Drion, N., Vergeer, M., Valkestijn, M. (2015). *Nieuw: Dossier Radicalisering. De pedagogische mismatch bij moslimjongeren.*
- Baat, M. de (2015). *18 en dan? Kansen voor pleegjongeren!*
- Baat, M. de (2015). *Selectie, voorbereiding en matching in pleegzorg: wat werkt? Review.*
- Balledux, M., Steinweg, M. (2015). *Pedagogische Civil Society: de rol van de gemeente. Transformatie-scan in de gemeente Ede.*
- Berg, T., Baat, M. de, Berge, I.J. ten, Prakken, J. (2015). *Kindermishandeling... en dan? Een visie op goed hulpaanbod voor mishandelde kinderen en hun ouders.*
- Bokhoven, I. van, Wienke, D. (2015). *Van plagen tot pesten. Handreiking voor het inzetten van een preventie- en zorgarrangement.*
- Breg, A., Daamen, W. (2015). *Het nemen van een opvoedingsbesluit: wat werkt? Factsheet.*
- Breg, A., Zoon, M. (2015). *Effectieve jeugdinterventies pleegzorg. Factsheet.*
- Breg, A., Zoon, M. (2015). *Continuïteit van pleegzorg. Factsheet.*
- Breg, A., Zoon, M. (2015). *Verlaten van de pleegzorg: hereniging en 18-plus. Factsheet.*
- Daamen, W., Zoon, M., Baat, M. de (2015). *Algemene bevindingen en aanwijzingen voor de pleegzorgpraktijk.*
- Daamen, W. (2015). *Het nemen van een opvoedingsbesluit: wat werkt? Review.*
- Daamen, W. (2015). *Ouders, pleegouders en professionals: posities en samenwerking. Review.*
- Daamen, W. (2015). *Ouders, pleegouders en professionals: posities en samenwerking. Factsheet.*
- Daamen, W., Baat, M. de (2015). *Selectie, voorbereiding en matching in pleegzorg: wat werkt? Factsheet.*
- Daamen, W. (2015). *Ontwikkeling van het pleegkind. Review. Update 2013.*
- Daamen, W. (2015). *Ontwikkeling van het pleegkind. Factsheet.*
- Daamen, W. (2015). *Begeleiden van pleegouders: wat werkt? Review.*
- Daamen, W. (2015). *Begeleiden van pleegouders: wat werkt? Factsheet.*
- Eijgenraam, K. (2015). *Van vaak gespannen tot angststoornis. Handreiking voor het inzetten van een preventie- zorgarrangement.*
- Eijgenraam, K. (2015). *Van sociaal onhandig tot autisme. Handreiking voor het inzetten van een preventie- zorgarrangement.*
- Foolen, N., Steege, M. van der (2015). *Van dwars gedrag tot gedragsstoornis. Handreiking voor het inzetten van een preventie- zorgarrangement. Update 2013.*
- Grinsven, F., Holdorp, J.M., Wolzak, A. (2015). *Trauma-sensitieve opvoeding van kinderen met complex trauma in de jeugdhulpverlening. Een kennisdocument voor professionals in de jeugdzorg.*
- Haxe, I., Holdorp, J.M., Wolzak, A. (2015). *Emotionele en pedagogische verwaarlozing. Factsheet.*
- Hilverdink, P., Daamen, W., Vink, C. (2015). *Children and Youth support and care in the Netherlands. Update 2013.*
- Hoogeboom, F., Bakker, P.P. (2015). *Veiligheid en verbinding, hoe werkt het? Samenwerking tussen onderwijs en veiligheidsketen.*
- Invoerteam Richtlijnen (2015). *Tips van cliënten over gedeelde besluitvorming.*
- Invoerteam Richtlijnen (2015). *Vragenkaartje Cliënten.*
- Invoerteam Richtlijnen (2015). *Voorbeeld PP-presentaties over Richtlijnen ter ondersteuning van jeugdhulpinstellingen. Voor verschillende richtlijnen afzonderlijk.*
- Invoerteam Richtlijnen (2015). *Werkbladen t.b.v. Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming.*
- Kalthoff, H. (2015). *UW Ouderplatform-Utrecht-West.*
- Kann, D., Boven, J. van, Groeneveld, J. (2015). *18+ en dan? Overgang van jongere naar volwassene.*
- Kann, D., Boven, J. van, Evers, M., Groeneveld, J. (2015). *Aansluiting onderwijs en jeugdhulp. Hoe verloopt de samenwerking?*
- Kruijssen, H., Fafieanie, V. (2015). *Aansluiting van kwetsbare jongeren op de arbeidsmarkt. Handvatten voor mbo's en gemeenten.*
- Laffra, J., Glind, G. van de (2015). *Van onrustig gedrag tot ADHD. Handreiking voor het inzetten van een preventie- zorgarrangement.*
- Laffra, J., Kooijman, K. (2015). *Van pedagogische tik tot kindermishandeling. Handreiking voor het inzetten van een preventie- zorgarrangement.*
- Ligtermoet, I., Vergeer, M., Okma, K. (2015). *Steun voor weeskinderen. Handreiking voor gemeenten, wijkteams/CJG's en bondgenoot.*
- Ligtermoet, I., Steege, M. van der (2015). *Van enkelvoudig opvoedingsprobleem tot multiprobleemsituaties. Handreiking voor het inzetten van een preventie- zorgarrangement. Update 2013.*

- Marijn, H.M., Wijdeven, F. van de, Ravenhorst, H. (2015). *Erasmus+*.
- Nederlands Jeugdinstituut (2015). *Als opvoeden even lastig is. Hoe pak je dat dan aan? Update 2013*.
- Nederlands Jeugdinstituut (red.) (2015). *Arbeidstoeliding van 'Jongeren in kwetsbare posities'. Adviezen G4*.
- Nederlands Jeugdinstituut (2015). *Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in het primair onderwijs. Inpassen van de Meldcode in de ondersteuningsroute van het primair onderwijs. Update 2013*.
- Nederlands Jeugdinstituut (2015). *Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in het voortgezet onderwijs. Inpassen van de Meldcode in de ondersteuningsroute van het voortgezet onderwijs. Update 2013*.
- Nederlands Jeugdinstituut. (2015). *Samenwerking onderwijs en gemeenten in ontwikkeling. Verkenning in de aansluiting van de wijkaanpak op het voortgezet onderwijs*.
- Nederlands Jeugdinstituut (2015), *NJij? Relatiemagazine Nederlands Jeugdinstituut*, nummer 1 (oktober 2015).
- Schouten, R. (2015). *Wegwijs in de wetten van het jeugdinstel*.
- Valkestijn, M., Bakker, P.P., Hilverdink, P., Metz, J. (2015). *Jongerenwerk in beeld. Voor partners in de wijk*.
- Valkestijn, M., Kraak, E. (2015). *Gezond, veilig en kansrijk opgroeien in Almere. Eén huishouden, één plan, een aanpak, ook op school en in de kinderopvang*.
- Valkestijn, M., Verweij-Kwok, S. (2015). *Flyer Sterke Basis*.
- Verweij-Kwok, S. (2015). *Alles uit de kast voor VVE in Boxtel. Het Boxtels model stimuleert samenwerken en kennisdelen*.
- Verweij-Kwok, S., Ince, D., Hoex, J.A.M., Brinkman, L. (2015). *Versterken kwaliteit basisvoorzieningen. Welke rol kiest uw gemeente?*
- Wagemans, R., Laffra, J., Wienke, D. (2015). *Van geen zin hebben in school tot schooluitval. Handreiking voor het inzetten van een preventie-zorgarrangement*.
- Wilde, E.J. de, Drion, N., Kann, D., Boven, J. van (2015). *Monitor Aanpak Kindermishandeling. Uitgelicht: Shaken Baby Syndroom*.
- Zoon, M. (2015). *Effectieve interventies voor pleegkinderen en pleegouders. Review*.
- Zoon, M. (2015). *Continuïteit van pleegzorg. Review*.
- Zoon, M. (2015). *Verlaten van de pleegzorg: hereniging en 18-plus. Review*.
- Zoon, M., Anthonijsz, I. (2015). *Van gekibbel tot (v)rechtscheiding. Handreiking voor het inzetten van een preventie-zorgarrangement*.

Nieuwsbrieven

- Bommel, M. van (2015). *Nieuwsbrief Triple P*, jaargang 7 (12 t/m 16).
- Evers, M. (2015). *Nieuwsbrief Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp*, jaargang 1 (1 t/m 2).
- Hardeman, S. (2015). *Nieuwsbrief Programma Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming* (1 t/m 6).
- Kalthoff, H., Berns, J.M. (2015). *Nieuwsbrief VVE Thuis* (5 t/m 11).
- Kalthoff, H., Berns, J.M. (2015). *Nieuwsbrief Stapprogramma's* (1 t/m 2).
- Lierop, A.J.F. van (2015). *Nieuwsbrief Jeugd*, jaargang 8 (1 t/m 43).
- Lubbersen, L., Baat, M. de (2015). *Nieuwsbrief project Matching* (1 t/m 3).
- Marijn, H.M. (2015). *Nieuwsbrief Erasmus+*, jaargang 2 (1 t/m 8).
- Vink, C. (2015). *Newsletter Netherlands Youth Institute* (Engelstalig), december 2015.
- Zwickler, M., Veldt, M.C. van der (2015). *Nieuwsbrief Erkenningscommissie Justitiële Interventies* (1).

Bijeenkomsten, congressen en expertmeetings

- BV Jong, Nederlands Jeugdinstituut, Movisie, *Landelijke Kinderwerkersdag*, te Amersfoort, op 2 november 2015, aantal deelnemers 65.
- De Jong Gezondheidsraad, *Discussieforum 'Gezond Opgroeien: weten wat werkt'*, te Den Haag, op 21 mei 2015, aantal deelnemers 56.
- Hoex, J.A.M., Schoemaker, J., *Interactievaardigheid geeft opvangkwaliteit*, Congres Leve het jonge kind, te Utrecht, op 3 november 2015, aantal deelnemers 27.
- Hogeschool Leeuwarden en Zapeffect, *Noordelijke dag van het Jongerenwerk*, te Leeuwarden, op 16 april 2015, aantal deelnemers 20.
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Gemeente Leiden, *VWS Kennisdag / workshop 18-/+*, te Den Haag, op 27 november 2015, aantal deelnemers 35.
- Nederlands Jeugdinstituut, Universiteit Utrecht, Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Vereniging Orthopedagogische Behandelcentra, Kenniscentrum LVB, Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen, Trimbos-instituut, *Opvoeden en Opgroeien in Nederland: tussen feit en fictie*, Lezingencyclus Opvoeden en opgroeien tussen wetenschap en praktijk, te Utrecht, op 25 juni 2015, aantal deelnemers 120.

- Nederlands Jeugdinstituut, Universiteit Utrecht, Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Vereniging Orthopedagogische Behandelcentra, Kenniscentrum LVB, Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen, Trimbos-instituut, *Passend onderwijs: transformeren op de werkvloer*, Lezingencyclus Opvoeden en opgroeien tussen wetenschap en praktijk, te Utrecht, op 3 september 2015, aantal deelnemers 120.
- Nederlands Jeugdinstituut, Universiteit Utrecht, Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Vereniging Orthopedagogische Behandelcentra, Kenniscentrum LVB, Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen, Trimbos-instituut, *Jong en depressief: pillen, praten, opvoeden of laten*, Lezingencyclus Opvoeden en opgroeien tussen wetenschap en praktijk, te Utrecht, op 11 november 2015, aantal deelnemers 120.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Expertmeeting Verwaarlozing*, te Utrecht, op 17 maart 2015, aantal deelnemers 6.
- Nederlands Jeugdinstituut, Stek Jeugdhulp, Horizon, Politie Rotterdam, *Regionale bijeenkomst Rotterdam: Aanpak slachtoffers Loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd*, te Rotterdam, op 13 maart 2015, aantal deelnemers 50.
- Nederlands Jeugdinstituut, Fier, Landelijke politie, *Regionale bijeenkomst Zwolle: Aanpak slachtoffers loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd*, te Zwolle, op 16 maart 2015, aantal deelnemers 50.
- Nederlands Jeugdinstituut, Kompaan en de Bocht, Stichting Helse Liefde, *Regionale bijeenkomst Eindhoven: Aanpak slachtoffers loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd*, te Eindhoven, op 20 maart 2015, aantal deelnemers 50.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Media? Gewoon opvoeden!*, te Utrecht, op 24 juni 2015, aantal deelnemers 150.
- Nederlands Jeugdinstituut, CINOP, EP-Nuffic, *Conferentie Erasmus+*, te Utrecht, op 1 december 2015, aantal deelnemers 350.
- Nederlands Jeugdinstituut, RIVM Centrum Gezond Leven, Trimbos-instituut, NISB, Movisie, Vilans, NCJ, *Een deskundige blik op werkzame elementen*, te Utrecht, op 18 november 2015, aantal deelnemers 25.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Inspiratiebijeenkomst Familiegroepsplan*, te Utrecht, op 22 september 2015, aantal deelnemers 25.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Netwerk Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*, te Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 75.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Leernetwerk Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*, te Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Werkbezoek aan leden van Leernetwerk Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*, op verschillende plaatsen, op diverse data 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Informatiebijeenkomst Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*, te Rijswijk, op 1 oktober 2015, aantal deelnemers 20.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Instructiebijeenkomst Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp*, te Montfoort, op 13 januari 2015, aantal deelnemers 18.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Instructiebijeenkomst Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp*, te Apeldoorn, op 15 januari 2015, aantal deelnemers 28.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Focusgroep Richtlijn Residentiële jeugdhulp*, te Nijmegen, op 20 januari 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Instructiebijeenkomst Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp*, te Sas van Gent, op 29 januari 2015, aantal deelnemers 26.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Bezoekrondes aan PACT proeftuinen*, op diverse plaatsen, op diverse data 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands Jeugdinstituut, *HBO Kennisnetwerk*, te Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 16.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Instructiebijeenkomst methodisch matchen*, te Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands Jeugdinstituut, NIP, NVO, BPSW, *Slotsymposium Programma Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*, te Amersfoort, op 30 november 2015, aantal deelnemers 200.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Landelijk Steunpunt Brede Scholen, Samen Sterker*, te Almere, op 17 november 2015, aantal deelnemers 70.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Landelijke bijeenkomst doorontwikkeling Alert4you: versterken van de professionals in de basisvoorziening*, te Utrecht, op 27 januari 2015, aantal deelnemers 50.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Gemeenten en samenwerkingsverbanden in 10 regio's, Monitor AOJ*, in 10 regio's in het land, op diverse data 2015, aantal deelnemers 80.
- Nederlands Jeugdinstituut, K2 Brabants Kenniscentrum Jeugd, *Gluren bij de burens: hoe gaat het nu met de jeugdhulp in de regio Zuidoost-Brabant?* te Oirschot, op 26 november 2015, aantal deelnemers 200.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Werkconferentie Swing*, te Utrecht, op 23 november 2015, aantal deelnemers 70.

- Nederlands Jeugdinstituut, *Netwerkbijeenkomst gericht op Swing*, te Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Startbijeenkomst Swing*, te Utrecht, op 16 april 2015, aantal deelnemers 70.
- Nederlands Jeugdinstituut, Horizon, Kompaan en de Bocht, Parlan, Rading, Youké, *Kick-off bijeenkomst Monitor Pleegzorg*, op diverse locaties, op diverse data 2015, aantal deelnemers 110.
- Nederlands Jeugdinstituut, Stichting Kinderpostzegels Nederland, *Mini-conferentie '18... en dan? Kansen voor pleegjongeren!'*, te Utrecht, op 7 december 2015, aantal deelnemers 70.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Werkgroep Monitor Pleegzorg*, te Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 15.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Focusgroep Monitor Pleegzorg*, te Utrecht, op 3 september 2015, aantal deelnemers 12.
- Nederlands Jeugdinstituut, PI Research, *Ontwikkelgroep pleegzorgmethodiek*, te Duivendrecht en Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 12.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Learn & Share bijeenkomst: aanpak meisjesslachtoffers loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd*, te Utrecht, op 5 november 2015, aantal deelnemers 190.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Focusgroep Richtlijn Samen Beslissen over Passende Hulp*, te Montfoort, op 30 maart 2015, aantal deelnemers 16.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Focusgroep Richtlijn Samen beslissen over passende hulp*, te Terneuzen, op 7 maart 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Focusgroep richtlijn Residentiële jeugdhulp*, te Den Haag, op 27 januari 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands Jeugdinstituut, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, *Learn & Share bijeenkomst: startbijeenkomst toegang*, te Utrecht, op 23 juni 2015, aantal deelnemers 40.
- Nederlands Jeugdinstituut, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, *Learn & Share bijeenkomst: Toegang Beslissen over jeugdhulp in de wijk*, te Utrecht, op 13 oktober 2015, aantal deelnemers 28.
- Nederlands Jeugdinstituut, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, *Learn & Share bijeenkomst: Oog op veiligheid in de toegang*, te Utrecht, op 10 december 2015, aantal deelnemers 20.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Een persoonlijk verhaal, cliëntenorganisaties over de Richtlijnen jeugdhulp en jeugd-bescherming*, te Utrecht, op 3 november 2015, aantal deelnemers 37.
- Nederlands Jeugdinstituut, Trimbos-instituut, Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Kenniscentrum LVB, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, *Conferentie Triage in het wijkteam*, te Utrecht, op 25 september 2015, aantal deelnemers 35.
- Nederlands Jeugdinstituut, Praktikon, PIONN, PI Research, *Kerngroepbijeenkomst SEJN*, te Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 6.
- Nederlands Jeugdinstituut, Praktikon, PIONN, PI Research, *Effectiviteitsplatform SEJN*, te Utrecht, op 16 april 2015, aantal deelnemers 59.
- Nederlands Jeugdinstituut, Praktikon, PIONN, PI Research, *Effectiviteitsplatform SEJN*, te Utrecht, op 12 november 2015, aantal deelnemers 45.
- Nederlands Jeugdinstituut, Welzijn Amersfoort, MBO Vakcollege Amersfoort, *Platformbijeenkomst Jongerenwerk in en rond de school*, te Amersfoort, op 8 december 2015, aantal deelnemers 50.
- Nederlands Jeugdinstituut, Gemeente Zaanstad, *Internationale visitatie Zaanstad*, te Zaanstad, op 5 en 6 oktober 2015, aantal deelnemers 15.
- Nederlands Jeugdinstituut, Bestuursacademie Nederland, *Transitie jeugdhulp en jeugdwet*, te gemeente Noordoostpolder, op 22 januari 2015.
- Nederlands Jeugdinstituut, Dartington Institute (Louise Morpeth), *Kosteneffectiviteit*, te Utrecht, op 10 maart 2015.
- Nederlands Jeugdinstituut, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, *Werkbezoek Denemarken voor bestuur en kennisinstututen*, te Denemarken (gemeente Hvidovre), op 16, 17 en 18 november 2015.
- Nederlands Jeugdinstituut, Gemeente Utrecht, Lokalis, *Werkconferentie Samen om het kind in de wijk*, te Utrecht, op 27 november 2015, aantal deelnemers 200.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Learn & Share bijeenkomst: Toegang voor gemeenten*, te Utrecht, op 29 januari 2015.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Learn & Share bijeenkomst: Toegang voor gemeenten en professionals*, te Utrecht, op 23 juni 2015.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Learn & Share bijeenkomst: School en wijk verbonden*, te Utrecht, op 17 september 2015.
- Nederlands Jeugdinstituut, NCJ, TNO, RIVM, ZonMw, *Congres Jeugd in Onderzoek*, te Nieuwegein, op 9 maart 2015, aantal deelnemers 500.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Toegang tot hulp: 3-daags seminar*, te Utrecht, op 28, 29 en 30 september 2015, aantal deelnemers 12.

- Nederlands Jeugdinstituut, *Workshop Richtlijnen jeugdhulp (congres Jeugd in Onderzoek)*, te Nieuwegein, op 9 maart 2015, aantal deelnemers 30.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Workshop De gezonde spanning tussen behandelintegriteit en professionele ruimte (tijdens minisymposium Preventieve interventies voor risicjongeren)*, te Amsterdam, op 29 oktober 2015.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming (studenten UvA)*, te Amsterdam, op diverse data 2015, aantal deelnemers 25.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Focusgroep Richtlijn Kindermishandeling Jarabee*, te Hengelo, op 11 mei 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands jeugdinstituut, *Focusgroep Richtlijn Kindermishandeling Fier Fryslan*, te Leeuwarden, op 12 mei 2015, aantal deelnemers 8.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Focusgroep Richtlijn Kindermishandeling Timon*, te Houten, op 19 mei 2015, aantal deelnemers 10.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Landelijk Triple P overleg*, te Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 20.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Triple P trainersoverleg*, te Utrecht, op diverse data 2015, aantal deelnemers 15.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Uitvoering van de interventie Triple P Lezingen*, te Utrecht, op 13 oktober 2015, aantal deelnemers 20.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Triple P binnen de jeugdgezondheidszorg*, te Utrecht, op 23 november 2015, aantal deelnemers 15.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Projectgroep Triple P Lifestyle*, te Utrecht, op 24 september 2015, aantal deelnemers 12.
- Nederlands Jeugdinstituut, *De competenties van de jeugd- en gezinsgeneralist*, te Utrecht, op 9 februari 2015, aantal deelnemers 14.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Lunch-talk: plusteam en gemeente Geldrop-Mierlo*, te Utrecht, op 17 december 2015, aantal deelnemers 25.
- Nederlands Jeugdinstituut, NIP, NVO, NVMW, *Studiemiddag Richtlijnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming*, te Utrecht, op 27 maart 2015.
- Nederlands Jeugdinstituut, *Mulock Houwer en het MaagdenHuis. Over de opvoeding en vorming van competente rebellen*, Mulock Houwer-lezing door Micha de Winter, te Leiden, op 19 november 2015, aantal deelnemers 150.
- PACT, *PACT wetenschapsteam*, te Zwolle, op diverse data 2015, aantal deelnemers 8.
- SCEM, *Kind in de Knel: Over (v)echtscheiding en meer*, te Ede, op 30 januari 2015, aantal deelnemers 250.
- TNO, Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie, *Workshop Trauma-informed werken (bijdrage NJi op congres TNO)*, te Utrecht, op 24 april 2015, aantal deelnemers 20.
- Trimbos-instituut, GGZ Nederland, ZonMw, Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie, Nederlands Jeugdinstituut, *Workshop 'Ins & outs van de Richtlijnen in de jeugdhulp en jeugdbescherming' (bijdrage NJi op GGZ kennisdag)*, te Amersfoort, op 22 september 2015, aantal deelnemers 12.
- University of Queensland, Nederlands Jeugdinstituut, *Helping Families Change Conference 2015*, te Amsterdam, op diverse data 2015, aantal deelnemers 300.

Kennisateliers, kenniskringen en kennispraktijknetwerken

- Berge, I.J. ten: *Kenniskring Kring van Veiligheid - denktank aanpak huiselijk geweld, seksueel geweld, kindermishandeling*, 5 bijeenkomsten (2015), 12 deelnemers.
- Evers, M., Wagemans, R., Fafieanie, V.: *Praktijknetwerk Jeugdteams MBO*, 1 bijeenkomst (17 november 2015), 25 deelnemers.
- Bosch, H.C. van den: *Kennisatelier crisis hulp*, 1 bijeenkomst (18 september 2015), 10 deelnemers.
- Kooijman, K.: *Kennisnetwerk Jeugdgezondheidszorg*, 4 bijeenkomsten (2015), 30 deelnemers.
- Kooijman, K., Holdorp, J.M.: *Kenniskring Trauma-informed werken*, 3 bijeenkomsten (2015), 20 deelnemers.
- Lange, M.I. de: *Kennispraktijknetwerk residentiële jeugdzorg*, 2 bijeenkomsten (2015), 14 deelnemers.
- Valkestijn, M.: *Kennispraktijknetwerk jeugd en ouders als partners*, 2 bijeenkomsten (2015), 40 deelnemers.
- Valkestijn, M.: *Praktijknetwerk Platform jongerenwerk*, 2 bijeenkomsten (2015), 100 deelnemers.
- Valkestijn, M.: *Kenniskring Netwerk pedagogische kracht in de wijk (weer) op de kaart*, 1 bijeenkomst (10 december 2015), 20 deelnemers.
- Valkestijn, M., Vergeer, M.: *Kenniskring Regionale leerkring transformatie sociaal domein Utrecht en Food Valley. Kostenbewust handelen en sociale wijkteams. Wat is leidend: het geld of de cliënt?*, 1 bijeenkomst (8 oktober 2015), 22 deelnemers.

Lezingen

- Abrahamse, S., Dronkers, F. – *Werken met richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van de NIP opleidingsavond op 16 september 2015.
- Abrahamse, S. – *Werken met de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming: de Richtlijn Scheiding en problemen met kinderen*. Ter gelegenheid van de NVO studenten-startersavond op 23 november 2015.
- Abrahamse, S. – *Werken bij het Nederlands Jeugdinstuut en richtlijnen voor de jeugdhulp en jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van de Oriëntatie Loopbaandag Universiteit Leiden op 12 maart 2015.
- Abrahamse, S. – *Werken bij het Nederlands Jeugdinstuut en richtlijnen voor de jeugdhulp en jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van de Loopbaandag Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken Universiteit Utrecht op 25 maart 2015.
- Addink, A., Berge, I.J. ten – *Meten van resultaten*. Ter gelegenheid van de Werkconferentie SWING op 23 november 2015.
- Anthonijsz, I. – *Kind in de knel: Richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen*. Ter gelegenheid van het Scem congres 'Kind in de knel: over (v)echtscheiding en meer' op 30 januari 2015.
- Anthonijsz, I. – *Wat werkt in de aanpak van pesten?* Ter gelegenheid van de OCW Conferentie 'Met alle respect' op 16 april 2015.
- Anthonijsz, I. – *Richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen*. Ter gelegenheid van het HBO Netwerk op 12 juni 2015.
- Anthonijsz, I., Kamstra, M. – *Kind en Echtscheiding*. Ter gelegenheid van het NSPOH scholing aan jeugdartsen op 3 december 2015.
- Anthonijsz, I. – *Masterclass Vechtscheidingen*. Ter gelegenheid van de MOV en Jeugdstudies Universiteit Utrecht op 28 oktober 2015.
- Baat, M. de – *Richtlijn Pleegzorg*. Ter gelegenheid van het Kennisnetwerk HBO-docenten op 12 juni 2015.
- Baat, M. de – *Pleegzorg: de kracht van een (tijdelijk) ander thuis!* Ter gelegenheid van de Expertmeeting 'Pleegzorg in Utrecht' op 19 maart 2015.
- Baat, M. de – *Success factors in matching according to children, foster carers and social workers (in NL)*. Ter gelegenheid van het APFEL Symposium 'Which family fits best for a child to be fostered? An issue of matching' op 16 april 2015.
- Bakker, C.J., Yperen, T.A. van – *Inleiding*. Ter gelegenheid van de Denktank Transformatie Jeugdinstel. Bijeenkomst LVB/G Jeugd op 30 april 2015.
- Bakker, C.J. – *De kracht van aandacht*. Ter gelegenheid van het symposium 10-jarig bestaan Jong Perspectief op 9 oktober 2015.
- Bakker, C.J. – *Valorisatie of valoriseren?* Ter gelegenheid van het Slotcongres NWO-programma Jeugd & Gezin op 26 november 2015.
- Bakker, C.J. – *Parenting Support in NL*. Ter gelegenheid van de preconference 'Helping Families Change' op 24 februari 2015.
- Bakker, C.J., Yperen, T.A. van – *Nederlands Jeugdinstuut en kwaliteit in de jeugdsector*. Presentatie gehouden ter gelegenheid van de themasessie Jeugd van de G32 te Tilburg op 1 oktober 2015.
- Bakker, C.J. – *Netherlands Youthinstitute: an introduction*. Ter gelegenheid van het werkbezoek Social Research Unit Dartington Great Britain op 24 september 2015.
- Bakker, C.J. – *Opvoeden en Opgroeien in Nederland: tussen feit en fictie. Inleiding en debat*. Ter gelegenheid van de lezingencyclus Opvoeden en opgroeien tussen wetenschap en praktijk op 25 juni 2015.
- Bakker, C.J. – *Helping Families Change*. Ter gelegenheid van de 'Helping Families Change Conference' op 25 februari 2015.
- Bakker, C.J., Wijnen, B. – *Inleiding*. Ter gelegenheid van de Denktank Transformatie Jeugdinstel, bijeenkomst Passend Onderwijs en Jeugdhulp op 13 mei 2015.
- Bartelink, C. – *Richtlijnen Uithuisplaatsing en Crisisplaatsing*. Ter gelegenheid van de Studiemiddag NIP, NVO en NVMW op 27 maart 2015.
- Bartelink, C. – *Wat werkt bij uithuisplaatsing?* Ter gelegenheid van het Congres Uithuisplaatsing op 16 april 2015.
- Bartelink, C. – *Beslissen over jeugdhulp: Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp*. Ter gelegenheid van de Learn & Share bijeenkomst op 13 oktober 2015.
- Bartelink, C. – *Samen met ouders en kinderen: beslissen in dialoog*. Ter gelegenheid van het Symposium 'Samen om het kind in de wijk' op 27 november 2015.
- Bartelink, C. – *Beslissen over jeugdhulp: Richtlijn Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp*. Ter gelegenheid van het HBO Kennisnetwerk op 11 december 2015.
- Berg, G(ermie). van den, Stals, K. – *Van weten wat werkt naar doen wat werkt*. Ter gelegenheid van de bijeenkomst van de Raad van Toezicht Nji op 6 oktober 2015.

- Berge, I.J. ten – *Stoppen en helpen: effectief hulpverleners na kindermishandeling*. Ter gelegenheid van de Dag van de Orthopedagogiek op 6 november 2015.
- Berge, I.J. ten, Holdorp, J.M. – *Stoppen en helpen. Modulair hulpaanbod voor mishandelde kinderen en hun gezinnen*. Ter gelegenheid van de studieochtend Mutsaersstichting op 9 juli 2015.
- Berge, I.J. ten – *Stoppen en helpen. Modulair hulpaanbod voor mishandelde kinderen en hun gezinnen*. Ter gelegenheid van de studiemiddag Landelijk Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie op 8 oktober 2015.
- Berger, M.A. – *Professionalisering Jeugdzorg*. Ter gelegenheid van het Afscheidssymposium Ella Kalsbeek als voorzitter Raad van Toezicht Nji op 15 september 2015.
- Berger, M.A. – *Ontwikkelingen Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van het HBO-Kennisnetwerk op 11 december 2015.
- Berger, M.A. – *Het Kwaliteitskader Jeugd in de praktijk*. Ter gelegenheid van de Miniconferentie PJ&J op 24 september 2015.
- Bosch, H.C. van den – *Nieuwe jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van het VNG congres op 7 april 2015.
- Bosch, H.C. van den – *Nieuwe jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van de installatie beschermingstafel Kop van Noord Holland op 21 mei 2015.
- Daamen, W. – *Onderzoek en ontwikkeling (O&O) in de jeugdsector: kwaliteitsdenken*. Ter gelegenheid van College Universiteit Utrecht, Pedagogische Praktijkontwikkeling, Onderzoek en Beleid op 6 mei 2015.
- Dronkers, F., Stals, K. – *Inspecteurs en Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van de Presentatie bij Inspectie Jeugdzorg (IJZ) op 17 december 2015.
- Dronkers, F. – *Richtlijnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van de Presentatie voor Jeugdzorg Nederland, P&O leden op 3 maart 2015.
- Dronkers, F., et al. (Programma Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming) – *Posterpresentatie Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van het Congres Jeugd in Onderzoek op 9 maart 2015.
- Dronkers, F. – *Hartekreet: Wij werken hier met richtlijnen*. Ter gelegenheid van de Voor de Jeugddag op 5 oktober 2015.
- Dronkers, F. – *Richtlijnen (jeugdhulp en jeugdbescherming) en tuchtrecht*. Ter gelegenheid van de Leden Colleges van Toezicht SKJ op 27 november 2015.
- Foolen, N. – *Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van het Jarabee Symposium op 19 november 2015.
- Hoex, J.A.M. – *Continuïteit tussen kinderopvang en kleuterschool en tussen kleuterschool en lagere school: hoe geven we dit vorm?* Ter gelegenheid van de VBJK-studiedag Inspiratie uit Europa; Kinderopvang en kleuterschool in een Europees perspectief op 12 mei 2015.
- Kalthoff, H. – *Armoede, opgroeien en opvoeden. Wat zijn werkzame elementen bij hulp/interventies?* Ter gelegenheid van de Landelijke bijeenkomst pilots Skanfonds op 17 april 2015.
- Kalthoff, H. – *Armoede in gezinnen. Gevolgen voor opvoeden en opgroeien*. Ter gelegenheid van de Bijeenkomst AJN op 23 april 2015.
- Kooijman, K. – *Preventie van kindermishandeling*. Ter gelegenheid van de Learn and share bijeenkomst projectleiders Collectief tegen Kindermishandeling op 3 december 2015.
- Nikken, P. – *Mediaopvoedsteun voor ouders met ukkies*. Ter gelegenheid van de Nji/Mediawijzer.net Expertsessie voor opvoedprofessionals ‘Mediaopvoeding kinderen van 0 tot en met 6 jaar’ op 24 maart 2015.
- Nikken, P. – *Media-socialisatie: Een uitdaging voor de toekomst!?* Ter gelegenheid van de Media Network Experience MNX15 Mediawijzer.net op 23 juni 2015.
- Nikken, P. – *Media ukkies: Een opgave voor...?* Ter gelegenheid van de NICAM Adviescommissie op 11 juni 2015.
- Nikken, P. – *Media? Gewoon opvoeden!* The development of validated information for professionals in parenting support. Ter gelegenheid van the international workshop Parental media education at the JFF, München op 28 en 29 juni 2015.
- Nikken, P. – *Kinderen en media: De professional aan zet*. Ter gelegenheid van de bijeenkomst gemeente Utrecht op 24 november 2015.
- Nikken, P. – *Kinderen en media: een ontdekkingsstocht*. Ter gelegenheid van de bijeenkomst Haagse Hogeschool op 24 november 2015.
- Nikken, P. – *Denktank Media Ukkie Dagen 2016*. Ter gelegenheid van de Expertsessie mediawijzer.net op 5 november 2015.
- Nikken, P. – *Mediaopvoeding? Gewoon doen!* Ter gelegenheid van de bijeenkomst gemeente Rotterdam op 28 oktober 2015.
- Nikken, P. – *Media? Gewoon opvoeden!* The development of validated information for professionals in parenting support. Ter gelegenheid van de expertsessie JFF München op 29 juni 2015.
- Nikken, P. – *Contexts: How can Social, Political and Regulatory Frameworks Contribute to Media Education and Youth Protection?* Ter gelegenheid van de Net Children 2020 – Growing Up With Media, Berlijn op 17 april 2015.
- Ooms, H. – *Integraal werken in de wijk*. Ter gelegenheid van de Werkconferentie ‘Samen om het kind in de wijk’ op 27 november 2015.

- Ooms, H. – *Transformatie*. Ter gelegenheid van de Voor de Jeugd Dag op 5 oktober 2015.
- Ooms, H. – *Integraal werken in de wijk*. Ter gelegenheid van de Kennisdag VWS op 17 november 2015.
- Veerman, J.W., Yperen, T.A. van, *Werkzame elementen helpen het aantal interventies in te dikken*. Ter gelegenheid van de expertmeeting ‘Erkenning interventies en werkzame elementen’ van de Erkenningscommissie interventies te Utrecht op 18 november 2015.
- Vergeer, M. – *Masterclass Van weerstand naar motivatie*. Ter gelegenheid van het congres bij NSDSK op 12 november 2015.
- Vink, C. – *Beslissen over jeugdhulp*. Ter gelegenheid van het BZK Congres Toegang op 7 april 2015.
- Vink, C. – *De nieuwe Jeugdwet en de stelselwijziging*. Ter gelegenheid van het Congres ‘Jeugdhulp en jeugd- bescherming vanaf 1 januari 2015’ op 26 januari 2015.
- Vink, C. – *Toegang en beslissen over hulp*. Ter gelegenheid van de WMO werkplaats op 23 april 2015.
- Vink, C. – *Stand van zaken en de zorgen teams*. Ter gelegenheid van de presentatie voor directie jeugd VWS op 30 april 2015.
- Vink, C. – *Jeugd in wijkteams*. Ter gelegenheid van het congres Wijkteams, de onmisbare schakel op 19 juni 2015.
- Vink, C. – *Transitie jeugdhulp en lessen vanuit het buitenland*. Ter gelegenheid van de bijeenkomst Hogeschool Arnhem Nijmegen op 15 september 2015.
- Vink, C. – *Jeugdbeleid in internationaal perspectief*. Ter gelegenheid van de master Youth, Education & Society, Universiteit Utrecht op 21 september 2015.
- Vink, C. – *Jeugd en wijkteams*. Ter gelegenheid van de Dag van de jeugdhulp, Mechelen, België op 15 oktober 2015.
- Vink, C. – *Lessen Denemarken voor transitie sociaal domein*. Ter gelegenheid van de Regionale leerkring BZK JSO op 26 oktober 2015.
- Vink, C. – *5 buitenlandse presentaties*. Ter gelegenheid van de Voor de Jeugd Dag op 5 oktober 2015.
- Vink, C. – *Effectiviteit van opvoedingsondersteuning in Nederland*. Ter gelegenheid van de Eurochild winterschool parenting support te Galway, Ierland op 1 december 2015.
- Vink, C., Stals, K. – *De jeugd- en gezinsgeneralist in de wijk*. Ter gelegenheid van het NVVM congres op 19 november 2015.
- Wijnen, B. – *Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp*. Ter gelegenheid van het Congres ‘Onderwijs en Jeugdhulp verbonden’ op 1 juni 2015.
- Wijnen, B. – *Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp*. Ter gelegenheid van de Tweedaagse passend onderwijs op 10 oktober 2015.
- Wijnen, B. – *Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp*. Ter gelegenheid van het congres Jeugd in Onderzoek te Nieuwegein op 9 maart 2015.
- Wilde, E.J. de, Yperen, T.A. van – *Evidence based practice en evidence based policy*. Ter gelegenheid van het congres Jeugd in Onderzoek 2015 te Nieuwegein op 9 maart 2015.
- Yperen, T.A. van – *Streven naar effectieve zorg voor jeugd. Het belang van preventie*. Ter gelegenheid van Landelijk Netwerk Onderzoek Jeugd & Gezondheid te Soesterberg op 16 januari 2015.
- Yperen, T.A. van – *Effectief jeugdbeleid: risico- en beschermende factoren*. Ter gelegenheid van de Rotterdamse Conferentie Jeugd ‘Kansrijk, gezond en veilig opgroeien’ te Rotterdam op 27 februari 2015.
- Yperen, T.A. van – *Evidence-based werken: over levels, bronnen en sturing*. Ter gelegenheid van de lunchlezing, gehouden bij de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) te Den Haag op 27 januari 2015.
- Yperen, T.A. van – *Indikking interventies*. Ter gelegenheid van de bijeenkomst van de ZonMw-consortia Indikking interventies te Nieuwegein op 17 februari 2015.
- Yperen, T.A. van – *Transformatie jeugd(beleid): risico- en beschermende factoren*. Ter gelegenheid van bijeenkomst ‘Transformatie binnen de zorg voor jeugd’ te Kloetinge op 25 februari 2015.
- Yperen, T.A. van – *Van ZRM naar YoungZRM*. Ter gelegenheid van het symposium ‘Slim schakelen in de zorg’ van REIK te Groningen op 13 maart 2015.
- Yperen, T.A. van – *De jeugdhulpcatalogus*. Ter gelegenheid van de bijeenkomst ‘Doorontwikkeling Jeugdhulpcatalogus West Brabant West te Roosendaal op 17 maart 2015.
- Yperen, T.A. van – *Effectief jeugdbeleid: wat werkt?* Ter gelegenheid van de masterclass Werkzame programma’s van de stichting de Verre Bergen te Rotterdam op 14 april 2015.
- Yperen, T.A. van – *Prestatiemeting en sturen op kwaliteit*. Ter gelegenheid van het congres ‘Jeugdzorg 2015. Een succesvolle samenwerking tussen gemeenten en aanbieders’ te Bunnik op 23 april 2015.
- Yperen, T.A. van – *De jeugdhulpcatalogus: het aanbod wordt steeds beter*. Ter gelegenheid van de bijeenkomst ‘Jeugdhulpcatalogus West Brabant West’ te Zevenbergen op 21 april 2015.
- Yperen, T.A. van – *Naar een kosteneffectief stelsel: leren sturen op kwaliteit*. Ter gelegenheid van het seminar ‘Jeugdzorg. The next step’ van PM Seminars te Utrecht op 10 juni 2015.

- Yperen, T.A. van – *Met inkoop sturen op kwaliteit*. Ter gelegenheid van de presentatie, gehouden voor de projectleiders WMO en Jeugdhulp gemeente Groningen te Groningen op 12 juni 2015.
- Yperen, T.A. van – *Toward a new system of formal decision making in child and youth care in the Netherlands*. Ter gelegenheid van de nordic ‘Conference on Implementation of Evidence-based Practice’ te Bergen, Noorwegen op 3 februari 2015.
- Yperen, T.A. van – *Mastertrack Youth 0-21, Society, and Policy (YSP) of the Groningen University*. Ter gelegenheid van Flash presentation at the meeting of the Global Implementation University te Dublin, Ierland op 26 mei 2015.
- Yperen, T.A. van – *Reflection on the presentation of Nutter et al. ‘Maximizing collective impact’*. Ter gelegenheid van de ‘Global Implementation Conference’ te Dublin, Ierland op 27 mei 2015.
- Yperen, T.A. van, Berg, G. van den – *Leren sturen op maatschappelijke outcome*. Ter gelegenheid van de Werkconferentie ‘Om het kind in de wijk’ te Utrecht op 27 november 2015.
- Yperen, T.A. van – *Maatschappelijk partnerschap in kwaliteit*. Ter gelegenheid van de brainstormsessie ‘Welzijn 2016 e.v.’ van Xtra Welzijn te Den Haag op 27 augustus 2015.
- Yperen, T.A. van – *Kwaliteit in het jeugddomein*. Ter gelegenheid van de Raadmiddag Oude IJssel te Netterden op 18 september 2015.
- Yperen, T.A. van – *Continuïteit jeugdhulp rond de 18*. Ter gelegenheid van het debat ‘Voor de Jeugd live!’, Voor de Jeugd Dag te Amsterdam op 5 oktober 2015.
- Yperen, T.A. van – *De plek van de jeugd in het wijkteam*. Ter gelegenheid van het debat ‘Voor de Jeugd live!’, Voor de Jeugd Dag te Amsterdam op 5 oktober 2015.
- Yperen, T.A. van – *De transformatie in de jeugdbescherming*. Ter gelegenheid van het debat ‘Voor de Jeugd live!’, Voor de Jeugd Dag te Amsterdam op 5 oktober 2015.
- Yperen, T.A. van – *Sterke basisvoorzieningen en cliëntenparticipatie*. Ter gelegenheid van het debat ‘Voor de Jeugd live!’, Voor de Jeugd Dag te Amsterdam op 5 oktober 2015.
- Yperen, T.A. van – *Het bij elkaar brengen van jeugdhulp en onderwijs*. Ter gelegenheid van het debat ‘Voor de Jeugd live!’, Voor de Jeugd Dag te Amsterdam op 5 oktober 2015.
- Yperen, T.A. van – *Leren sturen op kwaliteit*. Ter gelegenheid van het congres ‘Sociaal Domein 2016: de uitdaging’ van Binnenlands Bestuur te Driebergen op 5 november 2015.
- Yperen, T.A. van – *A learning quality system*. Ter gelegenheid van de Invitational Conference ‘Learning together. Over empathie en regentenmoed’ van de Stichting Learning Together te Rotterdam op 5 november 2015.
- Yperen, T.A. van – *Kennis voor de samenleving*. Ter gelegenheid van het minisymposium ‘Maatschappelijke impact van Kennisinstituten’ van Movisie te Utrecht op 10 november 2015.
- Yperen, T.A. van – *Leren sturen op maatschappelijke outcome*. Ter gelegenheid van de Masterclass, gehouden op de werkconferentie ‘Samen om het kind in de wijk’ van de gemeente Utrecht, het Nederlands Jeugdinstituut en Lokalis te Utrecht op 27 november 2015.
- Yperen, T.A. van – *Richtlijnen en effectieve hulp*. Ter gelegenheid van het Slotsymposium Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming te Amersfoort op 30 november 2015.
- Yperen, T.A. van – *Deelname discussieforum ‘Gezond Opgroeien: weten wat werkt’ van de Jong Gezondheidsraad*. Ter gelegenheid van het Discussieforum ‘Gezond Opgroeien: weten wat werkt’ van de Jong Gezondheidsraad te Den Haag op 21 mei 2015.
- Yperen, T.A. van – *Deelname discussieforum ‘Trias Congres’*. Ter gelegenheid van het Discussieforum ‘Trias Congres’ te Enschede op 2 november 2015.
- Yperen, T.A. van – *Gespreksleider van de uitwisselingsbijeenkomst ‘Werkzame elementen’ van de ZonMw-consortia Indikking interventies*. Ter gelegenheid van de uitwisselingsbijeenkomst ‘Werkzame elementen’ van de ZonMw-consortia Indikking Interventies te Den Haag op 21 april 2015.
- Yperen, T.A. van – *De orthopedagoog van de toekomst*. Ter gelegenheid van het webinar verzorgd voor de leden van de NVO bij SeminarOnline te Amsterdam op 20 mei 2015.
- Yperen, T.A. van – *Werkbezoek, Kinderparadijs, Jeugdwerk Rotterdam*. Ter gelegenheid van werkbezoek, Kinderparadijs, Jeugdwerk Rotterdam te Rotterdam op 30 april 2015.
- Yperen, T.A. van – *Maatschappelijk partnerschap in kwaliteit*. Ter gelegenheid van de conferentie ‘Kwaliteit in de WMO’ van de gemeente Groningen te Groningen op 22 juni 2015.

Lidmaatschappen (advies)orgaan

- Addink, A.M., lid *Begeleidingscommissie 'Versterk wat goed gaat'*. Verkennend onderzoek naar de werkzame elementen van de Nieuwe Jeugdbescherming in Gelderland.
- Anthonijsz, I., Raad van Advies DONS (Duurzaam Ouderschap Na Scheiding).
- Anthonijsz, I., voorzitter *begeleidingscommissie TNO*.
- Anthonijsz, I., lid *ZonMw gemeentelijke pilots vechtscheidingen*.
- Baat, M. de, lid *Alliantie Kind in Gezin*.
- Baat, M. de, lid *Werkgroep Richtlijn Pleegzorg*.
- Baat, M. de, lid *Werkgroep Richtlijn Kinder mishandeling*.
- Baat, M. de, lid *Werkgroep herziening pleegzorg en gezinshuizen gemeente Den Haag*.
- Baat, M. de, lid *Community of Change Pleegzorgprogramma Kinderpostzegels*.
- Bakker, C.J., lid *Begeleidingscommissie Canon Zorg voor de Jeugd*.
- Bakker, C.J., lid *Curatorium bijzondere leerstoel Monitoring en innovatie zorg voor jeugd Rijksuniversiteit Groningen*.
- Bakker, C.J., lid *Adviesraad Kindcentra 2020*.
- Bakker, C.J., lid *Commissie Mulock Houwer-lezingen*.
- Bakker, C.J., lid *Denktank Transformatie/ Transformatieberaad Jeugdinstel*.
- Bakker, C.J., lid *Bestuur Defence for Children Nederland*.
- Bakker, C.J., lid *Curatorium bijzondere leerstoel Mediaopvoeding Erasmus Universiteit Rotterdam*.
- Bakker, C.J., voorzitter *Begeleidingscommissie Vlaggensysteem Residentiële Jeugdzorg*.
- Bakker, C.J., lid *Stuurgroep IDEE: Vernieuwing jeugdbescherming en jeugdreclassering*.
- Bakker, C.J., voorzitter *Stichting Samen1Plan*.
- Bakker, C.J., lid *Consortium Staat van Volksgezondheid en zorg*.
- Bakker, C.J., voorzitter *Vakjury Nationale Jeugdzorg Prijzen 2015*.
- Bakker, P.P., lid *Adviescommissie Innovatiegelden Sociaal Domein Arnhem e.o.*
- Berg, G(ermie). van den, coördinator *Netwerk Effectief Jeugdinstel Amsterdam*.
- Berg, G(ermie). van den, lid *Wetenschappelijke klankbordgroep JBRA*.
- Berg, G(ermie). van den, lid *Academische Werkplaats Transformatie Jeugd – Utrecht*.
- Berg, G(ermie). van den, lid *Kenniswerkplaats Transformatie Jeugd Amsterdam*.
- Berg, G(ermie). van den, lid *ZonMw werkgroep Kennis voor Gemeenten*.
- Berg, G(ert). van den, lid *Wetenschappelijke Adviescommissie Nederlands Centrum Jeugdgezondheid*.
- Berge, I.J. ten, lid *Bestuursraad Intersectorale aanpak kindermishandeling Gelderland*.
- Berge, I.J. ten, voorzitter *Werkgroep Richtlijn Kinder mishandeling voor jeugdhulp en jeugdbescherming*.
- Berge, I.J. ten, lid *Commissie van Advies LVAK*.
- Berge, I.J. ten, lid *Begeleidingscommissie Gezond Terug – Rijksuniversiteit Groningen*.
- Berger, M.A., secretaris *Commissie Azough*.
- Berger, M.A., lid *Programmateam Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming*.
- Berns, J.M., lid *Resonansgroep VVE en ouderbetrokkenheid*.
- Berns, J.M., lid *Ontwikkelgroep VVE en ouderbetrokkenheid*.
- Bosch, H.C. van den, lid *Begeleidingscommissie advies afstammingsrecht*.
- Bosch, H.C. van den, lid *Begeleidingscommissie methode voogdij*.
- Hilverdink, P., lid *Wiki Correspondents Netwerk van de Europese Commissie*.
- Hoex, J.A.M., lid/adviseur *Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra*.
- Hoex, J.A.M., adviseur *Onderzoek Gastouders in Beeld*.
- Hoex, J.A.M., lid *Expertmeeting Gastouderopvang in West-Europa*.
- Hoex, J.A.M., lid *Ontwikkelen onderzoeksagenda kinderopvang SZW*.
- Hoex, J.A.M., lid *Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra*.
- Hoex, J.A.M., lid *NQA visitatiecommissie PMK*.
- Hoex, J.A.M., lid *Ontwikkelgroep implementatie European Quality Framework ECEC*.
- Kalthoff, H., lid *Netwerk Ouderbetrokkenheid bij VVE*.
- Kalthoff, H., lid *Zorgend Ouderschap*.
- Kalthoff, H., lid *Resonansgroep Ouders in de voor- en vroegschoolse educatie*.
- Kalthoff, H., lid *Resonansgroep VVE en ouderbetrokkenheid*.
- Kalthoff, H., lid *Ontwikkelgroep VVE en ouderbetrokkenheid*.
- Kalthoff, H., lid *Scanfonds expertgroep Armoede*.

- Kalthoff, H., lid *Expertgroep Taal voor Thuis*.
- Kooijman, K., lid *Werkgroep herziening JGZ Richtlijn Kinder mishandeling*.
- Kooijman, K., lid *Bestuur Stichting Voorkoming van kindermishandeling*.
- Kooijman, K., lid *Beroepsgroepenoverleg Jeugdgezondheidszorg*.
- Lange, M.I. de, voorzitter *Kennisnetwerk residentiële jeugdzorg*.
- Lange, M.I. de, voorzitter *Expertisenetwerk pleegzorg*.
- Lange, M.I. de, lid *Samenwerkingsverband Effectieve Jeugdzorg Nederland*.
- Lange, M.I. de, lid *congrescommissie GGZ-kennisdag jeugd*.
- Lange, M.I. de, lid *Werkgroep kennisinfrastructuur GGZ*.
- Messing, C.T.H.M., lid *NRO Kennisportal onderwijsonderzoek*.
- Messing, C.T.H.M., lid *NRO Beheergroep Dossiers Leraar 24*.
- Pieters, P., lid *ationale werkgroep Gestructureerde Dialoog*.
- Quarré, S., lid *Network Meeting Eurodesk in Praag*.
- Valkestijn, M., jurylid *Jong Lokaal Bokaal*.
- Valkestijn, M., lid *Adviesraad Lectoraat Jeugdbeleid Hanze Hogeschool*.
- Verweij-Kwok, S., lid *KIDDO redactieraad*.
- Vink, C., adviseur *Kinderrechtencollectief*.
- Vink, C., lid *Eurochild*.
- Yperen, T.A. van, adviseur *C4Youth: Collaborative Centre on Care for Children and Youth with behavioural and emotional problems* (Bureau Jeugdzorg Groningen, Elker, GGD Groningen, Accare, Jonx|Lentis, Hanzehogeschool Groningen, UMCG en RuG).
- Yperen, T.A. van, lid *Raad van Advies lectoraat Implementatie jeugdzorg, dr. L. Boendermaker, Hogeschool van Amsterdam*.
- Yperen, T.A. van, lid *Raad van Advies Zorg Welzijn en Activering gemeente Rotterdam*. Voorzitter K. Putters.
- Yperen, T.A. van, lid *Begeleidingscommissie onderzoek 'Effecten Wraparound Care' van de Opvoedpoli i.o.v. ZonMw*.
- Yperen, T.A. van, voorzitter *Begeleidingscommissie onderzoek 'Licht Pedagogische Hulpverlening (LPH12+) van de MDJ in Groningen', van Intraval, i.o.v. de gemeente Groningen*.
- Yperen, T.A. van, voorzitter *Begeleidingscommissie onderzoek 'Empowered door Signs of Safety? Onderzoek naar de werkzaamheid van Signs of Safety in de Jeugdzorg', van TNO i.o.v. ZonMw*.
- Yperen, T.A. van, lid *Gezondheidsraad, Beraadsgroep Volksgezondheid*.
- Yperen, T.A. van, lid *Adviesraad Academische Werkplaats Transformatie Jeugd DWARS, gemeente Rotterdam*.
- Yperen, T.A. van, lid *Externe Adviescommissie ZonMw-programma Zorg voor Jeugd (op persoonlijke titel)*.

Trainingen

Totaal aantal trainingen 129

waarvan *Triple P* 49

Totaal aantal deelnemers 1519

waarvan *Triple P* 722

- Addink, A., Foolen, N., *Beschrijven en onderbouwen behandelmethoden slachtoffers loverboys en mensenhandel*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 3, aantal deelnemers: 18.
- Bakker, P.P., Brookman, L., Bruijn, J., *Generalistisch werken in de jeugdsector, basistraining*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 2, aantal deelnemers: 45.
- Berge, I.J. ten, *Geweld in afhankelijkheidsrelaties; Teachers' Talk*, 21 mei 2015. Aantal trainingen: 1, aantal deelnemers: 6.
- Brandenburg, N., *Workshop Spel – Kaleidoscoop*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 1, aantal deelnemers: 16.
- Broers, S., *Workshop Spel – Kaleidoscoop*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 1, aantal deelnemers: 16.
- Brookman, L., Bruijn, J., *Generalistisch werken in de jeugdsector, verdiepende training*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 1, aantal deelnemers: 22.
- Denkers, D., *Workshop Zelfevaluatie, Coaching en Beoordeling*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 5, aantal deelnemers: 65.
- Denkers, D., Eersel, E. van, *Trainersdag Kaleidoscoop*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 2, aantal deelnemers: 30.
- Eersel, E. van, Denkers, D., *KIT-training Kaleidoscoop*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 3, aantal deelnemers: 6.
- Eersel, E. van, *Basistraining VVE voor vaste medewerkers*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 4, aantal deelnemers: 12.

- Eersel, E. van, *hbo-er in de Voorschool – groep 4*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 7, aantal deelnemers: 16.
- Eersel, E. van, *hbo-er in de Voorschool – groep 6*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 5, aantal deelnemers: 16.
- Eersel, E. van, *hbo-er in de Voorschool – groep 8*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 2, aantal deelnemers: 24.
- Eersel, E. van, *Hercertificeringen Kaleidoscoop*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 6, aantal deelnemers: 25.
- Eersel, E. van, *Oog voor Interactie (staftrainers)*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 2, aantal deelnemers: 23.
- Eersel, E. van, *Studiedag Kaleidoscoop*, 26 oktober 2015. Aantal trainingen: 1, aantal deelnemers: 5.
- Haxe, I., Maurits, E., *LIRIK-trainingen*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 3, aantal deelnemers: 40.
- Hoex, J.A.M., *Oog voor Interactie (licentiehouders)*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 3, aantal deelnemers: 45.
- Hoex, J.A.M., *Oog voor Interactie (staftrainers)*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 1, aantal deelnemers: 15.
- Kalthoff, H., *Training VVE Thuis*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 7, aantal deelnemers: 72.
- Kroes, J., *Basistraining VVE voor vaste medewerkers*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 6, aantal deelnemers: 11.
- Kroes, J., *KOP-training Kaleidoscoop*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 3, aantal deelnemers: 12.
- Opstapje en Opstap, diverse data 2015. Aantal trainingen: 2, aantal deelnemers: 15.
- Oudhof, M., Maas, N., *Case conference VoorZorg*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 4, aantal deelnemers: 120.
- Oudhof, M., Maas, N., *Training VoorZorg*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 2, aantal deelnemers: 10.
- Trainers Triple P, *Triple P intervisiebijeenkomsten / workshops*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 15, aantal deelnemers: 300.
- Trainers Triple P, *Triple P trainingen diverse niveaus*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 34, aantal deelnemers: 422.
- Verweij-Kwok, S., *Oog voor Interactie (staftrainers)*, diverse data 2015. Aantal trainingen: 2, aantal deelnemers: 29.
- Yperen, T.A. van, *De orthopedagoog van de toekomst*, 20 mei 2015. Aantal trainingen: 1, aantal deelnemers: 95.

Websites

Websites die door het Nederlands Jeugdinstituut actief worden beheerd

www.nji.nl

www.kennisnetjeugd.nl

www.nieuwejeugdbescherming.nl

www.weekvandeopvoeding.nl

www.alert4you.nl

www.erasmusplusjeugd.nl

www.go-europe.nl

www.youthpolicy.nl

Twitter

Twitteraccount @HetNji

1 januari 2015

16.827

31 december 2015

19.821

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased from 10.5 million to 12.5 million (12.5% of the population).

There are a number of reasons for this increase. One of the main reasons is that the public sector has become a major employer of young people. In 1990, only 1.5 million young people were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 3.5 million (30% of all young people in the UK).

Another reason for the increase is that the public sector has become a major employer of women. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

There are a number of reasons for this increase. One of the main reasons is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

Another reason for the increase is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

There are a number of reasons for this increase. One of the main reasons is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

Another reason for the increase is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

There are a number of reasons for this increase. One of the main reasons is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

Another reason for the increase is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

There are a number of reasons for this increase. One of the main reasons is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

Another reason for the increase is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

There are a number of reasons for this increase. One of the main reasons is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

Another reason for the increase is that the public sector has become a major employer of women in the 1990s. In 1990, only 4.5 million women were employed in the public sector, but by 2000, this number had risen to 7.5 million (75% of all women in the UK).

**Nederlands
Jeugdinstituut**

Als landelijk kennisinstituut voor jeugd- en opvoedingsvraagstukken wil het Nederlands Jeugdinstituut bevorderen dat Nederlandse jeugd zo goed mogelijk kan opgroeien tot zelfredzame en participerende burgers. Dit doen we door professionals in de jeugd- en opvoedingssector, hun organisaties en gemeenten te ondersteunen met kennis en advies.

Nederlands Jeugdinstituut

Postbus 19221
3501 DE Utrecht

T 030 230 6344

E info@nji.nl
www.nji.nl